

Beiarn kommune
8110 MOLDJORD

MØTEINNKALLING

Utvalg: PLAN OG RESSURSUTVALGET
Møtested: Kommunehuset
Møtedato: 24.11.2016 **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. 75569000
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall Innkalt for
Leder	Ole-Håkon Hemminghytt	
Medlem	Linda Merete Larsen	
Medlem	Rune Jørgensen	
Medlem	Hilde Anita Rasch-Olsen	
Medlem	Tone Kristin Helbostad	

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.
	Tittel

REFERATER

DELEGERTE VEDTAK

71/16	16/1150 GODKJENNING AV PROTOKOLL - PLAN OG RESSURSUTVALG
72/16	16/1027 MOTORFERDSEL I UTMARK - § 6 - BARMARK
73/16	16/968 MOTORFERDSEL I UTMARK - BARMARK - AASMUND HOLLAND
74/16	16/1016 MOTORFERDSEL I UTMARK - BARMARK - ROGER NORDLAND

- 75/16 16/1073
FORVALTNINGSPLAN FOR ROVVILT I NORDLAND
- 76/16 16/824
**RULLERING AV HANDLINGSPLAN FOR KULTURBYGG, IDRETT OG
FRILUFTSLIV**
- 77/16 16/1126
**KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL - VURDERING OG
SPØRSMÅL OM BEHOV FOR REVIDERING/DELREVIDERING**

Beiarn kommune. 17.11.2016

Ole Håkon Hemminghytt
Leder.

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: - Utvalg: PLR Plan og ressursutvalget

Saksnr Løpenr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
16/771-5 6028/16	07.10.2016 Karsten Bjerkvik ORIENTERING I FORBINDELSE MED BYGGESAK 44/15	BK/TEK/TG	GNR 44/15
16/832-4 6161/16	14.10.2016 Fylkesmannen i Nordland OPPSUMMERING AV INNSPILL ETTER HØRING AV PLAN FOR REVISJON OG UTVIDELSE AV SALTFJELLET-SVARTISEN NASJONALPARK- -OG OMKRINGLIGGENDE VERNEOMRÅDER	BK/PN/AAE	024

Budsjettdokumenter

Torbjørn Grimstad

Fra: Karsten Bjerkvik <kbjerkv@hotmail.com>
Sendt: 6. oktober 2016 23:48
Til: Torbjørn Grimstad
Emne: Saksnr.: 16/771- Dato 4.10.2016. Orientering

Beiarn Kommune		
Ar.Saksnr.	Dok.nr.	Reg.nr/år
16/771	5	2028/16
07 OKT 2016		
Ark.trede P	44/15	
Ark.trede S		
Avdeling	Saksbeh.	TS
Konklusjon	Godkjenning	

Viser til Deres Brev av 4.10.2016

I August/September 2013, tok jeg kontakt med Dem vedrørende mine planer for bygninger på 44/15 i Beiarn Kommune.

I den sammenheng orienterte jeg om mine planer for oppføring av anneks på eiendommen, stort 15 m2, som på det tidspunkt var forstått som største tillatte mål uten at det skulle utløse byggesøknad. Under samtalen på den tid, oppfattet jeg det slik at det hele var mer som en ren orienteringssak til kommunen at jeg hadde slike planer, og at Beiarn Kommune ikke hadde videre innvendinger til saken.

Under samtalen med Dem ble jeg dog gjort oppmerksom på de fleste forhold som nevnes i brevet av 4.10.2016, men ikke alle punkter som der listet. Det skjedde mange endinger i prosedyrer i 2014, men jeg trodde da at det var til det positive slik at jeg ikke trengte gjøre mere i denne saken.

I min oppfattelse av det hele, framsto det slik at jeg ved den samtalen hadde formelt sett da hadde orientert kommunen, og at det var akseptert.

Imidlertid konkluderte De tilslutt i samtalen, at jeg var nødt til å søke om dispensasjon fra Statens Vegvesen, i og med at bygget var nærmere enn 50 meter fra kjernelinje i Fylkesveien.

Dette bekreftet jeg at det skulle bli gjort, og videre etter det oppfattet jeg da at alt var "i orden" i forhold til Beiarn Kommune.

Jeg må bare beklage at jeg i min naivitet da trodde at alt var greit og ordnet, og det har aldri vært min hensikt å gjøre noen overtramp overfor hverken kommune eller naboer!

Statens Vegvesen: Den 29.10.2013, fikk jeg Innvilget dispensasjon, dog med begrensning på at byggingen måtte være påstartet innen 3 år. Av praktiske årsaker var det ikke mulig for meg å komme i gang før sommeren 2015, og taket var på sent September samme år.

Så snart jeg finner dokumentet fra Statens Vegvesen, sender jeg det over.

Jeg tar også kontakt pr. telefon for avklaring av videre prosedyre i sakens anledning.

Hilsen / Best Rgds,

Karsten Bjerkvik

Fylkesmannen i
NORDLAND

- virker til Nordlands beste

se adresseliste

Beiarn Kommune		
Ar.Saksnr.	Der.nr.	Følg.nr./Ar.
116/832	4	16/11/11
14 OKT 2016		
Ark.kode P	024	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	AAG
Kategori	Erstatning	

Saksb.: Kjell Eivind Madsen
e-post: fmnokma@fylkesmannen.no
Tlf: 75531585
Vår ref: 2011/9453
Deres ref:
Vår dato: 14.10.2016
Deres dato:
Arkivkode: 432.3

Oppsummering av innspill etter høring av plan for revisjon og utvidelse av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og omkringliggende verneområder

Dette brevet er sendt til alle som har gitt uttalelse til høring om revisjon og utvidelse av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og omkringliggende verneområder. Vi takker for gode innspill og informasjon. Høringsinnspillene er en viktig del av beslutningsgrunnlaget i en slik prosess og følger saken videre.

Høringsuttalelsene har vært diskutert i arbeidsutvalget for prosessen. Vedlagt dette brevet finner dere oppsummering av høringsuttalelsene og vår tilbakemelding og vurdering av de enkelte innspill. Der arbeidsutvalget har hatt tilføyelser eller andre vurderinger enn Fylkesmannen framkommer dette i teksten.

Fylkesmannens har nå sendt sin tilrådning om vern til Miljødirektoratet. I denne tilrådningen finner dere mye av det samme som står i tilbakemeldingen til dere som har gitt innspill. Da tilrådningen med vedlegg består av mye papir sender vi ikke denne ut pr post, dette for å spare miljø og kostnader. Vi ber de som er interessert om å gå på våre hjemmesider finne dokumentene der. Webadressen er www.fmno.no, og informasjon finner dere under «miljø og klima» og «verneområder». Om du vil ha tilsendt papirkopi er det bare å ta kontakt med saksbehandler Kjell Eivind Madsen, tlf. 755 31 585 eller e-post fmnokma@fylkesmannen.no.

Kortversjonen av tilrådningen er:

- Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark utvides i Rana og Rødøy. Dette omfatter følgende areal:
 - o Storlia naturreservat og elvene Bjøllåga og Tespa
 - o nord- og vestsida av Austerdalsvatnet
 - o Glomdalen
 - o Melfjordloftan til nedbørsfeltet til Indre Stelåga
- Blakkådalen naturreservat utvides nordover i Blakkådalen
- Melfjorden landskapsvernområde opprettes. Området inkluderer de rike løvskogsliene langs fjorden og nedbørsfeltet til Nattmoråga
- Mindre forskriftsendringer i Fisktjørna naturreservat og Dypen naturreservat

-
- Gåsvatnan landskapsvernområde utvides på et mindre område i nord, Hávvamáhkke. Landskapsvernet forsterkes med biotopvern i to delområder, Skjevlfjell og Hávvamáhkke
 - Saltfjellet landskapsvernområde deles i en østre og en vestre del slik at E6, jernbanen og det meste av andre inngrep over Saltfjellet ikke lenger ligger i landskapsvernområdet
 - Semska-Stødi naturreservat opprettholdes, men ferdselsforbudet oppheves
 - Forskriftsendringer i nasjonalparken og landskapsvernområdene som for eksempel at tidsrammene for når forvaltningen kan gi dispensasjon for bruk av snøskuter oppheves, at det kan gis tillatelse til mindre utvidelser av hytter og eventuelt bygging av utedo tilknyttet hytter.
 - Forskriftsendring i de to landskapsvernområdene som åpner for å kunne gi dispensasjon for preparering av skiløyper
 - Ut over dette er forskriftene oppdatert etter nytt lovverk og det er gjort mindre endringer i for eksempel formålsparagrafene

Det vil også sendes ut et informasjonsbrev til alle grunneiere og andre aktuelle privatpersoner og organisasjoner om vår tilrådning.

Alle dokumenter i saken er gjort tilgjengelig for Miljødirektoratet som bakgrunnsmateriale for direktoratets behandling. Den videre saksgangen er at Miljødirektoratet gjennomgår og tar stilling til vår tilrådning. Saken oversendes så til Klima- og miljødepartementet. Endelig avgjørelse tas så av Kongen i statsråd.

Med hilsen

Sveinung Bertnes Råheim (e.f.)
seksjonsleder

Kjell Eivind Madsen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

- 1 Oppsummering av innspill etter høring av plan for revisjon og utvidelse av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og omkringliggende verneområder
- 2 Adresseliste

Tilbakemelding på innspill til utvidelse og revisjon
av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og
omkringliggende verneområder

Om dette dokumentet

Dette dokumentet er en oppsummering av de innspill som er kommet til høring av plan for utvidelse og revisjon av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og omkringliggende verneområder. Samtidig er det en tilbakemelding til den enkelte om hvordan deres innspill er vurdert av Fylkesmannen og arbeidsutvalget for prosessen.

Vi takker for mange gode og konstruktive innspill. Alle deler av hver enkelt uttalelse er så godt det har latt seg gjøre kommentert og gjengitt i teksten. Alle innspillene er ikke gjengitt i sin helhet, men utdrag av innspill kan være direkte sitert, dette er markert med klammer.

Denne tilbakemeldingen til høringspartene vil følge saken videre sammen med alle andre dokumenter i saken. Det meste av vurderingene i dette dokumentet vil også framkomme av tilrådingen til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil så gjøre sin tilråding og sende denne til Klima- og miljødepartementet. Departementet legger så saken fra for Kongen i statsråd for vedtak.

Bodø oktober 2016

1 Innhold

2 Oppsummering av høringsuttalelsene	4
2.1 Hva vil Fylkesmannen anbefale av vern	4
2.2 Bakgrunn for verneplanen	5
2.3 Innspill om historie og bakgrunn	5
2.4 Generelle innspill	6
2.5 Navn på verneområdene	8
2.6 Avgrensning av vern og privat grunn	9
2.6.1 Innspill om grenseendring Ramskjell – Beiarn kommune	9
2.6.2 Innspill fra Osbakk grunneierlag – Beiarn kommune	11
2.6.3 Lillealmenningen – Saltdal kommune	11
2.6.4 Tømmerdalen – Saltdal kommune	12
2.7 Avgrensning og verneform	14
2.7.1 Dypen naturreservat	16
2.7.2 Semska-Stødi naturreservat	16
2.7.3 Gåsvatnan landskapsvernområde	18
2.7.4 Biotopvern – Gåsvatnan landskapsvernområde - botanikk og ornitologi	19
2.7.5 Saltfjellet landskapsvernområde	20
2.8 Biotopvern - fjellrev	21
2.8.1 Grensejustering langs E6 og jernbane	22
2.9 Utvidelser i Rana og Rødøy kommuner	23
2.9.1 Utvidelse Melfjordens nordside – Rødøy kommune	24
2.9.2 Utvidelse Glomdalen – Rana kommune	26
2.9.3 Utvidelse Blakkådalen – Rana kommune	26
2.9.4 Utvidelse Austerdalsvatnet – Rana kommune	27
2.9.5 Utvidelse Tespa, Bjøllåga og Storlia naturreservat	27
2.10 Utvidelse Havvá máhkke – Bodø og Saltdal kommuner	28
2.11 Verneplanprosessen	28
2.12 Verneverdier	30
2.13 Grunneierrettigheter	30
2.14 Forskrifter	30
2.15 Formålsparagrafen	33
2.16 Landskap	34
2.17 Punkt 1.2 Vedlikehold av anlegg	35
2.18 Punkt 1.3 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser	35
2.19 Grotter og karst	37
2.20 Tilrettelegging	37
2.21 Primærnæring	38
2.22 Punkt 2 plantelivet	38
2.23 Fiske	40
2.24 Jakt	40
2.25 Elgjakt	40
2.26 Rovvilt	42
2.27 Master for mobildekning	43
2.28 Motorferdsel	44
2.29 Motorferdsel til hytter	45

2.30	Motorferdsel funksjonshemmede.....	47
2.31	Motorferdsel reindrift.....	49
2.32	Motorferdsel landbruk.....	52
2.33	Vei til Nordlund gård av Jarbrufjell.....	53
2.34	Militær operativ virksomhet.....	53
2.35	Bygninger.....	54
2.36	Foreningshytter.....	55
2.37	«Dobbelthytter».....	57
2.38	Ferdsel.....	58
2.39	Organisert ferdsel.....	59
2.40	Ferdsel - sykling.....	60
2.41	Ferdsel – hest.....	61
2.42	Ferdsel – preparering av skiløyper.....	62
2.43	Ferdsel – Kvisting av skiløyper/vinterløyper.....	63
2.44	Skjøtsel.....	64
2.45	Redningstjenesten.....	64
2.46	Jaktprøver.....	65
3	Nærings- og brukerinteresser.....	66
3.1	Løyper for snøskuter - Grenseending Graddis – Saltfjellet landskapsvernområde.....	66
3.2	Landbruk og kulturlandskap.....	68
3.3	Reindrift.....	68
4	Andre interesser og tema.....	69
4.1	Kulturminner.....	70
4.2	Forurensning.....	70
4.3	Erstatning.....	70
5	Forvaltning og utfordringer.....	71
6	Innspill til forvaltningsplan.....	71
7	Oversikt over uttaleparter.....	73

2 Oppsummering av høringsuttalelsene

Det er kommet 55 skriftlige uttalelser. I tillegg har en del henvendt seg med spørsmål og innspill via kortere e-poster. Det er også kommet en rekke innspill pr telefon og folkemøter. Videre har saksbehandler deltatt på flere møter med organisasjoner, næringsliv og andre. Skriftlig innspill er mottatt fra

Anders Westlund, Beiarn kommune, Bodø og omegns turistforening, Den norske turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv Nordland, Friluftsrådernes landsforbund, Grunneierne på Ramskjell, Gull Pedersen, Stall Elverhøy v/Marita Hammernes og Stall Holand v/Rebecca Krogh Strøm (Gull Pedersen med flere), Gøran Andreassen, Hytteeiere i Gåsvatnan landskapsvernområde og Viskis i Saltfjellet landskapsvernområde, Jan Gunnar Sande, Jernbaneverket, Ken Roger Olsen, Landbruksdirektoratet, Lars Kristian Bjellånes, Høringsgruppen v/Lisa Dillan, Luftfartstilsynet, Martin Mikalsen, Meløy kommune, Midtre Nordland nasjonalparkstyre, Naturvernforbundet, Naturvernforbundet i Nordland, Naturvernforbundet i Rana og omegn, Nordland fylkeskommune, Norges jeger- og fiskerforbund Nordland, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norges grøtteforbund, Norsk ornitologisk forening avdeling Sør-Salten, Osbakk grunneierlag, Rana kommune, Rana turistforening, Rana zoologiske forening og Norsk ornitologisk forening Rana lokallag, Røde kors hjelpekorps Beiarn, Røde kors Nordland, Rødøy kommune, Rødøy Lurøy kraftverk, Saltdal jeger- og fiskerforening, Saltdal kommune, Salten friluftsråd, Salten pitesamiske forening, Saltfjellet reinbeitedistrikt, Sametinget, Stadssalg, Statens vegvesen, Statnett, Statskog SF, Stolpen gård, Sture Pettersen, Alv Bikset og Rolf Greve, Søndre Lønsdal hytteforening, Trond Aakvik, Ørjan Eliassen

Det ble avholdt folkemøte på Mo i Rana den 2. september 2015, Jektvik i Rødøy 28. september 2015, Storjord i Beiarn 30. september og Storjord i Saltdal 5. oktober 2015. Fylkesmannens notater fra disse møtene er også tatt med som del av denne oppsummeringen.

Luftfartstilsynet har ingen kommentarer til verneplanen.

Flere organisasjoner og enkeltpersoner har vært delaktige i flere høringsuttalelser og også deltatt på folkemøter. I en del høringsuttalelser opplyses det derfor om at de i hovedsak støtter en annen høringsuttalelse. De kommunale representantene i Midtre Nordland nasjonalparkstyre støtter sine respektive kommuners uttalelser. Naturvernforbundet i Nordland stiller seg bak uttalelsen fra Forum for Natur og friluftsliv i Nordland. Høringsgruppen v/Lisa Dillan omfatter også Saltfjellet reinbeitedistrikt som også har gitt eget innspill.

2.1 HVA VIL FYLKESMANNEN ANBEFALE AV VERN

Fylkesmannen skriver et eget dokument som heter «tilråding om vern». I dette dokumentet vil også tekst til nye forskrifter legges ved. Etter å ha vurdert innspillene og hatt en gjennomgang i arbeidsutvalget er følgende hovedlinjene i anbefalingen:

- **Melfjordens nordside i Rødøy kommune:** Utvidelse foreslås i tråd med innspill fra Rødøy kommune. Det foreslås også opprettelse av landskapsvern langs fjorden inkludert Nattmorågas nedbørfelt.
- **Glomdalen i Rana kommune:** Utvidelse av nasjonalparken som foreslått i høringen.
- **Blakkådalen i Rana kommune:** Blakkådalen naturreservat foreslås utvidet nordover i tråd med høringsforslaget. Det gjøres mindre justeringer av nasjonalparkgrensen.

- **Austerdalsvatnet i Rana kommune:** Utvidelse av nasjonalparken langs nord og vestsida av Austerdalsvatnet i Rana.
- **Tespa, Bjøllåga og Storlia naturreservat i Rana kommune:** Utvidelse av nasjonalparken i Tespa og Bjøllåga, samt innlemmelse av Storlia naturreservat i nasjonalparken
- **Saltfjellet landskapsvernområde:** oppheving av vern i en sone langs E6 og jernbane.
- **Gåsvatnan landskapsvernområde:** Landskapsvernet foreslås utvidet i Håvvamåhke i Bodø og Saltdal kommuner. Det foreslås innført biotopvern i to delområder i tråd med høringsforslaget.
- **Semka-Stødi naturreservat:** Ferdelsforbudet foreslås opphevet
- **Dypen naturreservat og Fisktjørna naturreservat:** Ingen forslag om endringer i avgrensning, oppdatering av forskriftene i henhold til naturmangfoldloven og nye forskriftsmaler.
- Videreføring av forskriftene i tråd med naturmangfoldloven, men med noe liberalisering på punkter som muligheter for mindre utvidelser av eksisterende hytter, tidspunkt for motorferdsel til egne hytter, preparering av skiløyper i landskapsvernområdene og for bruk av hest.

For øvrige endringer vises til omtale av de enkelte innspill og til Fylkesmannens tilrådning.

2.2 BAKGRUNN FOR VERNEPLANEN

Utvidelsen i Rana og Rødøy har sin bakgrunn i at to store konsesjoner til utbygging av vannkraft ble trukket tilbake. I stortingsmelding nr. 37 (2000-2001) om *vasskrafta og kraftbalansen* ble det slått fast at det skulle vurderes om områdene skulle sikres gjennom vern etter naturvernloven. Revisjon av de eksisterende verneområdene i og rundt Saltfjellet kom opp som en følge av at arbeidet med utvidelse var igangsatt. Revisjonen skulle i hovedsak modernisere og oppdatere forskriftene i tråd med naturmangfoldloven og nye maler for verneforskrifter.

Arbeidet har pågått mer eller mindre fra 2008 og fram til høring i 2015. I tråd med konsultasjonsavtalen mellom Sametinget og Staten har det vært opprettet et arbeidsutvalg som har bistått Fylkesmannen i arbeidet. Arbeidsutvalgets meninger og egne forslag er presisert i dokumentene. Flere av naturvern- og friluftsansesjonene har uttrykt seg negativt til sammensetningen av arbeidsutvalget og mener dette har medført at bruksinteresser har blitt satt foran verneinteresser.

2.3 INNSPILL OM HISTORIE OG BAKGRUNN

Flere av de som har gitt innspill er også opptatt av historien i området, både den historiske bakgrunnen for vern og kampen om kraftutbygging, lokal historie knyttet til de enkelte eiendommer og arealer, reindrift, samisk historie, telegrafruta, tradisjonen med hyttebygging og folks bruk av fjellet til jakt- og fiske. Trond Aakvik har sendt innspill om lokal historie tilknyttet Melfjorden. Her beskrives delvis Melfjordens historie og særlig kommer bakgrunn for ønske om vei til Mo i Rana og historien rundt ønsket om kraftutbygging (Melfjordutbygginga) fram. Også Martin Mikalsen nevner historisk utvikling, stedsnavn og bruk tilknyttet Melfjorden og særlig Nordfjordneset. Saltfjellet reinbeitedistrikt nevner Per Adde som samenes talsmann i prosessen som ledet til opprettelsen av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Reinbeitedistriktet mener det er merkelig at ikke reinen og reindriften har større vern innenfor vernede områder, og siterer Adde på at «resultatet som vi arbeidet med i over 5 år resulterte i landskapsvernområde og nasjonalpark. Ikke bare for å stoppe vannkraften, men for å få fredningsområder for i hovedsak reindriften. Det er da uheldig at reindriften ikke høres og respekteres». Naturvernforbundet i Nordland og Rana turistforening påpeker de

frivillige organisasjonenes innsats for å fremme vern av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Stolpen gård v/Steinar Stolpen skriver om gårdens historie tilbake til 1830 og bruken av skog og utmark med slått, skogsdrift og hyttebygging i Jarbrudalen i Saltdal. Her nevnes også den tidligere oppdemminga av Kvitbergvatnet som A/S Russånes Fabrikker stod for rundt år 1900. Også Osbakk grunneierlag i Beiarn viser til historisk bruk og utvikling tilknyttet områdene som hører til gården Osbakk. Grunneiere ved Ramskjell i Beiarn er også i sitt innspill opptatt av historisk bruk og rettigheter på privat grunn. Her er det særlig grunneiernes jaktrett og ønske om restaurering/gjenoppbygging av gamle kulturminner som framheves. Pitesamisk forening viser til forfedrenes bruk av områdene.

Fylkesmannens tilbakemelding

Historie er viktig og det er en forutsetning for god forvaltning at også de forutsetninger og vurderinger som er gjort bakover i tid respekteres og tas inn som en del av beslutningsgrunnlaget. For områdene som er vurdert for nytt vern er det gjort vurderinger av verneverdier og avveininger mellom bruk og vern. For de eksisterende verneområdene er det i liten grad tatt omkamp om bakgrunn for vern, men det er gjort vurderinger av restriksjonsnivå og hensikt med vernet. Samisk reindrift er også i denne verneprosessen en viktig bruksinteresse og skal kunne drives videre innenfor de rammene verneforskriften legger. Lokal bruk har endret seg mye gjennom tidene, men det er meningen at tradisjonelt friluftsliv, jakt og fiske skal kunne fortsette som før. Også beite skal kunne fortsette som tidligere.

2.4 GENERELLE INNSPILL

Naturvernforbundet i Rana påpeker at naturen, spesielt den uten juridisk vern, er utsatt for et stadig større press. De viser til flere nasjonale dokumenter som de mener støtter opp under dette. Konkret ser de liberalisering av motorferdselregelverket og stadig utbygging av småkraft som lokale trusler. Uttak av is fra Svartisen for salg nevnes også.

Saltfjellet reinbeitedistrikt mener reindriften må ha rom for å utvikle og bedrive en økologisk, økonomisk og bærekraftig reindrift slik de ønsker. Reinbeitedistriktet framhever at verken myndighetene, reindriften eller allmennheten er tjent med en verneplan som ikke ønsker å verne om rein og reindrift som er den viktigste kulturbæreren for samisk kultur, ressurs og næringsutnyttelse. Stor motstand og uønskede forvaltningsformål og vern vil fra reindriften og samiske miljøer være svært uønsket. Saltfjellet reinbeitedistrikt ser helst for seg en verneplan hvor distriktets dyr og interesser er nedfelt i formålet. Dette slik at de kan føle tilhørighet og også respekt for vernet.

Gøran Andreassen påpeker at i Saltdal er ca. 70 prosent av arealene vernet i en eller annen form. Han mener Saltdal er innesperret av vern. Og forteller om historisk bruk av utmark i Saltdal til bærplukking, jakt, fiske og utmarksbeite. Han påpeker også at området var dekket av is for ca. 10 000 år siden og skriver at «tatt i betraktning at områdene som i dag nærmest er vernet mot en hver form for menneskelig aktivitet, en gang har ligget under tykk is, er verneforskriftene hinsides all fornuft.»

Nordland fylkeskommune mener det er positivt at forslagene fører til en oppmykning av restriksjonsnivået og påpeker at vern også skjer gjennom bruk. De er derfor opptatt av at både reindrift- og landbruksnærings interesser ivaretas.

På folkemøte i Beiarn var det flere som ytret seg negativt til vern og mente vernet hindret næringsutvikling og bidro til avfolking av bygdene.

Fylkesmannens kommentar:

Vern i Saltfjellet-Svartisen har lang historie og er av nasjonal interesse. Kulturhistorisk og naturhistorisk har området særlig høy verdi. Kampen om vern eller kraftutbygging vakte stort engasjement gjennom 70- og 80-tallet. Saken pågikk i samme tidsperiode som Altasaken: var på sitt mest anspente og samiske spørsmål har også vært, og er, en del av historien til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Lokalt var kampen for friluftslivet, naturverdiene, reindrifta, samisk kultur og tradisjonell bruk som jakt og fiske viktige drivkrefter for de som kjempet for vern. Det var på det tidspunkt et spørsmål om utbygging eller vern. For forvaltninga av nasjonalparken har dette vært viktige hensyn å tilgodese i forvaltninga. Likevel har det over tid bygd seg opp en del motstand mot forvaltningsmyndigheten og vernet. Det gis innspill om at vernet oppleves som en inngripen i privat eiendomsrett og lokalbefolkningens sjølråderett i utmarka. Noen grunneiere mener seg overkjørt av staten og hevder å ikke på noen måte ha blitt hørt i prosessen som endte med vern av området i 1989. I noen områder kan denne konflikten også være forsterket med at grunneiere mener utmarkskommisjonen ikke har gitt dem gjennomslag for sitt syn på eiendomsgrensene mellom statlig og privat grunn. Disse to inngripene i privat eiendomsrett preger nok noe av holdningene og oppfattelsen av vernet hos flere av grunneierne i og rundt nasjonalparken. Fylkesmannen har ikke mandat til å ta opp igjen spørsmålet om grensen mellom statlig og privat grunn og forholder seg til de beslutninger som er framkommet gjennom arbeidet til Utmarkskommisjonen. Vernets yttergrenser har denne prosessen i liten grad mandat til å endre. Mer om grenser i neste kapittel.

I denne verneplanprosessen kommer en ikke utenom historien og betydningen området har som friluftsområde og som beiteområde. Historisk bruk preger deler av de verneområdene på ulike sett. Vernebestemmelsene er utformet med tanke på at tradisjonell bruk i stor grad skal kunne fortsette. Det er ønskelig at beiting skjer i nasjonalparken, men det er ikke slik at beiting i alle deler av nasjonalparken er en forutsetning for å ivareta verneverdiene. Tradisjonell bruk er ikke et statisk begrep og bruken av utmarka har endret seg og er i endring. Hva man legger i «tradisjonell bruk» varierer derfor mye. Forvaltninga er av den oppfatning at bruk som er ikke-motorisert og pågikk før vernet inntraff i utgangspunktet er tradisjonell bruk, dette kan være beite, slått, jakt, fiske, friluftsliv osv. Det betyr ikke at tradisjonell bruk må være uavhengig av motorisert ferdsel, men den motoriserte ferdselen må vurderes også mot andre hensyn.

Tradisjonell bruk er alltid i endring. Reindrifta er blitt mer motorisert og intensiv. Det tradisjonelle bruksmønsteret med ulike årstidsbeiter og flytting mellom disse opprettholdes i stor grad, men det skjer også endringer som følge av blant annet arealinngrep, rovvilt og klimaforandringer. På samme måte som i andre primærnæringer blir det færre personer å fordele arbeidet på. Samfunnsutviklingen medfører økt mengde administrative oppgaver, for eksempel knyttet til deltakelse i prosesser knyttet til arealplanlegging og andre interessers ønske om bruk av beiteområdene. Bruk av snøskuter, helikopter og barmarkskjøretøy i reindrifta er derfor blitt en nødvendig forutsetning for å kunne drive reindrift. Flytting mellom årstidsbeiter skjer i stor grad ved transport av rein med bil. Foring av rein er også blitt vanligere, særlig i kalvingstida.

Utviklinga i landbruket har, som i reindrifta, gått fra mange små bruk med små besetninger til færre og større bruk med større besetninger. Utmarksbeitene er fortsatt essensielle for saunæringa, men utviklinga medfører endring i beitemønster, behov for tilsyn og ønske om effektiv drift og tilsyn. Også for denne næringa er det økt ønske om motorferdsel og bruk av tekniske hjelpemidler som i en del tilfeller kan gå på tvers av formålet med vern.

Forvaltninga har også økt bruk av motorferdsel, særlig tilknyttet rovviltforvaltninga der kravene om dokumentasjon og uttak av enkeltdyr og hi-uttak krever effektivitet og presisjon.

Det er et overordnet mål i verneområdene at motorisert ferdsel skal holdes på et minimum. Videre er det et mål å begrense terrengskader som følge av menneskets bruk av områdene så mye som mulig. Utviklingen med økt bruk av motorkjøretøy, og da særlig utstrakt bruk av barmarkskjøretøy, er utfordrende for måloppnåelsen i verneområdene. Det må gjennom dialog mellom næringene og forvaltningen arbeides med denne problemstillingen slik at man ivaretar mulighetene for å drive reindrift og utmarksbeite i områdene samtidig som man sikrer ivaretagelse av verneverdiene. Det er da vesentlig at forvaltninga har lovhemmel gjennom verneforskriften til å regulere slik ferdsel.

Friluftslivet er også i endring. Jakt, fiske og bærplukking som hovedårsak til friluftsliv er i tilbakegang. Vandringer for vandringsens del øker. Samtidig er nye aktiviteter som kiting, sykling og toppturer i frammarsj. Også hundekjøring og bruk av hest er økende. En del av friluftslivet ønsker også økt tilrettelegging og bedre sikkerhet i fjellet. Dette fører til økte krav om bygging av hytter, merking av stier, oppkjøring av skiløyper osv. Samlet medfører dette et økt press på de verdiene verneområdene skal ta vare på. Utformingen av vernebestemmelsene må derfor ta inn over seg den samlede belastningen fjellområdene er utsatt for. Det er derfor behov for å sette begrensninger eller gi mulighet for å regulere en rekke aktiviteter om vi på lang sikt skal klare å ivareta Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og de omkringliggende verneområdene som «i det vesentlige økosystem og landskap uten tyngre naturinngrep og der ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner skjer» (jf. naturmangfoldlovens § 35).

2.5 NAVN PÅ VERNEOMRÅDENE

Det er ikke forslag om å endre navn på noen verneområder, men da vi foreslår å oppheve Storlia naturreservat vil dette navnet forsvinne som navn på verneområde.

Det er vanlig at verneområdene får samiske parallellnavn. Sametingets stedsnavnskonsulent skriver at verneområdene «ligger i det tradisjonelle pitesamiske området. Noe areal er i Rana kommune, men ikke i den delen av Rana som er sørsamisk språkområde. Lulesamisk rettskriving skal brukes i navnevedtak i pitesamisk område, men man skal ta hensyn til lokale/regionale varianter. Saltfjellet og Svartisen har ikke godkjente navn på samisk i sentralt stedsnavnregister. Også andre navn mangler i godkjent form. For disse må det reises navnesak. Navnesak tar vanligvis ca ett år. Det pitesamiske miljøet, som er på begge sider av riksgrensen, trenger litt mer tid for å komme til et omforent offentlig navn på Saltfjellet og Svartisen. De ender kanskje på det som allerede brukes på lulesamisk, men så lenge vi ikke har et omforent svar fra pitesamene, ber vi om å få ettersende navnene der Svartisen og Saltfjellet inngår. Disse navnene må likevel ha en formell navnesak etter stedsnavnloven.» Navnekonsulenter foreslår ut fra det foreliggende følgende forslag til samiske parallellnavn.

Norsk navn	Samisk navn	Stedsnavnskonsulentens kommentar
Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark	Ettersendes	Avventer den pitesamiske varianten av lulesamisk Sálttuoddara-Tjáhppisjiena suoddjimpárkka
Saltfjellet landskapsvernområde	Ettersendes	Avventer den pitesamiske varianten av lulesamisk Sálttuoddara-duobddáksuoddjinguovllo
Gåsvatnan	Gássajávre	

landskapsvernområde	duobddáksuoddjinguovllo	
Semška-Stødi naturreservat	Niesskømvákke- Tjáhtjejuohkama luonndoreserváhtta	
Dypen naturreservat	Dibuna luonndoreserváhtta	
Storlia naturreservat	Dibuna luonndoreserváhtta	
Blakkådalen naturreservat	Mieltega luonndoreserváhtta	Navnet godkjent som Mæltek. Må ha navnesak.
Melfjorden landskapsvernområde	Intet forslag	Kjenner ikke til samisk navn
Fisktjørna naturreservat	Intet forslag	Kjenner ikke til samisk navn

Fylkesmannens vurdering

Vi vil komme tilbake til navnevalg når det er gjort vedtak i navnesak, men er innstilt på å følge Sametingets forslag til parallellnavn.

2.6 AVGRENSNING AV VERN OG PRIVAT GRUNN

Når det gjelder avgrensning av verneområdene er det kommet en rekke innspill.

Det er flere grunneiere som ønsker, eller krever, å få flyttet grensen for vern på sin grunn. Konkret er det tre områder hvor grunneierne nå har foreslått endringer fordi de ikke ønsker vern på sin grunn, dette er ved Ramskjellvatnet i Beiarn, Tømmerdalen i Saltdal og Lille Allmenningen i Saltdal.

NJFF Nordland mener private eiendommer så langt det er mulig bør holdes utenfor vern. Dette fordi vern fører til stor frustrasjon og høyt konfliktnivå.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen har vært lite villig til å gå inn for slike endringer i avgrensning med mindre det skulle dukke opp konkrete hensyn som tilsier en annen grense enn den som ble vedtatt i 1989. Slike hensyn kan være inngrep som det ikke er ønskelig å ha for mye av innenfor de verna områdene, for eksempel hytter e.l. Dette også fordi oppdraget med revisjon har vært å revidere og oppdatere, ikke omkamper om vernet. Her har arbeidsutvalget hatt en annen oppfatning enn Fylkesmannen og anbefalt grenseendring mot privat grunn i Tømmerdalen i Saltdal. Innspill om grenseendring i Tømmerdalen ble sendt inn til oppstartsmeldingen og har således vært på høring. Et flertall i arbeidsutvalget mente innspillene som kom i høringa, Lille Allmenningen og Ramskjell, kom for seint til å bli vurdert i denne prosessen og foreslo derfor å ikke endre grensen i disse områdene. Nedenfor gis det en nærmere gjennomgang av de ulike innspillene.

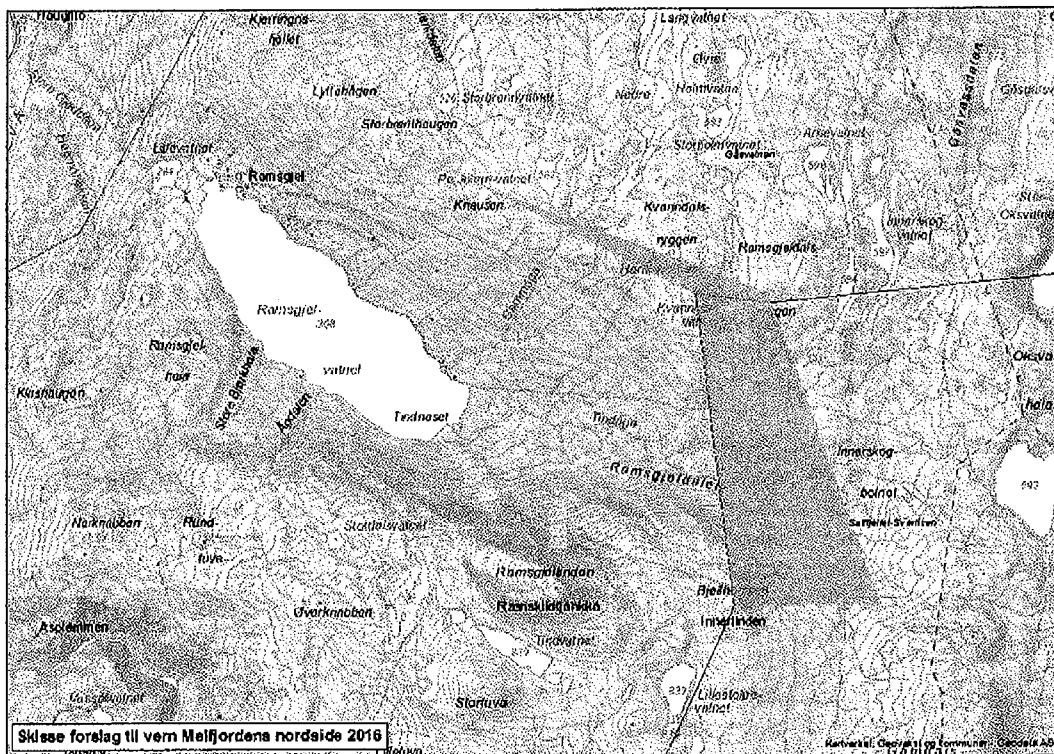
2.6.1 Innspill om grenseendring Ramskjell – Beiarn kommune

Grunneierne på Ramskjell «forlanger vernegrensene flyttet og heretter følger Statsskogsgrensen fra Bjøllhompen på Innertinden øst for Ramskjelltinden og til grensens vinkel i nordhellinga av Gamdalsfjellet. Herfra følger den statsgrensen nordover Ramskjeldalsryggen og videre til grensen med gården Osbakk». Årsakene grunneierne framfører for å endre grensen her er at de har problemer med jegere som jakter på privat grunn og som mener det er lov siden det er vernet område. Videre er det en gjeterhytte i Innerskogsbotnet som da kommer utenfor verneområder. De nevner også ivaretagelse av kulturminner etter forfedrene. Kartet under viser hvilke arealer som vil bli berørt om ønsket skulle imøtekommes. Det gjelder om lag 3 km² (0,4 km² i Gåsvatnan landskapsvernområde og 2,7 km² i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark).

Fylkesmannens vurdering

Verken Fylkesmannen eller arbeidsutvalget går inn for en slik grenseendring. Bakgrunn for vern er landskapsverdiene og ønske om å skjerme områder for nye inngrep. Ivaretagelse av kulturminner kan også skje innenfor vernet område, men det vil alltid være behov for å gjøre en vurdering både tilknyttet naturfaglige verneverdier, kulturminnefaglige verdier (Sametinget eller Nordland fylkeskommune) samt følgeneffektene av det som skal gjøres. Med følgeneffekter mener vi motorferdsel, slitasje på terreng, behov for vedlikehold og så videre.

Grensen er i utgangspunktet trukket unna Ramskjellvatnet da vatnet var planlagt utbygd til vannkraft. Videre er skogsområdene nær gårdene på Ramskjell holdt utenfor vernet område. Fylkesmannen vurderer belastningen med vern i dette tilfellet til å være liten. Problemet med ulovlig jakt er en sak mellom grunneier og den enkelte jeger, men forvaltningen av verneområdene er opptatt av å sikre at det gis god informasjon om at vernet ikke gir noen økte jaktrettigheter. Tidligere utga Statskog et jakt- og fiskekart i målestokk 1:250 000. Det vil si at de strekene som trekkes i kartet har ganske stor utstrekning i terrenget. I tillegg kan det være områder hvor det er uklare eiendomsforhold. Dette kan nok ha medført både bevisst og ubevisst jakt i terreng der jegeren ikke hadde jaktkort. I dag er grensene bedre oppdatert og framkommer så nøyaktig som det lar seg gjøre gjennom kartinnsynsløsninga på Inatur. Det bør derfor være enkelt for den enkelte jeger å sikre at han eller hun vet hvor de kan jakte og ikke.

Bilde 1 Blått område viser privat grunn tilknyttet gården Ramskjell innenfor henholdsvis Gåsvatnan landskapsvernområde og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Grunneierne på Ramskjell ønsker arealet frifrigt fra vern. Det vil i praksis si at de ønsker at yttergrensen for vernet følger østre og nordre side av det blå arealet. Til sammen utgjør det om lag 3 km².

2.6.2 Innspill fra Osbakk grunneierlag – Beiarn kommune

Nord for Ramskjell er eiendommer på gården Osbakk, gårdsnummer 18 i Beiarn, berørt av vern. Deler av gårdsnummer 18 ligger innenfor Gåsvatnan landskapsvernområde. Osbakk grunneierlag har ikke gitt innspill direkte på å frigi arealet fra vern, men har noen innspill som kan tolkes i den retning. Da Osbakk og Ramskjell har felles grense mot hverandre må områdene sees i sammenheng og gis derfor en omtale her.

Osbakk grunneierlag poengterer at ethvert vern iverksatt av overordnet myndighet fremstår som et inngrep i, og en frarøving av, den private eiendomsrett. Eieren, eller eierne, står ikke lenger fritt til å disponere, eller utnytte det som blir vernet og vernet fremstår derfor som noe negativt og uønsket. Vern på privat grunn bør derfor være meget vel begrunnet. Osbakk grunneierlag mener vern mot store fysiske inngrep kan være velbegrunnet, mens et vern mot daglig bruk og utnyttelse ikke så lett vil kunne forsvares.

Grunneierlaget beskriver de vernede områder av gårdsnummer 18 som rike på ressurser i form av bær, fisk og vilt og et viktig beiteområde for småfe. Området er også viktig for rekreasjon og friluftsliv. Grunneierlaget fremhever at områdene i alle år har vært forvaltet på en klok og hensiktsmessig måte av grunneierne, og at det er noe av grunnen til at myndighetene har sett verdien i å verne. Grunneierlaget har nå erfaringer med vern siden opprettelsen av Gåsvatnan landskapsvernområde i 1989. Interesser som bærplukking, fiske og vilt, samt beite for småfe er lite berørt eller skadelidende. Derimot er mulighetene for hyttebygging og fratatt grunneierne. De påpeker også sterk slitasje fra bruk, sterkt oppgatte stier og mange, til dels betydelige, bålplasser.

Generelt sitter Osbakk grunneierlag med følelsen av at området vernes for grunneierne, men åpnes for allmennheten. Grunneierlaget finner liten forståelse for ønsket om å omgjøre landskapsvernområdet til nasjonalpark.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen er langt på vei enig i den beskrivelsen som grunneierlaget gir. Det er først og fremst store fysiske inngrep som hindres av vernet, men også mindre inngrep som grunneiernes hyttebygging og motorferdsel. Fylkesmannen og arbeidsutvalget foreslår ingen endringer i avgrensning, men har foreslått en noe mer lempelig forskrift med hensyn på mindre utvidelser og tilbygg til hytter og motorferdsel.

Slitasjeproblemer som følge av økt ferdsel er utfordringer som det er mulig å utfordre nasjonalparkstyret på å være med å løse. Det kan benyttes tiltaksmidler for å gjøre avbøtende tiltak, og det kan også være aktuelt å legge om stier eller andre liknende tiltak dersom det er store problemer i et område. Oppbygging av bålplasser og utede ute i terrenget er lite ønskelig og vil kun være aktuelt i helt spesielle områder med veldig stor ferdsel og gode muligheter for å håndtere avfall. I de områdene vi snakker om her anser Fylkesmannen det som lite aktuelt.

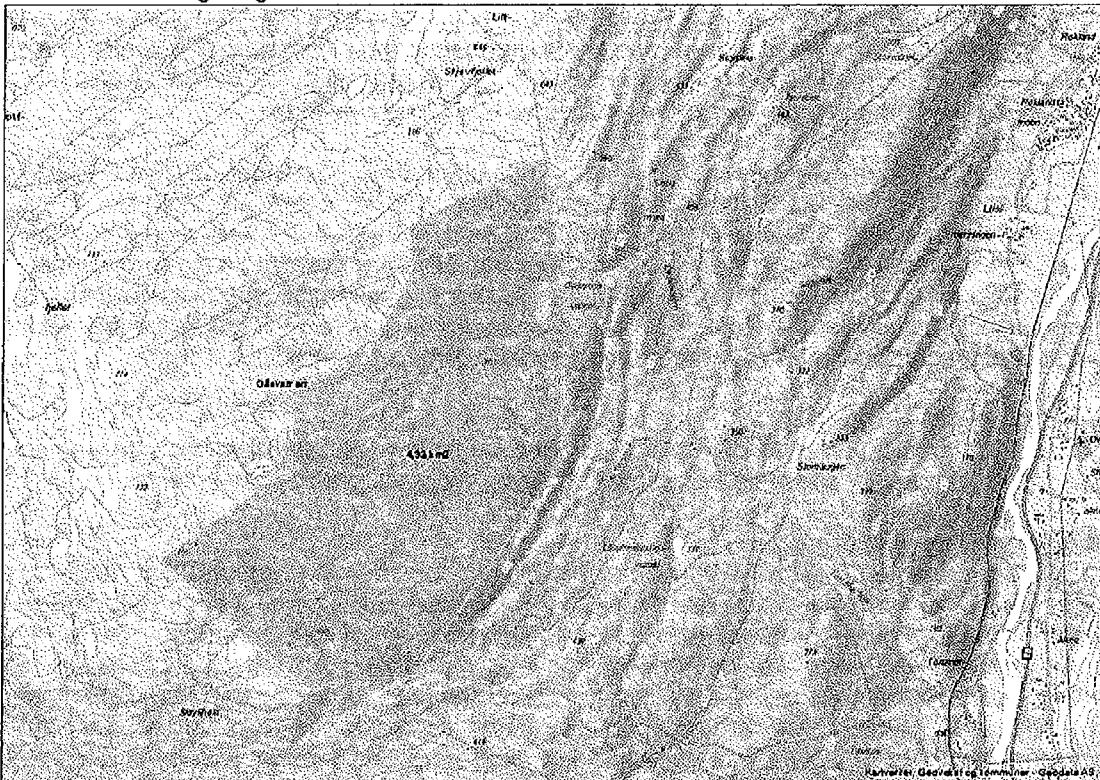
2.6.3 Lillealmenningen – Saltdal kommune

På Folkemøte i Saltdal ble det spilt inn at man også ønsker privat grunn tilknyttet gården Lille Allmenningen i Saltdal tatt ut av Gåsvatnan landskapsvernområde. Bakgrunnen var, som for Ramskjell, problemer med ulovlig jakt. I tillegg mente man at det var store skogverdier som ikke kunne utnyttes. I dette området er det ikke sikre grenser mellom statlig og privat grunn. Eiendomskartet under kan dermed være noe misvisende. Det ble i møtet ikke framsatt noen konkret areal som man ønsket tatt ut av vernet. Vi har derfor sett på det arealet som etter matrikkelen tilhører gårdsnummer 27 og gårdsnummer 20 i Saltdal. Om hele dette arealet

skulle tas ut av vernet vil det gjelde om lag 4,3 km². Det har ikke kommet noe skriftlig innspill på dette etter møtet.

Fylkesmannens vurdering

Det er ikke spesielle hensyn som taler for en grenseendring. Skogen kan til en viss grad drives i området slik vernebestemmelsene er. Det er åpning for «skånsomt uttak av trevirke på privat grunn til eget bruk». I følge kart fra NIBIO (Norsk Institutt for bioøkonomi) er skogen innenfor dette området av Gåsvatnan landskapsvernområde i hovedsak impediment, to mindre områder har låg bonitet. Det er altså ikke snakk om produktiv skog med særlige verdier for skogbruk. Områdene opp mot og rundt Skjevfjell er preget av kalkrik berggrunn og godt klima. Dette medfører at områdene er artsrike. Vern bidrar til å sikre at ikke områdene blir berørt av tyngre tekniske inngrep. Verken Fylkesmannen eller arbeidsutvalget anbefaler endring av grensen.

Bilde 2 Lilleallmenningen. Blått område viser det som etter matrikkelen er privat grunn på gårdsnummer 27 og 20 i Gåsvatnan landskapsvernområde. Det er blitt ytret ønske om å endre avgrensingen av Gåsvatnan landskapsvernområde slik at det ikke omfatter privat grunn her. Vi presiserer at grensene i området er usikre i matrikkelen og dette kartet har ingen juridisk virkning for eiendomsforholdene.

2.6.4 Tømmerdalen – Saltedal kommune

Grunneierlaget i Tømmerdalen i Saltdal vil også ha endret avgrensningen for Gåsvatnan landskapsvernområde slik at et område på gårdsnummer 29 ikke lenger blir vernet. Det gjelder et mindre areal 0,4 km² like sør for Lilleallmenningen. Området er skogkledd med skog av låg bonitet og noe impediment. Det er også en del myrarealer i området. Å ta ut dette området var på høring høsten 2015 etter vedtak i arbeidsutvalget.

Det var Tømmerdalen grunneierlag som anmodet om å endre grensen. Begrunnelsen var at nåværende grense var tilfeldig satt uten forankring i naturlige verneinteresser, at uttak av naturlig og beplantet virke ble umuliggjort og at gården ble avskåret fra 10 hyttetomter som

tidligere hadde blitt gitt positiv uttalelse fra Saltdal kommune. I høringa har Stolpen gård, som er en av grunneierne i det aktuelle området kommet med ytterligere innspill. De viser til verneplanprosessen på 1980-tallet og mener at grunneiernes interesser ikke ble verken hørt eller tatt hensyn til. Derfor forlanger de nå at grensen flyttes slik at en del skog, både gran og annet virke, kan tas ut.

Saltdal kommune og Salten friluftsråd støtter arbeidsutvalgets forslag om å endre grensen slik at privat grunn i dette området tas ut av landskapsvernområdet. Saltdal kommune er uenig med Fylkesmannen i vurderingen av skogverdiene i områder, men er enige i at kalkrike myrområder skal ivaretas. Kommunen har god erfaring med å ivareta verdifulle natur- og kulturlandskapsverdeier ved kombinert bruk av vern etter naturvernloven og plan- og bygningsloven, og viser i den sammenheng til verneplan for Junkerdal/Balvatn.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Naturvernforbundet i Nordland og Naturvernforbundet i Rana støtter ikke ønske om grenseendring i Tømmerdalen. Dette ut fra at de mener verneverdiene er store og viktige. Naturvernforbundet mener ønske om hyttebygging ikke bør tillegges vekt for et område av nasjonale kvaliteter

NJFF Nordland mener Fylkesmannen framsetter udokumenterte påstander om hyttebygging som bidrar til å heve konfliktnivået. Videre skrives det at dette gir inntrykk av at lokalbefolkningens rett til bruk av areal både i og utenfor nasjonalparken er negativt for vernet. Videre sier NJFF Nordland at de har tatt opp minikraftverksutbygginger som foregår, også helt i grensen av nasjonalparken og etterlyst større engasjement fra Fylkesmannen. Et eksempel er Raufjellforsen i Rana. De synes dette er en større forringelse av biologisk mangfold enn spredt hyttebebyggelse/foreningshytter i verneområdene.

Arbeidsutvalgets vurdering

Et flertall i arbeidsutvalget anbefaler grenseendring slik at grensen for Gåsvatnan landskapsvernområde flyttes til grensen mellom statlig og privat grunn i dette området.

Fylkesmannens vurdering

I høringsdokumentene har Fylkesmannen redegjort for hvordan området er omtalt i dokumentene fra verneplanprosessen på 1980-tallet. Videre har vi beskrevet de naturfaglige verdiene i det aktuelle området slik: «Av verneverdier vil en grenseendring føre til at Tverrlimyra blir uten vern etter naturmangfoldloven. I følge AR5 fra Skog og Landskap er nesten hele området som ønskes tatt ut skog av lav bonitet. Det er derfor lite skogbruksverdier på dette arealet. Hyttebygging er begrunnelsen for ønsket om grenseendring. Det er på samme felleseie lagt ut et område i kommuneplanens arealdel utenfor landskapsvernområde hvor det er åpning for hyttebygging. Tømmerdalen grunneierlag mener vernet hindret ytterligere 10 hytter. Fylkesmannen mener det er uheldig med ytterligere hyttebebyggelse så nært nasjonalparken og mener eksisterende grense er en god avveining mellom bruk og vern i området.» Fylkesmannen mener det ikke er kommet nye argumenter gjennom høringa som tilsier at området bør tas ut av Gåsvatnan landskapsvernområde.

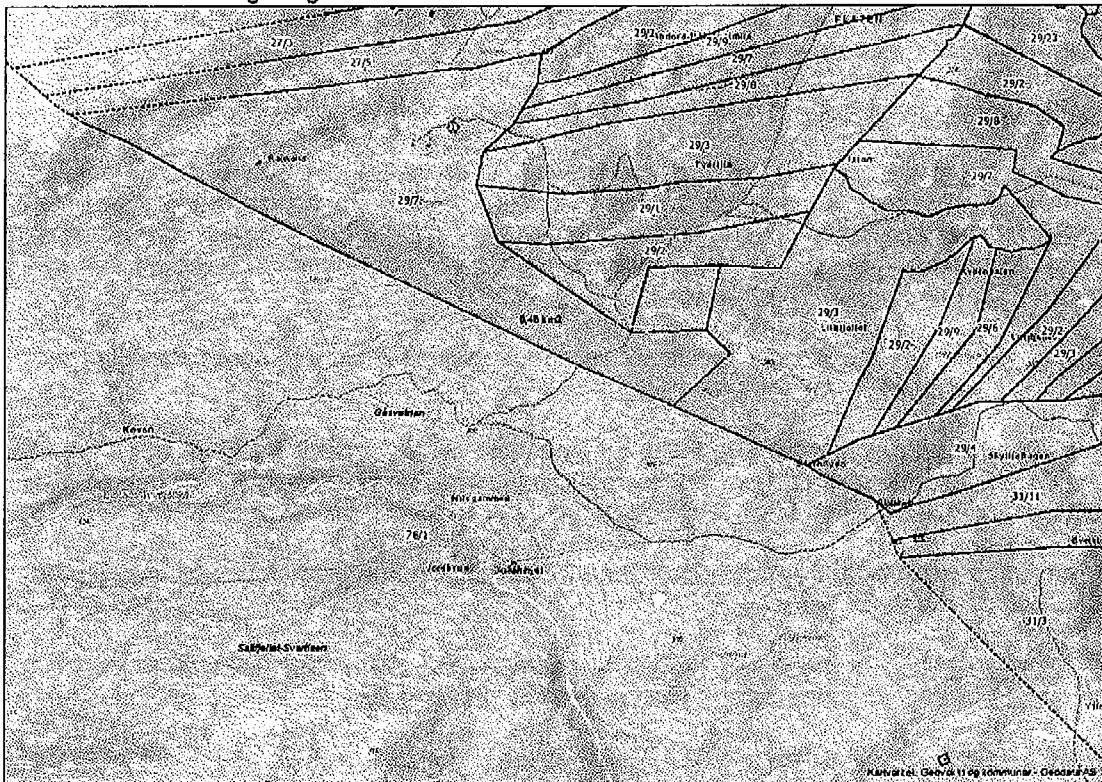
Angående muligheter for hyttebygging på dette arealet er Fylkesmannens vurdering knyttet til et innspill om å oppheve vern. Hyttebygging er ikke i seg selv den viktigste trusselen mot natur og miljø, men er del av en kontinuerlig prosess med økt arealbruk og mer og mer utbygging i utmarka. I verneområdene er ytterligere hyttebygging ikke ønskelig.

Skogverdiene i området er ikke store, og Fylkesmannen ser ikke grunn til å endre vurdering av området på grunn av Saltdal kommunes innspill. Det er ikke dokumentert at bonitetsvurderingene som er gjort er vesentlig feil. Det som finnes av plantet skog innenfor

denne delen av landskapsvernområdet er delvis mistlykkede plantinger med dårlig tilvekst. Denne skogen kan uansett tas ut, men det vil ikke kunne nyplantes. Det er også delvis muligheter for uttak av annen skog i dette området og det er også gjort noe hogst i området siden vernet ble innført i 1989. Fylkesmannen ser ikke at det er grunner for å endre vernegrensen i dette området.

Da Fylkesmannen og arbeidsutvalget ikke kom til en felles enighet om dette punktet følger begge anbefalingene prosessen videre.

Etter det Fylkesmannen kjenner til pågår det en prosess mellom Statskog SF og grunneierne for å klargjøre hvor grensen mellom statlig og privat eiendom går i dette området og dersom arbeidsutvalgets forslag blir vedtatt vil ny grense følge eiendomsgrensen slik den fremkommer i terrenget og kan derfor avvike noe fra kartet under.

Bilde 3 Tømmerdal. Det er det lyseblå arealet som er foreslått tatt ut av landskapsvernområdet. Det er også i dette området ikke sikkert at eiendomsgrensene som vises i dette kartet er fullt ut korrekte.

2.7 AVGRENSNING OG VERNEFORM

Midtre Nordland nasjonalparkstyre mener vernegrensene må være mest mulig klare og entydige og verneverdiene må være innenfor vernegrensene. Det må i videre forvaltning og annen arealdisponering ikke «etableres» en buffersone rundt de verna områdene.

Folkemøtet i Saltdal mente differensiert forvaltning mellom landskapsvernet og nasjonalparken gir bedre legitimitet til vernet og at omgjøring av landskapsvernområdene til nasjonalpark er en snikinnføring av strengere vern.

Norsk Grotteforbund ønsker primært at grensene for verneområdet trekkes slik at alle områder med kalkførende bergarter inkluderes i verneområdet. Norsk Grotteforbund vil

spesielt fremheve Burfjellet sør for Austerdalen og Austerdalsvatnet i Rana som et viktig område i grotte- og karstsammenheng.

Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag er prinsipielt for en endring fra landskapsvern til nasjonalpark, og mener begrunnelsen for forslaget er god.

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Høringsgruppen v/Lisa Dillan, Naturvernforbundet i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Nordland fylkeskommune, Rana kommune, Rana turistforening, Statskog SF og Den norske turistforening støtter forslag om å etablere en større nasjonalpark hvor også Gåsvatnan landskapsvernområde, Saltfjellet landskapsvernområde, Semska-Stødi naturreservat og Storlia naturreservat inngår. Salten friluftsråd støtter forslaget om en stor nasjonalpark som omfatter både Semska-Stødi naturreservat, dagens nasjonalpark og dagens landskapsvernområder under forutsetning av at verneforskriften for nasjonalparken ikke legger unødvendige begrensninger på friluftsliv.

Landbruksdirektoratet har ingenting i mot en slik justering eller til forslag om utvidelse.

Rana kommune mener de foreslåtte endringene gir en bedre avgrensning av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og dermed gir området større verdi som verneområde i tråd med oppdaterte kvalitetskriterier. Rana turistforening og Den norske turistforening mener forslag om en stor nasjonalpark gir en klar landskapsidentitet og mer ensartede forskrifter for hele parken.

Statskog SF er grunneier i det meste av verneområdene og ser det som fordelaktig å få færre vernebestemmelser å forholde seg til.

Bodø og omegns turistforening og Rana turistforening mener arbeidsutvalgets forslag om å beholde landskapsvernområdene er lite hensiktsmessig for tilrettelegging og utøvelse av friluftsliv og dårligere egnet til å ivareta de store verneverdiene.

Gøran Andreassen foreslår at vernegrensene trekkes bort fra hyttebebyggelse slik at færrest mulig hytter rammes av vernet.

Norsk grotteforbund er enige i at Fisktjørna naturreservat har så spesielle verneverdier at reservatet bør opprettholdes og er enige i at det ikke gjøres vesentlige endringer i forskriften.

På folkemøte i Saltdal og på telefon til saksbehandler har flere uttrykt ønske om at vernet strekkes nordover til Ljøsenhammaren for å stoppe det planlagte dolomittbruddet der og ivareta et viktig kulturlandskap og beitelandskap.

Fylkesmannens vurdering

Det er ulike oppfatninger om hvordan vernet bør utformes og det er gode grunner for ulike varianter av vern. De enkelte verneområdene er nærmere beskrevet i de følgende kapitlene. Fylkesmannen har gått bort fra forslaget om å etablere en stor nasjonalpark og foreslår at de to landskapsvernområdene videreføres.

Når det gjelder forslag om å strekke vernet over til Ljøsenhammaren ser Fylkesmannen at området har verneverdier både som et aktivt beitelandskap, artsrikt område og et område med kulturminner. Verneprosessen må imidlertid forholde seg til de ytre rammene av vernet. Videre er både vei, eldre steinbrudd og andre inngrep i området ikke forenelig med vern etter naturmangfoldloven. Uttaket av dolomitt er behandlet etter plan- og bygningsloven og det pågår en konsesjonsbehandling. Fylkesmannen forholder seg til de vedtak som er fattet,

men ser utfordringer med å etablere så store naturinngrep tett opp til verneområder eller andre områder av verdi for allmenne interesser som friluftsliv og beite.

Fylkesmannen er klar over at Burfjellet i Rana har høy grottetetthet og at karstlandskapet i området er av verdi. Vern av Burfjellet er utenfor de ytre rammene for denne verneprosessen og vi forutsetter at Rana kommune ivaretar verdiene i sin arealplanlegging.

2.7.1 Dypen naturreservat

Dypen naturreservat er i høringa foreslått opprettholdt, med noen mindre forskriftsendringer.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker at Dypen naturreservat blir en del av nasjonalparken dersom Saltfjellet landskapsvernområde tas med i en stor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Naturvernforbundet i Nordland viser også her til kartlagte verdier (Biofokusrapport 2011-8) og foreslår at også området nord for Dypen naturreservat mot Innervatnet innlemmes i et utvidet vern i tråd med kartlegginga.

Saltfjellet reinbeitedistrikt har i møte framholdt at det går flyttlei gjennom Dypen naturreservat. Disse har vært ryddet for krattskog tidligere men begynner nå å bli gjenvokst. Reinbeitedistriktet mener det må være åpning for å rydde disse for ungskog også i framtida. Ikke behov for å rydde furuskog.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen mener fortsatt at verneverdiene i Dypen naturreservat forsvares at området opprettholdes som naturreservat. Det er særdeles viktig å ivareta et så spesielt skogsområde. Områdene som naturvernforbundet ønsker innlemmet i naturreservatet ble ikke vurdert tatt med da vi ikke hadde noe mandat for å gå ut over grensene for vernet område – mandatet var en revisjon av det eksisterende. Likevel ser vi at det er til dels store verneverdier her, men disse er likevel mindre enn inne i reservatet. Det kan rettes kritikk mot at vi ikke foreslo utvidelse her eller i Burfjellet, men foreslo utvidelse i Håvvamåhkke. Dette skyldes delvis at vi er av den oppfatning av verdiene i de to områdene er godt representert i eksisterende vern, mens verdiene i Håvvamåhkke er noe underrepresentert.

Fylkesmannen mener det bør være åpning for å rydde lauvskog i fastlagte flyttleier for å bedre framkommeligheten. Det er kun snakk om hogst av lauvskog, i første rekke kratt og småskog. Fylkesmannen mener skogen i Dypen har særlig stor biologisk verdi og det er viktig at hogsten avgrenses mest mulig. Flyttleia går gjennom de sentrale delene av Dypen, også noen av de biologisk viktigste områdene. Flyttleiene er avgrenset i kart, og det vil ikke være behov for å rydde i hele traséen. Det foreslås et nytt punkt f) i ny forskrift for Dypen under paragraf 4 slik:

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsen

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

f) begrenset rydding av lauvskog i reindriftras flyttleier, slik disse er fastlagt i reindriftras arealbrukskart

Arbeidsutvalget er enig med Fylkesmannen i disse vurderingene.

2.7.2 Semska-Stødi naturreservat

Reservatet er i høringa foreslått opphevet og innlemmet i omkringliggende verneområder, enten Saltfjellet landskapsvernområde eller en utvidet Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Det er et eksisterende ferdselsforbud i området i perioden 1. mai til 31. juli. Unntatt fra forbudet er

ferdsel over hengebrua ved Semska og langs merket sti over Adamsvollen og videre østover til fjells. Forbudet gjelder ikke unntakene angitt i pkt. 5 og 6 i forskriften.

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Høringsgruppen v/Lisa Dillan, Naturvernforbundet i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Nordland fylkeskommune, NJFF Nordland, Rana kommune, Rana turistforening, Salten friluftsråd og Sture Pettersen med flere støtter forslag om å oppheve Semska-Stødi naturreservat og innlemme dette i nasjonalparken. Saltdal kommune mener reservatet bør oppheves og bli en del av Saltfjellet landskapsvernområde. Saltdal kommune mener verneverdiene i området blir tilstrekkelig ivaretatt med verneformen landskapsvern.

Norsk grotteforbund og Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag ønsker at Semska-Stødi naturreservat opprettholdes som naturreservat.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland og Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag mener ferdselsforbudet i Semska-Stødi må videreføres gjennom et eget punkt under punkt 5 i forskriften for en utvidet nasjonalpark. Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag foreslår også at området underlegges biotopvern om det innlemmes i nasjonalparken.

Friluftsrådenes landsforbund, NJFF Nordland, Rana kommune, Saltdal kommune og Salten friluftsråd mener ferdselsforbudet må oppheves. Mens Norsk grotteforbund ikke har noe prinsipielt imot at ferdselsforbudet oppheves da de ikke er kjent med noen verneverdige grotter eller sårbare grotteforekomster i reservatet. Statskog SF som grunneier og oppsyn, Fjelltjenesten, vurderer det som uproblematisk med dagens aktivitet og tilgjengelighet, at ferdselsforbudet i Semska-Stødi oppheves. Blir det i framtida behov for noen begrensninger, kan en da ta en ny vurdering av saken

Salten friluftsråd mener ferdselsforbudet oppleves som irrasjonelt og er til hinder for friluftsliv. Dette begrunnes med at det er attraktive kulturminner i området som har friluftslivsinteresse. Verneformålet er vern knyttet til våtmark. Ferdsel vil normalt ikke skje i/nær de fuktige myrområdene.

Friluftsrådenes landsforbund mener ferdselsforbud er et virkemiddel som bare må tas i bruk når det er helt nødvendig for å ivareta nasjonale og svært viktige verneinteresser. Ferdselsforbud gir negative signaler, og kan lett føre til manglende forståelse for og direkte motstand mot vern. Men er positive til at det gis en hjemmel for å regulere og forby ferdsel om hensyn til verneformålet tilsier det.

Sture Pettersen med flere mener ferdselsforbudet sannsynligvis har liten betydning, da det i denne perioden vil være svært liten ferdsel i området uansett.

Fylkesmannen vurdering

I det vesentligste er høringspartene for å oppheve reservatet og ferdselsforbudet. Når det gjelder ferdselsforbudet mener vi at det i svært liten grad er begrensende for ferdselen. I så måte vil det ikke ha negative konsekvenser for friluftslivet om det opprettholdes slik det er i dag. Salten friluftsråd beskriver friluftslivinteressene i området og disse er godt ivaretatt i og med at dagens ferdselsforbud er begrenset i tid og at det ikke gjelder «ferdsel over hengebrua ved Semska og langs merket sti over Adamsvollen og videre østover til fjells». I en del år er imidlertid området snødekt langt inn i ferdselsforbudstida og det er da noe ferdsel på ski gjennom området. Det er ikke før snøen forsvinner og det blir åpent vann i området at det eventuelt er behov for å begrense ferdsel. Etter at elva går opp vil det naturlig være svært lite ferdsel i dette området da jernbanen og elva kanaliserer ferdselen. Den

merka stia går ikke gjennom våtmarksdelene av reservatet og berører således ikke de viktige områdene for våtmarksfugl. Fylkesmannen og arbeidsutvalget er enige i å anbefale at ferdselsforbudet oppheves.

Arbeidsutvalget var delt i sin vurdering av om Semska-Stødi bør innlemmes i landskapsvernet eller bestå som eget naturreservat. Fylkesmannen vektlegger at dette er svært viktige våtmarksområder (jf. ornitologisk kartlegging) som ligger svært nær viktig infrastruktur. Det er i slike områder viktig å avklare bruk og vern tydelig. Naturreservat er et strengere vern enn landskapsvern og ivaretar spesifikke verdier knyttet til arter og økologiske sammenhenger mer spesifikt enn landskapsvern. Hensynet til forenkling, som var viktig i høringa var en av grunnene for at naturreservatet ble foreslått innlemmet i en utvidet nasjonalpark. Som nevnt har vi gått bort fra dette forenklingsforslaget etter innspillene i høringa og foreslår landskapsvernet videreført. Fylkesmannen mener landskapsvern ikke er tilstrekkelig vern av området og anbefaler derfor at Semska-Stødi naturreservat opprettholdes, men med revidert forskrift og uten ferdselsforbud.

2.7.3 Gåsvatnan landskapsvernområde

Beiarn kommune, Hytteiere v/Jim Aronsen med flere, Osbakk grunneierlag, Saltdal kommune og Stolpen gård ønsker at Gåsvatnan landskapsvernområde består og ikke blir en del av nasjonalparken. Folkemøte i Beiarn var skeptiske til påstanden om at vern som nasjonalpark ville innebære et mildere vern enn dagens landskapsvern. Beiarn kommune og folkemøte i Beiarn viser til at landskapsvernområdet med et noe mildere vern enn nasjonalpark virker som en buffersone mot nasjonalparken.

Osbakk grunneierlag er opptatt av at vern, spesielt på privat grunn, må være velbegrunnet, og at verdien i området står i fare for å bli ødelagt, eller vesentlig forringet, uten vern. Grunneierlaget mener det ikke er framsatt god nok begrunnelse for omgjøring fra landskapsvern til nasjonalpark og er sterkt imot forslaget.

Gøran Andreassen synes Gåsvatnan landskapsvernområde i dagens form er mer enn tilstrekkelig og at det ikke bør endres til nasjonalpark. Han foreslår heller at landskapsvernet oppheves.

Naturvernforbundet i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Norsk grotteforbund, Norsk ornitologisk forening avd. Sør-Salten, Rana kommune og Rana turistforening støtter forslag om å innlemme Gåsvatnan landskapsvernområde i nasjonalparken. Naturvernforbundet i Nordland viser til naturtypekartlegginga (Biofokusrapport 2011 – 8) og mener innlemmelse i nasjonalparken bedre vil sikre de påviste verneverdiene. Naturvernforbundet i Rana mener alternativet å opprettholde landskapsvernområde er uakseptabelt. Norsk ornitologisk forening avd. Sør-Salten mener biotopvern er en mulighet for å beskytte leveområder for fugler og dyr, men at nasjonalparkstatus vil gi en mer helhetlig beskyttelse.

NJFF Nordland skriver at det er enklere for brukere av området å forholde seg til en nasjonalparkforskrift enn en landskapsvernforskrift med biotopvern mener derfor det er hensiktsmessig å innlemme landskapsvernområdet i nasjonalparken.

Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen er av den oppfatning at vern som nasjonalpark i hele området gir en mer helhetlig forvaltning og bedre sikrer botaniske og ornitologiske verdier. Likøvel ser Fylkesmannen at det kan være hensiktsmessig å beholde landskapsvernet slik at det er et noe mildere vern i dette området. Bakgrunnen for denne konklusjonen er innspill i høringa, at det er mange hytter i området, ønsker om oppkjøring av skiløyper og et gårdstun innenfor

landskapsvernets grenser. Hensynet til grunneiere, hytteeiere og eier av gårdstunet veier her tungt.

Fylkesmannen og arbeidsutvalget vil anbefale at landskapsvernområdet består som i dag. Et flertall i arbeidsutvalget gikk også inn for å utvide landskapsvernområdet i Hávvamåhkke og kombinere landskapsvernet med biotopvern som foreslått i høringa – dette er omtalt i mer detalj annet sted i dokumentet.

2.7.4 Biotopvern – Gåsvatnan landskapsvernområde - botanikk og ornitologi

I høringa foreslås at landskapsvern kombineres med biotopvern i to delområder innenfor Gåsvatnan landskapsvernområde om ikke landskapsvernområdet blir en del av nasjonalparken.

Beiarn kommune og Saltdal kommune stiller seg positiv til biotopvern som foreslått innenfor Gåsvatnan landskapsvernområde

Saltfjellet reinbeitedistrikt ønsker klare svar på hva eventuelt biotopvern vil bety for deres næringsutøvelse. Tilleggsføring er et spørsmål som reinbeitedistriktet er opptatt av i den sammenheng. De opplyser i møte at tilleggsføring blant annet brukes når det er knapt beite av ulike årsaker. Det å eventuelt måtte flytte reinen langt før de føres vil da ikke være i tråd med dyrevelferdsloven. Reinbeitedistriktet er også av den oppfatning at om man da må søke nasjonalparkstyret og vente lenge på svar, mens man må se dyrene lide og kanskje dø fordi man blir nektet å føre, vil være en ekstra psykisk belastning for reineier

Fylkesmannens vurdering

Det er store verneverdier knyttet til området Skjevljell og Hávvamåhkke. Skjevljell er et viktig utfartsområde både sommer og vinter, det er et botanisk særlig rikt område og det er viktige beiteområder for sau og rein. Landskapsvern sikrer området mot større tekniske inngrep, slik som gruvedrift og veibygging. I landskapsvernområdene har imidlertid vegetasjonen ikke et særskilt vern. Det vil si at søknader om tiltak, enten det er turvirksomhet (for eksempel guidede turer med hest) eller det er oppsetting av gjeterhytter eller andre tiltak i hovedsak bare kan vurderes opp mot den virkning det har på «landskapets særpreg eller karakter». Fylkesmannen mente derfor at nasjonalpark, ville være hensiktsmessig også for Gåsvatnan landskapsvernområde. Da ville de aller fleste brukere og bruksformål oppleve omtrent samme restriksjonsnivå som tidligere, men bedre beskyttelse av vegetasjon og fugleliv. Da vi anbefaler å videreføre landskapsvern framfor å endre til nasjonalpark ser vi at biotopvern i de to spesifikt angitte områdene vil gi bedre formell beskyttelsen for vegetasjon og fugleliv innenfor deler av området. I avveiningen mellom hensynet til hytteeiere, landbruk, friluftsliv og reindrifft på den ene siden og naturvern på den andre siden mener Fylkesmannen det her er funnet et akseptabelt kompromiss som medfører noe styrking av vernet av de viktigste naturverdiene. Arbeidsutvalget har sluttet seg til en slik vurdering.

Reindrifftas skepsis til slikt biotopvern er først og fremst knyttet til barmarkskjøring og eventuelle hindringer for tilleggsføring i området. Bruk av kraftfôr og lav vil være uproblematisk. Føring med grovfôr (tørrhøy eller rundball) vil kunne spre arter, og det vil derfor være et ønske om å unngå bruk av slikt fôr i de viktigste botaniske områdene. Tilleggsføring kan i de fleste tilfeller planlegges og bruk av grovfôr bør unngås i områder med fare for spredning av arter.

Reindrifftas bruk av området er ikke detaljvklart. I møte ble det vist til samlegjerde og behov for motorferdsel i forbindelse med samling og at dette kunne skje til ulike tider ulike år. I

reindriftas arealbrukskart er store deler av Skjevffjellet avgrenset som oppsamlingsområde. Flyttleia følger nordover gjennom Håvvamåhkke mot gjerdeanleggene ved Olavatnet og videre nordvestover. Fylkesmannen er av den oppfatning at reinens tilstedeværelse, beite og driving av rein ikke er i strid med vernet av vegetasjon og fugleliv. Eventuell motorferdselen på barmark i den forbindelse vil, som for resten av verneområdene, måtte gis en tillatelse til og bør forsøkes begrenset til det absolutt nødvendige i de mest sårbare områdene. Når det gjelder Håvvamåhkke er de områdene som foreslås vernet i stor grad rikmyr med ganske god bæreevne og en viss motorferdsel i disse områdene vil kunne tåles uten særlige spor etter barmarkskjøring. Det er i dag lite spor i området noe som tilsier at aktiviteten vil kunne fortsette i samme omfang som i dag uten fare for verneverdiene. Forvaltningsplanen vil kunne utdype dette ytterligere.

2.7.5 Saltfjellet landskapsvernområde

Hytteiere v/Jim Aronsen med flere, Saltdal kommune og Saltfjellet reinbeitedistrikt ønsker videreføring av Saltfjellet landskapsvernområde.

Saltfjellet reinbeitedistrikt frykter strengere regelverk for bruk av barmarkskjøretøyer om landskapsvernet omgjøres til nasjonalpark. Og viser til at de er avhengige barmarkskjøretøy for å styre rein vekk fra en sterkt trafikkert E6 og jernbane. Videre for å unngå sammenblanding mellom norsk og svensk rein. Det er ikke muligheter for å lage en kjøreplan som vil fungere tilfredsstillende.

Hytteiere v/Jim Aronsen med flere mener landskapsvern er tilstrekkelig og frykter at omgjøring til nasjonalpark vil føre til strengere forvaltning av hytteeiendommene.

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Høringsgruppen v/Lisa Dillan, Naturvernforbundet i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Nordland fylkeskommune, NJFF Nordland, Norsk grotteforbund, Rana kommune, Rana turistforening Statskog SF og Sture Pettersen med flere ønsker landskapsvernet innlemmet i nasjonalparken.

Naturvernforbundet i Nordland mener de store naturverdiene i området bedre ivaretas om området vernes som nasjonalpark og viser til kartlagte verdier (Biofokusrapport 2011-8). De foreslår at området nord for Dypen naturreservat mot Innervatnet innlemmes i et utvidet vern i tråd med kartlegginga. Videre viser de til kartlegginger som er gjort i 2009 ved Tjernfjellet. Her er det påvist urskogs nær furuskog med innslag av brannfelt. Videre finnes en rekke rødlistearter, inklusive funn av småblæreglye (EN) og narrekjuke (EN) like utenfor grensene av landskapsvernområdet. Disse områdene bør også omfattes av vern. Naturvernforbundet i Rana mener det er uakseptabelt å ikke gjøre landskapsvernområdet til en del av nasjonalparken.

Fylkesmannens vurdering

Saltfjellet landskapsvernområde er et stort område med et mangfold av verneverdier; kvartærgeologiske avsetninger av nasjonal verdi, uberørte høyfjellsvassdrag (for eksempel Dypenåga), viktige områder for fjellrev, landskapskvaliteter knyttet til høg fjell og høg fjellsdaler, friluftsliv, våtmarksområder, skogverdier og viktige beiteområder for reindrifta. Truslene mot området er økende ferdsel, både motorisert og ikke-motorisert, forstyrrelser, inngrep i form av viktig nasjonal infrastruktur, ønsker om snøskuterløyper osv. Hyttebebyggelse finner vi ved Austre og Vestre Viskisvatnet, Øster-rundvatnet og Kjemåvatnet. I tillegg har forsvaret et mindre bygg og en telemast innenfor landskapsvernområdet, ved Sørrelva. Reindrifta bruker området intensivt og har også viktige vinterbeiter og infrastruktur (gjerdeanlegg) i området.

Fylkesmannen hadde forslag om endring til vern som nasjonalpark. Høringsuttalelsene er i hovedsak positive til det, men det er også tunge argumenter mot. Det er en fare ved å innlemme for store deler av områdene som nasjonalpark at det medfører at det totale vernet svekkes, det blir mindre forskjell mellom vernet og ikke vernet areal. Nasjonalparkene skal ha en relativt streng forvaltning, selv om det aksepteres en god del aktivitet, også ut over tradisjonelt friluftsliv og primærnæring. Mens landskapsvern skal ha en noe mildere praksis. Det har vært, og vil nok fortsatt være relativt liten forskjell mellom landskapsvernet og nasjonalparken, men likevel vil det formelt være en forskjell. Det betyr for eksempel at fasadeendringer i et landskapsvernområde kan være enklere å få tillatelse til enn tilsvarende i nasjonalpark. Av hensyn til eksisterende hyttebebyggelse og reindrifta, og for ikke å gå ut over vårt mandat med å revidere vernet foreslår Fylkesmannen at landskapsvernområdet opprettholdes. Arbeidsutvalget er av samme oppfatning.

Det foreslås endringer av grensene langs E6 og jernbanen som medfører en bedre avklaring mellom vernet areal og ikke-vernet areal, dvs. at det meste av inngrep i landskapsvernområdet holdes utenfor landskapsvernområdet.

2.8 BIOTOPVERN - FJELLREV

Saltdal kommune og Saltfjellet reinbeitedistrikt støtter ikke forslag om biotopvern for fjellrev i landskapsvernområdet. Saltdal kommune påpeker at fjellreven er utnevnt som prioritert art og ivaretas tilstrekkelig gjennom egen forskrift. Saltfjellet reinbeitedistrikt aksepterer ikke at et rovdyr kommer inn under formålet med vern av området. Etter deres vurdering er fjellreven en trussel for reinkalver under kalvingen. Da arten er på opptur vil den i framtida kunne være en større trussel under kalvingen. Reinbeitedistriktet frykter at det da vil det være mye større terskel, eller ikke mulig, å få skadefelling/uttak av skadevoidere. De mener det vises svært liten respekt fra Fylkesmannen for samiske rettigheter og befolkning i og med at man i formålsparagrafen omtaler fjellreven mer en reindrift og samisk naturgrunnlag. Slik vern favoriserer fjellreven og vanskeligjør eventuell forvaltning ved framtidige scenarier.

Sture Petterson med flere støtter biotopvern til fordel for fjellreven.

Saltfjellet reinbeitedistrikt mener det må fremkomme av verneforskriftene at reinbeitedistriktet skal høres i forbindelse med utplassering av fôrautomater for fjellrev innenfor deres reinbeitedistrikt. Saltfjellet reinbeitedistrikt mener også forskriftene må få fram at det ikke skal iverksettes tiltak for fjellrev, føring eller utsetting, som kan forringe reinens verdi og bruk av området eller reindriftens økonomiske, økologiske og kulturelle bærekraft.

Fylkesmannens vurdering

Fjellrev er en kritisk trua art (ref. norsk rødliste 2015), og er også utvalgt som prioritert art etter naturmangfoldlovens paragraf 23. Dette skjedde ved kongelig resolusjon 23. januar 2015. Gjennom denne forskriften er «enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av fjellrev forbudt. Som ødeleggelse regnes fysisk ødeleggelse av fjellrev, herunder tomme hi, og andre handlinger dersom de er egnet til å skade, forstyrre eller på annen måte forringe individer av arten.» Fylkesmannen er av den oppfatning at forskriften om prioritert art er tilstrekkelig til å ivareta de vesentligste hensyn til fjellrev. Når viktige deler av de mest attraktive leveområdene i tillegg har vern mot større tekniske inngrep gjennom landskapsvern er vår oppfatning at fjellreven er beskyttet tilstrekkelig. Fylkesmannen anbefaler derfor ikke biotopvern.

Fjellrev som en trussel mot reinkalver er et marginalt problem. Fjellreven er en opportunist, men i hovedsak en spesialist på smånagere. Fjellreven utnytter også åtsler fra annet rovvilt. Små nyfødte reinkalver er innfor det en fjellrev kan nedlegge, men med unntak av et tilfelle på Svalbard er det ikke dokumentert noen slike tilfeller (ref Nina Eide, Norsk institutt for

naturforskning) og simla vil som oftest være en for stor motstander for en fjellrev. Rødreven er derimot større og kan være en predator både på lam og små reinkalver. At rødrev overtar, og har overtatt, fjellrevens områder vil være mer negativt for reindrifta.

Angående forvaltningsmessige tiltak for fjellrev vil det være naturlig at reinbeltedistriktet holdes orientert og får medvirkning på de tiltak som igangsettes. Særlig dersom tiltakene er av en slik art at det kan få negative konsekvenser for reindriften. Reindriften er også nå, gjennom nasjonalparkstyret, bedre orientert da distriktet har representanter i styret.

Miljødirektoratet er myndighet etter forskrift om forvaltning av fjellrev som prioritert art og det er også direktoratet som har ansvar for tiltak i handlingsplan for fjellrev

Arbeidsutvalget er enige i de vurderingene som er gjort. Og det foreslås dermed ikke biotopvern med tanke på fjellrev.

2.8.1 Grensejustering langs E6 og jernbane

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Jernbaneverket, Nordland fylkeskommune, NJFF Nordland, Rana kommune, Rana turistforening, Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag, Saltdal kommune, Salten friluftsråd, Statens vegvesen, Statskog SF og Sture Pettersen med flere støtter forslag om grensejustering over Saltfjellet, langs E6 og jernbanen. Forum for natur og friluftsliv i Nordland påpeker at det er viktig at ikke arealer med viktige naturverdier og verneverdier frigis fra vern. Nordland fylkeskommune og Saltdal kommune mener det er viktig at de områdene som tas ut av vern har en størrelse som åpner for eventuelle tiltak som vil redusere påkjørsler av hjortevilt på vei og bane. NJFF Nordland mener det er viktig at korridoren er så stor at det kan gjøres tiltak på både E6 og jernbanen ved behov. Salten friluftsråd mener det kan være rasjonelt med sikte på eventuell etablering av sykkelveg mellom Lønsdal og Kjemåga stasjon. Jernbaneverket har konkrete innspill på avstand fra jernbanen som bør være uten vern og innspill om allmennhetens plikter og begrensede atkomstmuligheter.

Sture Pettersen med flere påpeker at bebyggelsen på Semska har vann og kloakk som ble ferdigstilt i årene mellom 1945 og 1950. De ønsker derfor at både rørledninger, kummer, og inntakskum i Namnlauselva holdes utenfor Saltfjellet landskapsvernområde slik at ikke vernet byr på problemer for vedlikeholdet. Det er også et nedlagt reinslakteri og oppsamlingsgjerd for rein i det samme området.

Saltdal kommune er positive til at forslaget imøtekommer kommunens innspill når det gjelder traséen til sykkelstiprosjektet. Senere har kommunen i møte redegjort mer detaljert for traséen og ønsker at foreslått grense justeres ytterligere ved Kjemågasen slik at hele traséen holdes utenfor landskapsvernområdet.

Uansett om det fortsatt blir landskapsvernområde eller endring til nasjonalpark over Saltfjellet ser Statskog SF det som fordelaktig alle tekniske inngrep som jernbane, E-6, Polarsirkelsentret, hytter/ hus nær yttergrensene, planlagt sykkelsti mm. holdes utenfor verneområdet. Statskog SF påpeker at det generelt bør vurderes å justere grensene i alle områder der en har hytter nær yttergrense slik at disse faller utenfor. Det vil gjøre det lettere for alle parter:

Saltfjellet reinbeltedistrikt ber om at området ved Ryphågen og Sørrelva tas ut av vernet for å unngå eventuelle konflikter og byråkrati i forbindelse med utvidelser, bruk og endringer av gjerdeanlegget.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen og arbeidsutvalget anbefaler at det nærmeste arealet til E6 og jernbanen tas ut av vernet slik at etablert infrastruktur (E6 og jernbane), hytter, hus, veier og anlegg holdes utenfor vernet område.

Når det gjelder reindriftas anlegg er ikke disse like sterkt knyttet til offentlig infrastruktur. Ved Sørrelva strekker gjerdeanlegget seg to og en halv kilometer oppover dalen fra E6. Det blir en stor grenseendring om alt dette arealet skal tas ut av vernet. Fylkesmannen anbefaler at vernegrensen gjør en sving om det mest omfattende gjerdeanlegget og veien nede ved Sørrelva. Det samme gjøres rundt det gamle slakteriet ved Semska. Det vil da fortsatt være gjerdeanlegg innenfor landskapsvernområdet, men de mest omfattende og vegnære anleggene holdes utenfor. Vernebestemmelsene gjør at bruk og vedlikehold av anleggene er uproblematisk. Endringer vil måtte gjennomgå en behandling i nasjonalparkstyret. Så lenge det ikke omfatter vesentlige nye arealer eller stenger viktige ferdselsårer for friluftslivet vil vernet i liten grad være til hinder for næringa. Det vises også til nylig behandlet søknad om endring og utvidelse av gjerdeanlegget her. Nasjonalparkstyret ga i den saken tillatelse.

2.9. UTVIDELSER I RANA OG RØDØY KOMMUNER

Trond Aakvik mener det er positivt at verneområdet foreslås utvidet. Han vil rette oppmerksomheten mot de vernede områdene i Nordfjorden og nevner pågående arbeid med marint vern. Han mener det ville vært ønskelig at hele Nordfjorden med marin sone og landskapet fra fjordens innløp og frem til brearmen innlemmes i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre mener utvideisene først og fremst må sikre verneverdier som ikke allerede er innen noen av de eksisterende verneområdene og at reduksjoner i vern ikke må medføre tap av verneverdier.

Landbruksdirektoratet påpeker at vern kan være fordelaktig for reindrifta, da det kan bidra til å redusere konkurranse om arealer fra andre interessenter. Samtidig er det viktig at vernet ikke er til unødig hinder for reindriftas bruk.

Landbruksdirektoratet understreker at forhold som grensedragnings av verneområder, endret vernestatus for områder, planer, forskrifter og forvaltning av vernede områder må gjøres i samråd med de reindriftsutøvere/distrikt som berøres av det konkrete områdevern. Dette er viktig, idet grensene for vernet er absolutte; det vil si at grensene er vanskelig å endre når de først er fastsatt.

NVE påpeker at det er registrert vannkraftpotensial som er behandlet eller er under behandling i Samlet plan for vassdrag i utvidelsesområdet i Rana og Rødøy.

Den norske turistforening mener en utvidelse som foreslått vil gi Saltfjellet-Svartisen en betydelig bedre arrondering og bli enda bedre egnet til et naturvennlig og enkelt friluftsliv.

Fylkesmannens vurdering

Utvidelsene i Rana og Rødøy har til hensikt å vurdere arealene som inngikk i de store kraftutbyggingene som var bakgrunn for eksisterende grenser for nasjonalparken. Målet er å gi en bedre arrondering av nasjonalparken samt styrke verneverdiene i nasjonalparken. Dette skjer både gjennom at flere helhetlige landskapsrom og økosystem vernes, samt at nye verneverdier inkluderes. Slik er innspillet fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre vurdert i verneplanprosessen. Likevel er forslaget om korridor over Saltfjellet, langs E6 og jernbane, et tiltak hvor verneverdier vil bli frigitt fra vern, det er særlig kulturminner og dels noe

breavsetninger som ikke lenger er vernet på samme måte som tidligere. Her har hensynet til jernbane og E6 veid tungt.

Nordfjorden har ikke vært aktuell for utvidelse. Avgrensingen av nasjonalparken har ikke bakgrunn i kraftutbyggingene, bare indirekte gjennom at yttergrensen er trukket der kraftlinja krysser Nordfjorden. Fylkesmannen har ikke hatt noe mandat for å vurdere utvidet vern i Nordfjorden.

Landbruksdepartementets innspill om at prosessen må gjøres i samråd med reindriftutøverne er ivare tatt. Avgrensningen gjøres etter en avveining mellom naturverdier og brukerinteresser, herunder også reindrift. Når det gjelder reindrifta spesielt viser vi til at de i tillegg til de ordinære medvirkningsmåtene (høringsinnspill, møter og folkemøter) er representert i arbeidsutvalget, med rett til å fremme egne forslag, og er representert i nasjonalparkstyret som også er en høringspart og samarbeidspartner. Slik mener Fylkesmannen at hensynet til reindrifta har god medvirkning i prosessen og at det vesentlige av reindriftas interesser er imøtekommet.

2.9.1 Utvidelse Melfjordens nordside – Rødøy kommune

Utvidelsen langs Melfjordens nordside berører arealer i Rødøy kommune. Rødøy kommune krever at avgrensningen av vern, både landskapsvern og utvidelse av nasjonalparken, på Melfjordens nordside følger arbeidsutvalgets alternativ.

På folkemøte i Rødøy var spørsmålet knyttet til utbygging av Indre og Ytre Stelåga, samt mulig framtidig veiframføring mellom Rødøy og Mo i Rana hovedproblemstillinger som ble tatt opp. Det ble tatt til orde både for utbygging og for vern.

Nordland fylkeskommune og Rana kommune mener det er potensial for kraftutbygging på nordsiden av Melfjorden og støtter arbeidsutvalgets forslag til utvidelse av nasjonalparken og opprettelse av landskapsvernområde. Rana kommune støtter Rødøy kommune, men støtter Fylkesmannens forslag til avgrensning av Melfjorden landskapsvernområde.

Rødøy-Lurøy kraftverk beskriver kraftutbyggingspotensialet i Indre- og ytre Stelåga. Årsproduksjonen vil ligge på om lag 70 GWh. Kraftverket mener en utvidelse av nasjonalparken må ta hensyn til en næringsmessig utnyttelse av de naturgitte ressurser i området og ikke være til hinder for kraftutbygging av Indre/Ytre Stelågavassdragene.

Martin Mikalsen mener det virker uforståelig at området må ha vernestatus med omfattende restriksjoner for at det ikke skal bli ødelagt for fremtiden. Han mener området har «fredet seg selv» og påpeker at bruken av området har vært svært begrenset pga. områdets topografi. Bruken har vært uttak av brensel, beite, slått og en fjellgård (Ramnskaret). Videre påpekes det paradokset at kartlegging, vernestatus og offentliggjøring kan får konsekvenser for området, for eksempel økende trafikk.

Martin Mikalsen opplyser at det er satt opp en stor mast og hus for nødsamband på eller innenfor grensen for det foreslåtte landskapsvernområdet og at det må bety at grensen må flyttes østover.

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Norsk grotteforbund, Rana turistforening og Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag, Statskog SF støtter Fylkesmannens forslag om utvidelsen av nasjonalparken vestover til kraftlinja over Melfjordloftan.

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Norsk grotteforbund, Rana turistforening og Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag støtter opprettelse av landskapsvern langs fjorden. Forum for natur og friluftsliv mener landskapsvernet bør kombineres med spesielt plantevern i området.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland mener vassdragene i området utgjør betydelige landskapselement og at kraftutbygging vil ha negativ påvirkning på landskapet. Naturvernforbundet i Rana påpeker at med dagens markedssituasjonen for vannkraft og at økt kraftoverskudd i Nordland vil kreve økte overføringslinjer er det verken realisme eller mening i å bygge ut Indre- og Ytre Stelåga. Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag mener landskapsvern vil være av stor verdi da Nordfjorden og Melfjorden vernemessig knyttes sammen, kun avbrutt av den eksisterende kraftlinja. Dette innebærer at flere av elvene som munner ut på Melfjordens nordside med tilhørende nedslagsfelt på fjellet kan ivaretas.

Martin Mikalsen er grunneier i området og har tilsendt kart med grenser for gårdsnummer 26 i Rødøy slik at det er mulig å finne ut hvilke bruksnummer som blir berørt ved eventuelt vern i området. Han er også opptatt av navnsetting i området og tilbyr seg å være med på befarings dersom det er aktuelt.

NVE gjengir at Nattmoråga fikk unntak fra Samla plan i 2004 og at Stelåga kraftverk er under behandling i Samlet plan. Det vil tas endelig stilling til spørsmål om unntak fra Samlet plan for Stelåga kraftverk når prosessen med utvidelse av nasjonalparken er avsluttet. NVE registrerer at arbeidsutvalgets forslag ser ut til å ta hensyn til utbyggingsprosjektet Stelåga kraftverk.

Statnett har tidligere kommentert at de ved arbeid med nye overføringslinjer nord-sør i landet arbeider ut fra prinsippet om å parallellføre med eksisterende linjer ut fra ønsket om å samle naturinngrep. Til høringa nå presiserer de at vedlikeholdet av 420kV-linja over Melfjordloftene er krevende. De er derfor avhengig av helikoptertransport og ferdsel med ATV og snøskuter. Det er viktig at verneforskriften hjemler tillatelse til alt av drifts- og vedlikeholdsarbeid. Det er ikke mulig å følge klausuleringsbeltet hele strekningen verken sommer eller vinter slik at det må være hjemmel for transport i de vernede områdene.

Fylkesmannens vurdering

Verneverdiene langs Melfjordens nordside er store og varierte. Rike løvskogler vil øke variasjonene av naturtyper og arter i verneområdene. Landskapet er spektakulært og særegent. Det er viktig vassdragsnatur i området som ikke er berørt av kraftutbygging. Reindrifta har viktige trekkruiter gjennom området, og også en gjeterhytte på grensen mot Rana. Dette er områder som i det vesentligste framstår som vanskelig tilgjengelige villmarksområder.

Fylkesmannen mener, ut fra verneverdiene i området, at hele utredningsområdet bør vernes mot større tekniske inngrep. Som et kompromiss mellom vern og bruk ble man enig med arbeidsutvalget om å anbefale forslag til utvidet vern i tråd med Rødøy kommunes innspill. Det vil da si en utvidelse av nasjonalparken vestover til nedbørfeltet til Indre Stelåga, og et landskapsvernområde langs fjorden inkludert Nattmoråga og Nattmorågas nedbørsfelt. Dette innebærer samtidig at Indre og Ytre Stelåga ikke underlegges vern etter naturmangfoldloven og konsesjonsbehandling kan da igangsettes.

2.9.2 Utvidelse Glomdalen – Rana kommune

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Norsk grotteforbund, Rana kommune, Rana turistforening, Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag støtter forslag om vern

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen og arbeidsutvalget anbefaler innlemmelse i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark slik som foreslått i høringa.

2.9.3 Utvidelse Blakkådalen – Rana kommune

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Nordland fylkeskommune, NJFF Nordland, Rana kommune, Rana turistforening, Statskog SF støtter forslag om utvidelse av Blakkådalen naturreservat.

Rana turistforening mener forslaget gir en betydelig forbedret arrondering.

Statskog SF har ikke innvendinger til en utvidelse som foreslått. Imidlertid har Statskog en åpen hytte (Skogstua i Blakkådalen) i naturreservatet. Det er også en nylig oppgradert og reparert dragstol over Blakkåga ved hytta. Fortsatt drift og vedlikehold oppfatter vi å være dekket av § 4.e, så lenge samme standard beholdes. Skogstua ligger nede i dalen ved elva. Skogstua til Statskog er eneste bygg i reservatet. Det er krevende å komme til med snøscooter vinterstid og det er ikke hvert år Statskog lykkes med det. Statskog SF ønsker at det tas inn et punkt under §7 i vernebestemmelsene om at det kan gis dispensasjon til hogst av ved rundt Statskogs skogstue. Den har begrenset bruk og intet stort vedbehov, så det bør være helt uproblematisk i forhold til verneverdiene med forsiktig uttak av bjørk til i dette området. Vi ser som en større miljøbelastning på området å ha lang og krevende transport av ved, all den tid det fins rikelig med vedskog rundt hytta.

Statskog SF minner også om at det er kulturminner i reservatet. Tuftene etter Blakkådalsgården ligger på vestsiden av Blakkåga ca 1 km nord for Skogstua, krevende adkomst. Gården var ryddet på 1770-tallet og ble endelig fraflyttet i 1910. Den var ikke i sammenhengende drift fra rydning til endelig fraflytting. Det fins ingen bygninger, bare nedgrodde grunnmurer og mer eller mindre gjengrodd innmark, samt litt forlatte ting.

Naturvernforbundet i Rana og omegn ønsker ikke at det åpnes for sykkel, hest og kjerre samt ridning etter traséer godkjent i forvaltningsplan. De mener dette ikke hører hjemme i et naturreservat.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen og arbeidsutvalget anbefaler utvidelse som foreslått i høringsdokumentene. Det er ingen av høringspartene som har uttrykt seg negativt til dette i høringa.

Fylkesmannen anbefaler at det åpnes for hogst av bjørk til skogstua og for vedlikehold av dragstol i egen bestemmelse i forskriften.

Angående bruk av sykkel, ridning og hest og kjerre så er dette omtalt i eksisterende verneforskrift, men da som forbudt utenom eksisterende veier. Etter vår vurdering er det svært lite av dagens sti som kan kalles «eksisterende vei». En mer fleksibel mulighet er å åpne for dette etter traséer fastsatt i forvaltningsplan. Øvre deler av Blakkådalen tåler nok noe ferdsel med sykkel og hest, mens nedre delene i stor grad er uframkommelige med sykkel og hest. Bruken vil derfor sterkt begrense seg selv. Fylkesmannen anbefaler at dette avklares i forvaltningsplan og slik kan sees i sammenheng med forvaltning av Saltfjellet-

Svartisen nasjonalpark. I ettertid av høringa har det kommet nasjonale signaler om at sykkel ikke skal reguleres i verneområder med unntak av områder hvor det er spesielt viktig at det ikke sykles. Se mer om dette i eget kapittel.

2.9.4 Utvidelse Austerdalsvatnet - Rana kommune

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Nordland fylkeskommune, Norsk grotteforbund, Rana kommune, Rana turistforening, Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag, Statskog SF støtter forslag om vern

Statskog SF minner om at det er bygd en gapahuk i østenden av vatnet og at denne må bli liggende utenfor nasjonalparken.

NVE viser til at et prosjekt som skal utnytte fallet mellom Austerdalsvatnet og Svartisvatnet er til behandling i Samlet plan. Under forutsetning av at forslag til vernegrenser følger naturlig vannstand ser det ut til at prosjektet blir liggende utenfor foreslått utvidelse av nasjonalparken.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen og arbeidsutvalget foreslår at grensen måles ut langs dagens vannstand.

Fylkesmannen er ikke positiv til kraftutbygging i området og ser at det kan være negativt for både landskap, reindrift og friluftsliv. Likevel mener vi området, på grunn av senkningen av Austerdalsvatnet er for påvirket av større tekniske inngrep til å fremme forslag om vern av hele området som nasjonalpark. Forslaget innebærer at konsesjonssøknad for utbygging av Austerdalsvatnet kan behandles av NVE så lenge det ikke innebærer en økning i vannstanden fra dagens nivå.

Avgrensingen av utvidet nasjonalpark skal ta hensyn til den etablerte gapahuken slik at denne blir liggende utenfor nasjonalparken.

2.9.5 Utvidelse Tespa, Bjøllåga og Storlia naturreservat

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Lars Kristian Bjellånes, Naturvernforbundet i Rana, Nordland fylkeskommune, NJFF Nordland, Rana kommune, Rana turistforening, Statskog SF støtter forslag om vern av elvestrengene og innlemmelse av Storlia naturreservat i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Norsk grotteforbund, Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag støtter vern av Tespa og Bjøllåga, men går imot omgjøring av Storlia naturreservat til nasjonalpark.

Jan Gunnar Sande håper at de rimelige ønskene fra gardbrukerne ved Bjøllånes blir tatt hensyn til. Med det mener han det som ble tatt opp på folkemøte på Mo i Rana.

Ken Roger Olsen ønsker åpning for å sette opp gjeterhytte i Storlia naturreservat

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen og arbeidsutvalget anbefaler at Storlia og elvestrengene i Tespa og Bjøllåga innlemmes i nasjonalparken. Dette vil medføre en noe mildere vern og mindre restriksjoner for grunneierne. Søknader om gjeterhytter må behandles av Midtre Nordland nasjonalparkstyre og hver enkelt søknad må vurderes spesifikt.

2.10 UTVIDELSE HÁVVAMÁHKKE – BODØ OG SALTDAL KOMMUNER

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Naturvernforbundet i Rana, Rana turistforening, Salten friluftsråd og Statskog SF støtter forslag om vern. NJFF Nordland mener vern av Hávvamáhkke bør erstattes med at tilsvarende areal frigis fra vern på privat grunn for å dempe konfliktnivået.

Gøran Andreassen og Saltfjellet reinbeitedistrikt går imot vern av Hávvamáhkke. Saltfjellet reinbeitedistrikt begrunner sin motstand mot utvidelse med at de bruker barmarkskjøretøyer i området når rein flyttes inn i gjerdet fra Svartvassheia. Vern vil føre til økt byråkrati. I møte har reinbeitedistriktet også framholdt at det planlagte dolomittbruddet i Ljøsenhammaren vil kunne medføre at geitsætra må ta i bruk beiteområder sørover mot Skjevlfjell og at reinbeitedistriktet da får dobbel negativ effekt; både tap av beiteområder og økt forstyrrelse i Ljøsenhammaren og økt beite og konkurranse fra geit samt biotopvern.

Osbakk grunneierlag forutsetter at grunneier ikke har vesentlige motforestillinger, og at det er konkret fare for ødeleggelse eller forringelse uten vern.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) påpeker at utvidelsen i Hávvamáhkke er i direkte konflikt med en forekomst av naturstein, Ljøsenhameren sør, i Bodø kommune. Forekomsten er vurdert å være av regional verdi. DMF ber derfor om at forslått vernegrense trekkes vekk fra forekomsten slik at mineralressursen holdes unna verneområdet og det bør tas høyde for en tilstrekkelig buffersone fra forekomsten til vernegrensen, slik at framtidig utnyttelse av mineralressursen er mulig. DMF opplyser at forekomsten er dominert av to rosa marmortyper og regnes som attraktive for eksport av blokk. De påpeker betydningen av slike ressurser også for annet næringsliv.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen og et flertall i arbeidsutvalget anbefaler vern av Hávvamáhkke. Bergverksinteressene i området er, som DMF presiserer vurdert til å være av regional verdi. Området vurderes å ha nasjonale verneinteresser og Fylkesmannen mener det må gå foran bergverksinteressene i dette tilfellet. I møte med Statskog SF er også forslag til avgrensning tilpasset forekomsten slik at den etter vår vurdering i hovedsak ligger utenom forslag til vern. Reinbeitedistriktet påpeker også at området er viktig for deres drift, noe som er i konflikt med bergverk. Selv om reinbeitedistriktet er i mot vern på grunn av frykt for økt byråkrati anbefaler Fylkesmannen vern da det vil beskytte verneverdiene bedre. Vern mot større tekniske inngrep må sees på som en fordel for reindriften.

2.11 VERNEPLANPROSESSEN

Den norske turistforening mener friluftsliv og allmenhetens muligheter for naturopplevelse er blant de viktigste verneformålene (jfr. § 2 i forskriftsforslaget). Og vil på prinsipielt grunnlag kommentere hvor viktig det er at dette også gjenspeiles ved at interessen og kompetansen for ivaretagelse av allmenhetens friluftslivsinteresser og naturopplevelsesinteresser er godt representert blant de som sitter i Arbeidsutvalget

Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Naturvernforbundet i Nordland, Naturvernforbundet i Rana og omegn og Rana turistforening mener arbeidsutvalget er dominert av grunneier-, reindrif- og landbruksinteresser. Allmenhetens interesser er underrepresentert og dette betyr dårligere forankring for store brukergrupper.

Sametinget presiserer at de oppnevnte representantene i arbeidsutvalget ikke kan anses å fange opp alle samiske interesser i området.

Gøran Andreassen mener måten forskriftene utarbeides på er udemokratiske og ikke tar hensyn til lokalbefolkningens behov for å bruke naturen til rekreasjon og næring. Enkeltmenneskets økonomiske verdier og bruksverdier innenfor de verna områdene blir ikke tatt hensyn til.

Noen fram møtte på folkemøte i Beiarn uttrykte mistillit til Fylkesmannen og mente prosessen som ledet fram til vern i 1989 delvis førte folk bak lyset, og frykter at det skjer igjen i denne revisjonen. I samme møte ble også uttrykt misnøye mot involvering av samiske interesser. Det ble hevdet at samer som ikke er reindriftsutøvere ikke tas hensyn til.

Saltfjellet reinbeitedistrikt mener at hvor viktig samenes rettigheter, kultur og reinen var i kampen for vern av områdene ikke anerkjennes. Og at dagens byråkratiske kamp i forbindelse med revideringen ligner mer på en kamp for å bevare flest mulig arbeidsplasser innenfor forvaltning av områdene og tilrettelegging av områdene med baktanker om økonomiske gevinster/fordeler for ulike aktører.

Sametinget ber om at det gjennomføres konsultasjoner mellom Sametinget og Miljødirektoratet i saken. I konsultasjonene vil de også legge vekt på de innspill som kommer fra samiske interesser ved høring. Når konsultasjonene med direktoratet er gjennomført vil Sametinget vurdere om det er behov for konsultasjoner med Klima- og miljødepartementet.

Stolpen gård er grunneier i en del av Gåsvatnan landskapsvernområde og har forlangt skriftlig innkalling til alle møter som holdes i forbindelse med prosessen, og mener det er dårlig at så ikke skjer.

Fylkesmannens kommentar:

Kritikken mot arbeidsutvalgets sammensetning er kjent for Fylkesmannen, den er også kommentert i høringsdokumentene. Hovedhensikten med arbeidsutvalget er å ivareta også de samiske interessene i området, og sammensetningen er fastlagt i dialog mellom Sametinget og Fylkesmannen. Sametinget kommenterer at arbeidsutvalget ikke kan anses å fange opp alle samiske interesser. Fylkesmannen mener at arbeidsutvalget, med tre samiske representanter, høringsrundene, møtene med reindrifta, folkemøtene og en åpen invitasjon til å ta kontakt med Fylkesmannen er tilstrekkelig for å opplyse saken, også for samiske interesser. Konsultasjonsordningen gir også muligheter for ytterligere konsultasjoner seinere i prosessen, noe Sametinget ber om. Miljødirektoratet vil følge opp konsultasjonsavtalen på neste nivå i saksbehandlingen.

Friluftsliv og naturvern er interesser som ikke har egne representanter i arbeidsutvalget. Likevel mener Fylkesmannen interessene ivaretas på en forsvarlig måte i saksbehandlingen. I første rekke gjennom at det er naturvern saken omhandler og Fylkesmannen, som fagmyndighet, har som oppdrag å vurdere områdene for vern. Videre har det vært møter med og presentasjoner for ulike friluftsliv- og naturvernorganisasjoner gjennom saksbehandlingen. I arbeidsutvalget har også både Fylkesmannen, kommunene og Midtre Nordland nasjonalparkstyre friluftsliv som del av sitt ansvarsområde og vil følge det opp.

Grunneiere er ikke en enhetlig gruppe, men «folk flest» og representerer seg selv og sin eiendom i svært ulik grad. Grunneierne har likevel en stemme i arbeidsutvalget som skal forsøke å tale grunneiernes sak på et prinsipielt nivå. Videre er alle grunneiere tilskrevet i flere runder. Fylkesmannen har ikke tilskrevet grunneierne spesielt for å varsle om åpne folkemøter. Dette av kapasitetshensyn og at folkemøtene også er tenkt å skulle være møter for hvem som helst, og møtene annonseres derfor i aviser, på nettstedet og via kommunene.

2.12 VERNEVERDIER

Norsk grotteforbund påpeker at det er mange kjente grotter innenfor områdene og helt sikkert mange ukjente, men kunnskapen er spredt og lite strukturert.

Fylkesmannens vurdering

Verneverdiene i Saltfjellet-Svartisen er store. Nasjonalparken er uten tvil en av de mest varierte nasjonalparkene i landet. Utvidelsene vil øke variasjonen og sikre at disse områdene kan framstå som naturområder, reinbeiteområder og tilgjengelige friluftsområder også i framtida. Karst og grotter er en viktig verneverdi, kanskje spesielt i området Glomdalen, og vil bli lagt stor vekt på ved eventuelle søknader om inngrep eller aktiviteter som kan skade disse verdiene. Forvaltningen er helt enig i at kunnskap og kartlagte data om grotter burde systematiseres bedre og forvaltningsrelevante data burde gjøres tilgjengelig for forvaltningen. Det har vært jobbet med dette fra Fylkesmannen i Nordland uten at det foreløpig har kommet noen endelig konklusjon ut av det.

2.13 GRUNNEIERRETTIGHETER

Saltdal kommune mener at dersom Fylkesmannens forslag om en stor nasjonalpark likevel vedtas vil en rekke grunneiere får et strengere restriksjonsnivå på sine eiendommer, jf. endring fra landskapsvernområde til nasjonalpark. Saltdal kommune mener de berørte grunneierne må få mulighet til å fremsette krav om erstatning.

Fylkesmannens kommentar:

Revisjonen utløser i utgangspunktet ikke erstatningsplikt, da en revisjon ikke skal endre restriksjonsnivået vesentlig. Det foreslås ikke vesentlige innstramminger i forskriftene og de fleste endringene innebærer heller en noe mer liberal forskrift. For nye områder som vernes kan derimot grunneier eller rettighetshaver søke erstatning. Det er satt egne regler for erstatning i naturmangfoldloven § 50. Det skal gis erstatning for «økonomisk tap når et vern medfører en vanskeliggjøring av igangværende bruk. For bruk som trenger tillatelse fra offentlig myndighet, gjelder retten til erstatning bare hvis tillatelse er gitt før det er foretatt kunngjøring etter § 42».

2.14 FORSKRIFTER

Saltdal kommune ser det som svært viktig at man finner en balanse mellom vern, næringsutvikling og friluftsliv nå som verneforskriften skal revideres.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker mest mulig entydige og konkrete forskrifter slik at det meste av den rutinemessige saksbehandlingen kan delegeres til sekretariatet. Det er ønskelig med færrest mulig forskrifter, men dette må ikke gå på bekostning av en kunnskapsbasert og differensiert forvaltning.

Saltdal kommune legger vekt på at forskriftene må være minst mulig konkrete og reguleringer bør heller konkretiseres i forvaltningsplanen for verneområdene. Dette vil bidra til å styrke handlingsrommet til nasjonalparkstyret, og derigjennom øke det lokale eierskapet til verneområdene. Som var et av hovedmålene for den nye forvaltningsmodellen med nasjonalparkstyrer.

Salten Pitesamiske forening mener vedtektene for nasjonalparken på ingen måte tar hensyn til den ikke reindriftsutøvende samiske befolkning i området. Foreningen mener dette er i strid med både ILO-konvensjonens § 169 om urfolks rettigheter og Stortingsmelding 33 (82001-2002) med tilleggs melding 55/2001 om at det spesielt skal tas hensyn til det samiske mangfoldet, bevaring av det samiske og videreutvikling av samisk kultur. I den forbindelse nevnes transport i forbindelse med utmarksnæring og registrering av samiske kulturminner.

Saltfjellet reinbeitedistrikt krever at vernebestemmelsene ikke omfatter eller er til hinder for reindriftens bruk og behov av området.

Salten friluftsråd mener det for friluftsliv er prinsipielt bra med mest mulig enhetlig forvaltningsregime, med enhetlige forskrifter og enhetlig forvaltning. Salten friluftsråd advarer mot bombastiske forbud da det er vanskelig å spå om framtida. De ønsker derfor en generell bestemmelse som innebærer rett til ved særskilt forskrift å regulere virksomhet, tilrettelegging og ferdsel der og når dette måtte oppfattes som nødvendig av hensyn til verneformålet

Ørjan Eliassen anmoder om at lokalbefolkningen som har rettigheter i områdene blir tilgodesett med en verneforskrift som setter mindre begrensninger for deres aktivitet i områdene. Rettighetene mener han består av blant annet hytter og naust. Restriksjoner på utbygging og omregulering er ikke kompensert på noen måte. Han ønsker muligheter for å omregulere naust til hytter, flere antall turer med snøskuter på vinteren o.l. Videre poengterer Ørjan Eliassen at dette sett i sammenheng med fokus på å få flere mennesker til å besøke parkene gir lokalbefolkningen følelsen av å bli diskriminert. Til syvende og sist dreier dette seg om distriktpolitikk, bosetting på bygdene, folkehelse, rekruttering til jakt, fiske, friluftsliv osv.

Naturvernforbundet i Rana advarer mot at en stor nasjonalpark får forskrifter omtrent som dagens landskapsvernområder. Dersom det skulle være tilfelle ber naturvernforbundet i Rana om at landskapsvernet beholdes for å sikre en strengere nasjonalparkforskrift.

Naturvernforbundet i Rana mener de ikke har noe å gi i de vernede områdene på Saltfjellet. De vil derfor gå inn for strengere verneforskrifter enn dagens nasjonalparkforskrift og generelt gi mindre rom for unntak samt dispensasjoner etter søknad. Naturvernforbundet i Rana vil sterkt advare mot ytterligere liberalisering av vernereglene hvilket vil lede oss inn på en retning der det til slutt ikke er noen natur igjen å oppleve urørt og uten støy.

Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag mener forskriftene i utgangspunktet bør være strenge med begrensede muligheter for dispensasjoner og unntak.

Bodø og Omegn turistforening og Forum for natur og friluftsliv i Nordland støtter i hovedsak Fylkesmannens forslag til forskrifter og mener denne har en langt bedre tilnærming til den typen vern de vil ha enn arbeidsutvalgets forslag som i stor grad er for liberale og næringsrettede.

Landbruksdirektoratet ser at arbeidsutvalgets forslag til forskrift i større grad ivaretar landbruks- og reindrift i områdene og støtter opp om dette forslaget.

Gøran Andreassen er tilhenger av å bevare naturen uten større inngrep, men er imot at forskriftene skal regulere bruken av områdene. Han mener forskriftene ikke er tilpasset naturlig utvikling i samfunnet.

Norsk grotteforbund mener det er viktig at vernebestemmelsene gir grottene et effektivt vern mot ødeleggelse. Derfor bør følgende allment anerkjente regler for skånsom ferdsel i grotter innarbeides i vernebestemmelsene: «Ta ingenting – bare bilder. Etterlat ingenting – bare fotavtrykk (og knapt nok det). Slå ingenting i hjel – bare tid».

Rana kommune støtter forslag om mindre lempinger i verneforskriften.

Fylkesmannens kommentar

Saltdal kommunes innspill om minst mulig konkrete bestemmelser vil være en ny praksis i nasjonal politikk. Utforming av verneforskrifter er valgt å være konkrete for å unngå bit-for-bit nedbygging eller endring som kan skade naturverdiene over tid. Det medfører noe strenge bestemmelser i enkelte tilfeller, mens andre felt ikke reguleres av vernet i det hele tatt. De forskriftene som foreslås bygger rundt nasjonal mal for forskrifter utarbeidet av Miljødirektoratet.

Fylkesmannen mener det er viktig å ivareta mulighetene for næringsutvikling, men i verneområdene skal eventuell næringsutvikling skje uten at verneverdiene forringes. Det er derfor vesentlig at vernebestemmelsene først og fremst utformes med tanke på å sikre, ivareta og opprettholde verneverdiene. Det er derfor også et klart skille mellom næringer som er tilstede i verneområdene og de som ikke er det. Reindrift er ei næring som er tilstede i verneområdene og som i stor grad tilfører verneverdiene en ekstra dimensjon av kultur og historie som er positivt for vernet og verneverdiene. Næringa har imidlertid noen utfordringer knyttet til bruken av motoriserte hjelpemidler og ivaretagelse av verneverdiene. Dette er grunnen til at barmarkskjøring og helikopterbruk skal vurderes av nasjonalparkstyret. Det legges opp til en praksis med flerårige dispensasjoner med bakgrunn i distriktsplanens opplysninger om det enkelte reinbeitedistriks behov og ønsker.

Landbruket har også lang historie i disse områdene. Utmarksområdene har vært, og er, i bruk til beite. Man landbruket har også vært tilstede i form av slått og hogst. Landbrukets interesser skal også ivaretas, men reguleres i større grad enn reindriften. Hogst er kun tillatt i liten skala og da etter retningslinjer og tillatelser som nasjonalparkstyret formulerer. Dette fordi hogst kan påvirke verneverdier negativt. Slått i nasjonalparken er opphørt og holdes kun i hevd som et kulturhistorisk og biologisk mangfoldfremmende tiltak på enkelte utvalgte lokaliteter.

Tradisjonelt friluftslivet ansees i utgangspunktet ikke som en trussel mot verneverdiene. Likevel kan aktiviteter og tiltak i forbindelse med friluftsliv gi forstyrrelser som kan påvirke verneverdiene negativt. Det er derfor viktig at det er noen bestemmelser som gir nasjonalparkstyret et verktøy (hjemmel) for å regulere også denne aktiviteten. I tillegg øker friluftslivets totale ønske om tilrettelegging og bekvemmelighet. Dette medfører inngrep i naturen, behov for motorferdsel og endring av de naturgitte forutsetninger. Dette kan være problematisk ovenfor andre næringer, interesser og verneverdiene. Det er sterkt behov for å ha kontroll med hvilke tiltak som kan og ikke kan iverksettes. Det er også derfor paragraf 3 punkt 5.4 om muligheten til å regulere ferdsel er foreslått. Dette vil være i tråd med det Salten friluftsråd kommer med innspill om.

Fylkesmannen mener at verneområdene også tar hensyn til den samiske befolkningen som ikke driver reindrift, og at det ikke er grunnlag for å hevde at samiske rettigheter brytes eller undergraves. Når det gjelder enkeltsakene som nevnes i innspillet er for eksempel ikke motorferdsel som sådan en samisk rettighet. Ivaretagelse av landskap og kulturminner er derimot bidrag til å sikre den samiske historien og bruken også for ettertida. Utvikling av det samiske som ikke er knyttet til reindrift hindres ikke av vernet.

Flere er opptatt av lokalbefolkningens rettigheter. Det er ikke et fullstendig klart bilde på hva disse rettighetene er. Det er også behov for skille tradisjon og rettighet. Jakt og fiskerettigheter er knyttet til grunneier eller annen rettighetshaver (for eksempel reindrift) og berøres ikke av vernet. Dette kan altså fortsette som før. Det er sterke jakt- og fisketradisjoner i området. Vern vil i stor grad bidra til at disse kan fortsette gjennom å sikre at områder ikke forringes gjennom utbygging eller gjøres utilgjengelige (privatiseres) ved for eksempel hyttefelt eller andre utbygginger.

Hyttebygging eller naustbygging er ikke en rettighet, men det har tradisjon i området at det ble bygd små hytter og naust ved gode fiske- eller jaktområder. Det er ikke bare verneforskriftene, men også annet lovverk som regulerer dette. Hytter er også fritt omsettelig og dermed ikke knyttet til lokalbefolkning spesielt. Å lage regler som skal gjelde lokalbefolkning kan dermed få svært utilsiktede utfall. For eksempel slik at hyttenaboer behandles ulikt ut fra hvilken bostedsadresse eieren av hytta til enhver tid har. Det skilles derfor ikke i forskriften på hvem som søker om ulike tiltak, det er den enkelte saken som må vurderes opp mot de regler og prinsipper som forskriftene fastsetter. Og verneforskriftene vil, som tidligere, være til hinder for ny privat hyttebygging.

2.15 FORMÅSPARAGRAFEN

Forum for natur og friluftsliv i Nordland mener foreslått formålsparagraf er dekkende for områdets mangfoldige kvaliteter og verdier. Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Rana turistforening og Salten friluftsråd påpeker som særlig positivt at friluftsliv er gitt en framtrædende plass i formålsparagrafen (§2) og er enige i at dette skal være et enkelt friluftsliv som gir anledning til uforstyrret naturopplevelse med liten grad av tilrettelegging.

Saltfjellet reinbeitedistrikt Ber om at rein og reindrift tas inn under formålsparagrafen og også flyttes lengre opp, slik at det havner over det punktet som omtaler allmennheten og friluftsliv.

Landbruksdirektoratet mener det er positivt at reindrift er inkludert i verneformålet. Det er viktig med god dialog i videre forvaltning.

Naturvernforbundet i Rana ønsker at formuleringen «(...) samt sikrer en uforstyrret opplevelse av naturen» tas med i første setning i formålet. Dette fordi de anser motorisert ferdsel som den største og en økende trussel mot vernet. Forbundet mener det er høyst påkrevet å formulere strengere forskrifter for motorferdsel i nasjonalparken.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland påpeker at tilrettelegging er viktig, men at det ikke kan tilrettelegges for alle overalt. Bodø og omegns turistforening, Forum for natur og friluftsliv i Nordland og Rana turistforening tilføyer at de mener all bruk i nasjonalparken bør skje med liten grad av teknisk tilrettelegging og at dette bør inn som en del av formålsbestemmelsen. Også Forum for natur og friluftsliv i Nordland mener at de unike naturverdiene og opplevelseskvalitetene må beskyttes mot tekniske inngrep og støy.

Norsk grotteforbund setter pris på at karst og grotter omtales i formålsparagrafen.

Fylkesmannens vurderinger

Reinbeitedistriktet mener rein og reindrift må komme inn som et uttalt formål med vernet. Naturmangfoldloven setter rammene for hva som kan være formål med vern etter denne loven. Reindrift er ikke en del av det som kan vernes. Reindriften og reinens tilstedeværelse i høyfjellsøkosystemet er imidlertid viktig for å ivareta et helhetlig økosystem. Formuleringen «formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget» gjenspeiler dette og sikrer at rein og reindrift er hensyn som skal vektlegges i forvaltningen av verneområdet. I tillegg til det er det viktig å minne om at reindriftsloven gjelder side om side med verneforskriften slik at reindriften ikke er mindre beskyttet i verneområdene, heller tvert i mot. Beiteområdene og naturgrunnlaget for drifta er bedre beskyttet i vernet område. Vernet legger likevel noen rammer for reindriftsutøvelsen i og med at barmarkskjøring og bruk av luftfartøy må ha egen tillatelse. Samt at faste fysiske installasjoner som permanente gjerder og gjeterhytter krever særskilt tillatelse.

Fylkesmannen foreslår ikke å ta med «samt sikrer en uforstyrret opplevelse av naturen» som en del av første setning i formålet. Dette fordi vi mener dette hensynet er godt nok ivarettet gjennom formålsparagrafens fjerde ledd om en «uforstyrret naturopplevelse».

Å ta med «at all bruk i nasjonalparken skal skje med liten grad av teknisk tilrettelegging» gis ikke tilslutning av Fylkesmannen. Vi mener dette kommer fram i paragraf 3 punkt 1.1 der det presiseres forbud mot teknisk tilrettelegging. At det er en del av formålsparagrafen hva gjelder friluftsliv har sammenheng med begrepet friluftsliv. Dette for å tydeliggjøre at det er det enkle og tradisjonelle friluftslivet som er en del av formålet, ikke enhver form for utendørsaktivitet.

Arbeidsutvalget og Fylkesmannen er enige i at de formuleringene av formålsparagrafene som ble sendt på høring er dekkende for verneområdene.

2.16 LANDSKAP

Under punkt 1 i paragraf 3 i forskriftene for verneområdene omtales hva som er forbudt av inngrep. Videre gis bestemmelser om forhold unntatt bestemmelsene og tiltak det kan søkes om tillatelse til. Midtre Nordland nasjonalparkstyre mener det er viktig at «nye» elementer/aktiviteter som trimkasser, trimposter, viltkamera og poster for geocaching behandles i forskriftene. Tilsvarende bør skje for utlegging av saltslikkestein.

Meløy kommune Mener det bør settes opp trimkasser med registreringsbøker i utvalgte områder i nasjonalparken. Dette fremmer friluftsliv og folkehelse.

Norsk grotteforbund ser at pkt. 1.1. beskytter grotter og karst innenfor et eksisterende verneområde mot veiutbygging, oppdømming, steinbrudd og andre fysiske inngrep. Men i hvilken grad vernet gir beskyttelse mot ødeleggende ferdsel er avhengig av de enkelte bestemmelser i det enkelte verneområder. Det vises til eksisterende verneforskriften for nasjonalparken. Norsk grotteforbund ønsker at bestemmelsene om forbud mot «å bryte løs stein, mineraler eller fossiler, det samme gjelder uttak av slikt materiale for salg» og at «grotter og karstforekomster er vernet mot naturinngrep og beskadigelse av enhver art. Det er forbudt å fjerne materiale eller forekomster fra grottene.» videreføres.

Osbakk grunneierlag Mener tilrettelagte bålplasser og oppsetting av utedo til bruk av allmennheten vil være trivselskappende tiltak som bør kunne tillates.

Fylkesmannens vurdering

Geocaching, trimposter og viltkamera er eksempler på «nye» små tiltak som i mange tilfeller havner i et grenseland for hva lover og forskrifter regulerer. Det kan også være uklart hvilke forpliktelser man har ovenfor grunneier eller hvilke privatrettslige forhold som berøres.

Geocaching er utplassering av en slags utendørs «skattejakt» hvor GPS brukes for å navigere til et bestemt sted. På stedet er det gjemt en geocach (en fysisk beholder med loggbok) og utfordringen er å finne denne. Dette er tiltak som i landskapsvernområder og nasjonalparker kan gjennomføres uten dispensasjonsbehandling, mens i særlig sårbare områder kan komme i strid med forbudet mot tiltak som kan endre naturmiljøet. Dette kan for eksempel være i områder med ferdselsforbud eller liknende. Fylkesmannen tilrår ikke at det i forskriften avklares noe om geocaching spesielt. Dette er tiltak som bør redegjøres for i forvaltningsplanen i forbindelse med bestemmelser om ferdsel.

Trimkasser er som oftest uproblematisk, men det bør alltid tas kontakt med forvaltningen for å diskutere plassering. Eventuell merking i forbindelse med slike er søknadspliktig.

Forskriftenes bestemmelser om ferdsel kan ramme slike tiltak om de blir så omfattende at det gir så stor slitasje at det rammes av «organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet». Forvaltningsplanen kan utdype rammene for dette.

Viltkamera er søknadspiktig etter forskriften og må behandles som ethvert annet tiltak. Bakgrunnen for det er at er en fast installasjon som ofte krever tiltak ut over selve innfestingen, dvs. for eksempel skilting, bygging av varde etc. Videre kan viltkamera være ønskelig å benytte i forbindelse med for eksempel overvåking av rovviit. Fylkesmannen foreslår å ta det inn som et av forbudene som nevnes i paragraf 3 punkt 1.1, samtidig som det tas inn en egen hjemmel for å kunne tillate slike i punkt 1.3

Bålplasser og oppsetting av utedo er tiltak som ikke nødvendigvis er greit i de vernede områdene. Å fyre bål er del av tradisjonell ferdsel. Tilretteleggingen er imidlertid veldig varierende og folk etablerer bål ut fra egne vurderinger. Så lenge friluftslovens bestemmelser følges og det tas hensyn til både grunneier og natur er ikke dette noe stort problem. Vi forstår grunneierlagets ønske mer i retning av å etablere permanente bålplasser, kanskje også med benker og bord. Dette gjøres i stor utstrekning i mye brukte friluftsområder, men er ikke en ønsket utvikling i verneområdene. Både fordi slike installasjoner gjerne blir relativt omfattende og ikke reversible og at ferdsel, slitasje og forsøpling øker rundt slike plasser. Det gir dermed økte krav til tilsyn, vedlikehold og drift. Fylkesmannen ønsker derfor ikke at forskriftene åpner for slike tiltak. Mye av den samme problemstillingen gjelder for utedo. Det er lite trolig at en utedo, som ikke er tilknyttet en hytte eller liknende, vil bli brukt i særlig grad ute i et naturterreng. Slike tiltak fungerer sjelden utenfor områder med store folkemengder og nærhet til infrastruktur. Åpne utedoer krever også drift, tilsyn og vedlikehold og kan generere både motorferdsel og annen forstyrrelse og forsøpling. Slike tiltak vil det ikke være åpning for. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har tidligere behandlet søknad om oppsetting av utedo til dette formålet og gitt avslag (sak 48/2012). I dette vedtaket heter det at «Styret ser behovet for at turgåere i utfartsområdene i tilknytning til Beiarfjellet skal kunne ha tilgang på et toalett i forbindelse med turen, og ønsker å kunne bidra til at toalett-situasjonen i dette viktige utfartsområdet skal kunne finne en løsning. Nasjonalparkstyret ønsker imidlertid at slik tilrettelegging for turgåere og ferdsel i området bør i størst mulig grad lokaliseres ved innfallsportene, og i utkantene av verneområdene, og ikke legges inne i områdene. I denne saken for eksempel i nærheten parkeringsplassen ved tunellen på Beiarfjellet»

2.17 PUNKT 1.2 VEDLIKEHOLD AV ANLEGG

Saltdal kommune forutsetter at denne bestemmelsen innbefatter muligheter til vedlikehold/renovering av eksisterende demninger i verneområdet, jf. innspill til oppstartsmeldingen angående demning i Øksenosvatnet.

Fylkesmannens vurdering

Vedlikehold er ikke søknadspiktig. Vedlikehold er imidlertid ikke oppgradering av anlegget, endring av de ytre rammene eller riving og nybygging. I slike tilfeller må det gjøres en vurdering i den enkelte sak.

2.18 PUNKT 1.3 SPESIFISERTE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Naturvernforbundet i Rana ønsker at det i pkt. 1.3 b fastsettes en øvre grense for uthus/utedo på 10 m². Grensen på 10 m² er foreslått i forvaltningsplanen, men forbundet mener dette er for usikkert da forvaltningsplaner kan endres raskt og utvides/dispenseres. Naturvernforbundet reagerer på arbeidsutvalgets forslag om å gi like muligheter for hytteeiere innenfor som utenfor verneområdene til utvidelse og naustbygging (pkt. 1.3 b).

Salten friluftsråd forutsetter at pkt. 1,3 d om bygging av bruer og klopper og 1,3 e om skilt og merking av stier åpner for dette også der det ikke er slike fra før. Det vises til at forventa klimaendringer vil kunne føre med seg økt terrengslitasje og dermed behov for tilrettelegging.

Statskog SF presiserer at Statskog lager grunneieravtaler på alle slike tiltak (1.3.d bygging av bruer og klopper.) hvor en avklarer tilsyn, vedlikehold og eieransvar. De ønsker derfor å komme tidlig inn i slike prosesser.

For Statskog SF er det viktig å ha oversikt over saker på Statens grunn som gjelder bruksendring (viser til forslag til forskrift pkt. 1.3 h), ikke minst i forhold til hvilke typer avtaler som er inngått med eierne av bygg.

Fylkesmannens vurderinger

Forskriftenes punkt 1.3 omfatter de tilfeller der det kan gis tillatelse etter søknad, altså de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene. Hensikten er at verneplanprosessen skal kartlegge hvilke tiltak som det kan tenkes at noen vil ha ønsker om eller behov for å gjennomføre, og vurdere om dette er aktuelt eller ikke. I de tilfeller der det kan være aktuelt, men det må settes rammer av hensyn til verneverdiene finner vi disse i punkt 1.3. Her skal altså nasjonalparkstyret gjøre en vurdering av hver enkelt søknad og sette nødvendige vilkår for gjennomføringen slik at ikke verneverdier skades enten som direkte følge av tiltaket eller som en mer eller mindre indirekte konsekvens. Her er for eksempel hensynet til likebehandling og presedens viktige vurderingsmomenter. Det er viktig at ikke verneområdene forringes gjennom en «bit-for-bit»-utvikling over tid.

Forskriftene bør være presise slik at det er tydelig for alle som skal søke eller har interesser i området hva de kan gjøre og hva de må ha en egen tillatelse til. Samtidig er det viktig at ikke forskriftene er så spesifikk at det ikke er rom for noen nye tiltak eller alternativer. Når det gjelder bygninger og hvor store disse kan bygges, eller hvor mye de eventuelt kan utvides osv. er det ikke hensiktsmessig at dette fastsettes i forskriftene. Dette fordi det vil variere fra den ene hyttetomta til den andre hva og på hvilken måte det er hensiktsmessig, ønskelig og mulig å bygge. Videre vil det på mange måter kunne oppfattes som en rettighet å få bygge ut til øvre tillatte grense, mens det i realiteten skal være en retningslinje. Fylkesmannen mener derfor et øvre tak for hvor mye som kan gis tillatelse til og veiledende retningslinjer for størrelse på ulike bygg bør fastsettes i forvaltningsplanen. Det bør samtidig presiseres at ikke alle hytteeiendommer vil kunne få bygge opp til maksimal størrelse. Her må det gjøres enkeltvis vurderinger og tas hensyn til både beliggenhet og verneverdier i området. Antallet hytter er fast bestemt, det vil si at det ikke er noen åpning for flere hytter i verneområdene enn de som er der per i dag. Endringer vil derfor være av begrenset påvirkning på verneverdiene, men det er samtidig viktig å ivareta formålet med vernet og holde kontroll med utviklingen av bygningsmassen.

Når det gjelder skilting og tilrettelegging for friluftslivet er punkt 1.3 tenkt å kunne åpne for dette i nye områder. Det har i forvaltningsplanen de siste 25 år vært en differensiert forvaltningspraksis hvor i hovedsak de vestre delene har vært ønsket beholdt som «villmarksområde» uten merking og tilrettelegging. Dette er foreslått videreført i skisse til forvaltningsplan. Nye stier eller klopper må vurderes av nasjonalparkstyret. Når Friluftsrådet peker på at terrengslitasje og klimaendringer kan øke behovet for dette er det viktig å holde to begreper atskilt. Ferdsel til fots er tillatt. Dersom merkede stier medfører slitasje eller uønsket forstyrrelse i enkelte områder kan forvaltningen som skjøtselstiltak gå inn og gjøre tiltak i form av omlegginger, klopplegging eller liknende. Dette skjer i så fall med hjemmel i skjøtelsparagrafen og kan i en gitt situasjon gjøres også mot ønskene fra de som «eier» stimerkingen. Er derimot ønskene om slike tiltak begrunnet i at man «ikke vil bli våt på

føttene», eller bedre framkommelighet osv. så er det tilrettelegging og må skje etter en eventuell positiv behandling i nasjonalparkstyret med hjemmel i pkt. 1.3.

Nasjonalparkforvaltningen vil holde Statskog SF orientert om alle slike tiltak som berører statens grunn og også involvere Statskog der det er nødvendig. Det samme vil gjelde for private grunneiere.

2.19 GROTTER OG KARST

Norsk grotteforbund er opptatt av at grottene sikres et reelt vern. Bestemmelsene om vern må derfor gjelde både inne i selve grotta, i åpningen og i området utenfor som det er naturlig å se sammen med grotta. I tillegg til generelle vernebestemmelser som gjelder alle grotter innenfor verneområdet, må det kunne gis spesielle vernebestemmelser tilpasset de mest verdifulle og sårbare grottene i området. De nevner spesielt bestemmelser som vil begrense ferdselen i enkelte, spesifiserte grotter.

Det er meget sannsynlig at det senere vil bli oppdaget nye grotter der det vil være nødvendig med særskilte vernebestemmelser, som foreslått i avsnittet ovenfor. Det kan også oppstå situasjoner hvor det er behov for umiddelbare, strengere tiltak ut over generelle og spesielle bestemmelser for å beskytte kjente grotter. Norsk Grotteforbund mener derfor at vernebestemmelsene må gi myndighetene anledning til å i ettertid sette i verk midlertidige tiltak, om nødvendig å stenge en grotte fysisk, jfr. vedtaket på NGFs årsmøte i 1992

Norsk Grotteforbund mener også det vil også være en fordel om vernebestemmelsene inneholder en anmodning om at rapporter eller notater om nye grotte- og karstregistreringer innen verneområdet sendes forvaltningsmyndigheten.

Grotteforbundet presenterer også en liste med fem forhold som gjør norske grotter verneverdige. Kort oppsummert er det spesielle geologiske forekomster, kilde til kunnskap, spesielle lav-energiøkosystemer, arkeologiske verdier og paleogeografi.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen støtter grotteforbundets vurderinger. Det vil jobbes videre med forvaltning av grotter.

Som et skjøtselstiltak vil man kunne stenge en grotte fysisk. Men det må da foreligge tungtveiende grunner. Det kan også fastsettes forskrift for ferdsel jf. forskriftens paragraf 3 punkt 5.4 om regulering av ferdsel.

Vi er blitt gjort oppmerksom på at det i høringsdokumentet har sneket seg inn et par feil i pkt. 1.3. Side 68 i høringsdokumentet er det oppgitt en bestemmelse pkt. 1.2 bokstav f. Denne er feilplassert og omtaler beskyttelsen grotter og karstforekomster skal ha. Dette tilhører pkt. 1.1.

2.20 TILRETTELEGGING

INNFALLSPORTER

Anders Westlund påpeker viktigheten av å tilrettelegge innfallsportene. Han nevner spesielt toalett og søppelhåndtering.

Fylkesmannens kommentar:

Tilrettelegging av innfallsporter skjer i praksis utenom verneområdene. Dette krever godt samarbeid mellom grunneier, kommune og nasjonalparkstyret. Ved planlegging må drift og

vedlikehold være viktige premisser. Dette hører naturlig hjemme i diskusjon om besøksforvaltning og forvaltningsplan.

NYE BRUER

Søndre Lønsdal hytteforening foreslår ny bru mellom de to eksisterende bruene over Lønselva. I dag er det en bru i syd og en ved avkjøring fra E6 til hotellet.

Fylkesmannens kommentar

Det er hjemmel for å kunne gi tillatelse til slike tiltak, nye bruer. Eventuelle søknader behandles av Midtre Nordland nasjonalparkstyre og det er de som har myndighet til å innvilge eller avslå søknaden.

2.21 PRIMÆRNÆRING

GJETERHYTTER

Bejern kommune mener foreslått pkt. 1.3 bokstav g også bør omfatte landbrukets behov: «bygninger, anlegg og innretninger som er nødvendige for utøvelsen av reindrift og landbruk»

Fylkesmannens kommentar

Landbruket har gjeterhytter i verneområdene. Men behovet til landbruket er betydelig mindre enn reindriften. Dette begrunnes med at beitesesongen er betydelig kortere og at beitedyrene oppholder seg i et mer begrenset område, sammenliknet med rein som foretar større vandring og bruker beiteområdene hele året. Fylkesmannen ser at det kan oppstå behov for anlegg og gjeterhytter i landbruket, men dette vil være svært beskjedent sammenliknet med reindriften. Fylkesmannen og arbeidsutvalget anbefaler at det tas inn som en del av bestemmelsen at det også kan gis slike tillatelser til landbruket. Forvaltningen skal føre en restriktiv linje med tanke på nye bygninger, og bygninger bør ikke være større enn de må. Gjeterhytter bør være samarbeidprosjekter og det bør legges klare bruksregler ved eventuelle tillatelser slik at de ikke bygningene videreselges og/eller går over til fritidsbruk.

2.22 PUNKT 2 PLANTELIVET

Naturvernforbundet i Rana ønsker følgende formulering av punkt 2.2 f Bestemmelsen i 2.1 er ikke til hinder for «Skånsomt uttak av plantefelt med beltekjøretøy i tidsrommet 1. mars – 30. april og skånsomt uttak av lauvtrevirke på privat grunn til eget bruk med beltekjøretøy i tidsrommet 1. mars – 30. april». Foreslått bestemmelse uten ordet «skånsomt» og uten angivelse av kjøretøy og tidsrom mener forbundet åpner for hogstmaskiner og annen uvøren framferd i kantsonene av gamle plantefelt.

Naturvernforbundet i Rana ønsker å fjerne punkt 2.3 b om uttak av annet trevirke. De mener punktet er overflødig sett i sammenheng med andre bestemmelser om uttak av trevirke og at det åpner for kommersiell tømmerhogst som ikke er forenelig med en nasjonalpark.

NJFF Nordland mener reindriften hogst av ved til hytter og gammer må underlegges samme vernebestemmelser som for andre hytter og gammer i nasjonalparken.

Salten friluftsråd forutsetter at pkt. 2.2 a om beiting også gjelder menneske

Naturvernforbundet i Rana, Statskog SF støtter utforming av punkt 2.4 om regulering av overbeiting. Naturvernforbundet i Rana mener det er viktig å ha muligheten som en «sikkerhetsventil» i tilfelle overbeiting. Sametinget ser det som vanskelig å gi sin tilslutning til et vern og forskrift som tildeler Miljødirektoratet en slik myndighet. Sametinget anser ikke en slik økt myndighet til Miljødirektoratet som en mindre tillempling av forskriftene. Sametinget ønsker ikke at det gis noen slik myndighet i noen nye områder, og spesielt ikke i det store

nasjonalparkområdet, eller i de større landskapsvernområdene. En beitenekt som omfatter samiske interesser, vil dersom den er omfattende nok, bryte med artikkel 27 i konvensjonen om sivile og politiske rettigheter.

Saltdal kommune mener punkt 2.4 om regulering av beite må tas ut. Saltdal kommune mener beiteretten er en rettighet som ikke bør undergraves i en verneforskrift, og at beitebrukerne gjennom annet lovverk er pålagt å ta miljøhensyn i forbindelse med sin beitebruk.

På folkemøte i Saltdal ble det påpekt at all skogen som er vernet er kulturskog på et eller annet nivå. Det har vært bedrevet hogst i en eller annen form i de aller fleste områder. For bygningsverntiltak er seintvoksende skog en ressurs. Muligheten for å ta ut slikt virke bør fortsatt være der. Det er en stor ressurs i de vernede områdene.

Fylkesmannens kommentar

Pkt. 2 hjemler ingen motorferdsel, dette finner vi i pkt. 6. Det er derfor ikke poeng å ha med type kjøretøy eller begrensninger i tidspunkt i denne bestemmelsen. I mange tilfeller kan det være fordel at hogsten skjer i barmarksperioden, mens uttransporten skjer på frossen og/eller snødekt mark.

Pkt. 2.3 b om uttak av annet trevirke åpner ikke for storskala skogsdrift, men skal kunne benyttes ved ønsker om små uttak til spesielle formål. Et eksempel kan kanskje være slike formål som nevnes på folkemøte knyttet til uttak til kulturminnevern.

Pkt. 2.2 a om beiting gjelder ikke mennesker. Dette punktet er med for å presisere at husdyr og rein på beite er tillatt. Det betyr ikke at det er fritt fram for beite, andre regeivørk og rettigheter styrer fortsatt beitebruk. Mennesket regnes ikke som et dyr som beiter i utmark, men kan selvsagt høste av naturen. Det er derfor egne bestemmelser som presiserer dette, jf. pkt. 2.2 b, c og d og pkt. 3,1 a.

Hogst av ved til reindrifas hytter og gammer er ikke regulert i eksisterende forskrifter. Uttaket er begrenset, men samtidig vedvarende. Det er ikke et ubetydelig uttak og det er ønskelig med en viss kontroll med hvor og hvordan uttaket skjer. I eksisterende forskrift er «bruk av brensel og trevirke i reindriften i henhold til reindriftslovens bestemmelser» unntatt søknadsplikten. I ny forskrift finner vi dette litt mer spredt i forskriften. Det er presisert i et eget punkt at skånsomt uttak av trevirke til bålbrønning er tillatt, dette gjelder uavhengig av hvem som gjør det. Videre er uttak til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander spesifisert som et eget punkt. Fylkesmannen anbefaler at det utformes et eget punkt under paragraf 3 punkt 2.2 om unntak for reindrifas uttak av bjørk til oppsetting av gjerdar og til brensel til hytter og gammer.

Beite er ønskelig i de verna områdene. De samla områdene utgjør store arealer hvor vegetasjon og naturtyper i ulik grad er beitepåvirket. I de fleste områdene er ikke beite en forutsetning for å ivareta verneverdiene, men beite bidrar i flere områder positivt med tanke på vegetasjon, artssammensetning og for å holde et åpent landskap. Ut over rein er det i all hovedsak sau som beiter innenfor de verna områdene. Beitetrykket er svært varierende og anses som «bærekraftig bruk som kan fortsette». At det foreslås en bestemmelse for å kunne regulere beitetrykket om nødvendig følger av dagens maler for forskrifter for verneområder. Fylkesmannen mener det er nødvendig ut fra ønsket om å ivareta botaniske verneverdier at det finnes en slik hjemmel til bruk i eventuelle tilfeller med overbeiting. Fylkesmannen mener dette er uproblematisk også for reindriften.

Arbeidsutvalget anbefaler at dette punktet ikke tas med i verneforskriften. Bakgrunnen er at beiteretten anses som grunnleggende og ikke skal berøres. Her er altså Fylkesmannen og arbeidsutvalget ikke samstemte i sin anbefaling.

2.23 FISKE

Saltdal jeger- og fiskerforening mener det bør være en prioritert oppgave å registrere områder med ferskvannsfisk. Fisketomme vann bør registreres.

Fylkesmannens kommentar

Dette er et tema som kan tas med videre til vurdering i forbindelse med forvaltningsplanen.

2.24 JAKT

Jan Gunnar Sande mener det er en soleklar selvfølge at det ikke skal være jakt på rødlista fugler i nasjonalparker. Han mener det ikke foreligger et høstingsoverskudd på rypen i dag og at myndighetene burde gripe inn.

Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag er kritiske til at jaktinteressene gis en så høy prioritet i vernebestemmelsene. De viser til andre land hvor jakt som regel forbyes i nasjonalparker. Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag anerkjenner at elgjakt har en viktig bestandsregulerende funksjon og ser det som ønskelig og naturlig at det tillates i nasjonalparken. Småviltjakta derimot ansees som en ren interesseutøvelse uten en overordnet bestandsregulerende målsetting. De mener derfor nasjonalparker og naturreservater i mye større grad enn nå bør være jaktfrie og ber om at det sees på muligheten for å begrense småviltjakta areal- og/eller tidsmessig i de områdene som denne forskriftsrevisjonen omhandler.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen anbefaler at bestemmelse om at jakt kan reguleres gjennom egen forskrift videreføres. Ordlyden i punktet foreslås noe endret. Fylkesmannen ser at rypa og en del andre fuglearter er på rødlista og at det tas grep i forvaltningen gjennom jakttider og andre tiltak. Om verneforskriften skal forby jakt i enkelt områder må det gjennomføres ny høring. Fylkesmannen mener det ikke er nødvendig da det er en hjemmel for å regulere jakt (selv om denne ikke kan nyttes som strakstiltak i og med at det må vedtas en forskrift) og at grunneier gjør tiltak som medfører redusert jaktpress. I Norge reguleres jakt i hovedsak gjennom fastsetting av jakttider og grunneiers forvalteransvar. Verneområdene regulerer i svært liten grad jakt.

2.25 ELGJAKT

Hovedproblemstillingen i høringa har vært utfrakt av felt elg; om det skal stilles krav til belter på de barmarkskjøretøyer som kan benyttes eller ikke. Ut over det regulerer ikke verneforskriften elgjakt og rettigheter til slik jakt.

Beiarn kommune mener det skal tas hensyn til naturen uavhengig av om det benyttes belter eller ikke på kjøretøyet. Kommunen mener uttransport av felt vilt bør foretas av folk som er kjent i området/terrenget slik at det kan forhindres at terrenget blir forringet på grunn av uvettig kjøring på uegnede områder (myr, våtmarksområder, osv.). Saltdal jeger- og fiskerforening mener naturmangfoldloven legges til grunn for kjøring og at uttransport gjøres mest mulig skånsomt.

Statskog SF mener det bør kunne tillates ATV uten belter på de eksisterende traktor-/skogsveier som fins i utkanten av verneområdet. Disse traseer kan tegnes inn på kart og være en del av forvaltningsplanen. Bruk av beltekjøretøy bør kunne tillates i lett tilgjengelig områder i de ytre deler av verneområdene. Er det spesielt sårbare områder som det ikke blir

gitt tillatelse til å kjøre i, bør disse merkes av på kart og kan gjøres kjent for jegerne i forkant av jakta. Statskog SF opplyser videre at det helt siden midten av 1980-tallet har vært praktisert flerårige dispensasjoner for uttransport med helikopter og ikke bruk av barmarkskjøring for sentrale fjelldaler i nasjonalparken langt fra vei, som Glomdal, Blakkådal, Tespdal/Stormdal, Bjøllådal, øvre deler av Tollådal og Harondal innenfor Kvitbergvatnet.

Ken Roger Olsen, Lars Kristian Bjellånes, Norges jeger- og fiskerforbund Nordland, Rana kommune, Rana turistforening, Saltdal kommune og Sture Pettersen med flere mener det ikke bør være krav om belter for å benytte ATV for utfrakt av felt eig. Ken Roger Olsen viser også til at det er dyrt med «beltekit», noe som også ble påpekt på folkemøte på Mo.

Gøran Andreassen mener jaktlag skal gis uinnskrenket rett til bruk av motorkjøretøy som er skånsom mot terrengslitasje for frakt av felt storvilt.

På folkemøte i Saltdal var det ulike meninger om det bør stilles krav til bruk av belter eller ikke. Noen mente kravet om belter er en «skrivebordsbestemmelse» uten kjennskap til faktiske forhold i marka. Argumentasjonen var at ATV med belter noen ganger vil lage mer spor enn uten belter da beltene vris mot underlaget ved sving. Og at det er forholdene i marka som vil avgjøre hvor store spor det blir. Andre mente belter fører til mindre spor og at «jernhest» ikke setter spor. Det ble også vist til forskjellsbehandling av elgjegere i forhold til reindriften.

Høringsgruppen v/Lisa Dillan og Naturvernforbundet i Rana og omegn ønsker ikke at det åpnes for motorkjøretøyer uten belter til dette formålet.

Naturvernforbundet i Rana og omegn ønsker i utgangspunktet at hele punktet fjernes, dvs at det ikke kan benyttes motorkjøretøy eller helikopter for uttransport av felt eig. Dette mener de bør gjelde i alle verneområdene. De mener at også dagens jegere må klare å bære viltet ut av terrenget. Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag mener slik barmarkskjøring bør underlegges strenge begrensninger.

Norges jeger- og fiskerforbund Nordland mener skader på terreng som følge av barmarkskjøring er avhengig av fører og ikke hvilket kjøretøy som brukes. Man skal være aktpågivende og velge traseer som vil gjøre minst mulig skade, samt unngå våtområder. Rana turistforening mener erfaring tilsier at jegerne vil benytte gamle etablerte skogsveier, samt tørre og lett framkommelige traséer for slik transport – med andre ord vil risikoen for terrengskader bli redusert til et minimum. Saltdal kommune viser til at det er gjort flere undersøkelser som viser at det ikke gir større kjøreskader ved bruk av motorkjøretøy uten belter, så sant farten holdes nede.

Høringsgruppen v/Lisa Dillan mener det er atskillig dokumentasjon på at for eksempel ATV kan gjøre stor skade på naturen, og da særlig våtmarksområder og med hensyn til dyre- og fugleliv. Naturvernforbundet i Rana og omegn mener alle «lette terrenggående motorkjøretøy» setter spor, og at disse blir varige om kjøreruta brukes år etter år.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen er enig i at det er viktig at den enkelte tar hensyn ved motorferdsel på barmark og kan også til en viss grad være enig i at det er viktigere hvilke hensyn den som kjører tar enn hvilket kjøretøy som benyttes. De fleste motorkjøretøyer har stort potensiale for å skade terrenget ved bruk i utmark, Saltdal JFF mener naturmangfoldloven regulerer dette. Det er ikke riktig. Naturmangfoldloven legger en aktsomhetsplikt på alle som skal foreta seg noe i naturen, men regulering skjer gjennom verneforskrifter, motorferdsellov og andre særregler. Det er derfor viktig at verneforskriften tar stilling til rammene for

motorferdsel. Innenfor disse rammene skal all ferdsel også skje skånsomt. Det betyr ikke at Fylkesmannen mener at motorkjøretøy på barmark med belter ikke kan gjøre skade. Men at disse i utgangspunktet gjør mindre skade enn uten belter. Til fraktoppdrag som å hente felt elg vil det være mest skånsomt med belter. Fylkesmannen ser at det kan være grunn til å ha en annen holdning på opparbeidet vei. Det er få slike i verneområdene, men Fylkesmannen anbefaler at det gis en slik åpning og at forvaltningsplanen kartfester veiene.

I reindrifta er det ikke nødvendigvis et fraktbehov som skal tilfredsstilles slik som ved utfrakt av felt elg. Aktiv reindrift krever forflytning på en annen måte og Fylkesmannen mener det ikke er riktig å knytte reindrifta til et krav om bruk av belter. Det kan imidlertid tenkes at krav om belter bør stilles for noen traséer, for eksempel om det må kjøres gjennom store våtmarksområder, men det må vurderes i den enkelte dispensasjonsbehandling.

Fylkesmannen er enig i at det skal tas hensyn ved all terrengkjøring, uavhengig av hvilket kjøretøy som benyttes. Det er mange faktorer som påvirker om og hvor mye skade terrengkjøring medfører, blant annet hastighet, sjåførens vurderinger og kunnskap, vær, underlagets bæreevne, kjøretøyets marktrykk osv. Forskriften kan ikke regulere om sjåføren er lokalkjent eller ikke. Fylkesmannen mener det uansett ikke bør benyttes kjøretøyer større enn ATV. I prinsippet vil større og tyngre kjøretøyer ha større skadepotensiale enn mindre. Belter bidrar til lavere marktrykk og i de fleste tilfeller til lavere hastigheter på barmark. Skadepotensialet reduseres dersom det settes krav om belter. Likevel er det en kjensgjerning at sjåførens kjøremønster og kunnskap om håndtering av kjøretøyet innvirker i stor grad. For mange vil belter være ekstrautstyr og dermed gjøre transporten noe dyrere. Fylkesmannen mener likevel det er en hensiktsmessig grense å opprettholde og ønsker ikke å åpne for ATV uten belter.

Når det gjelder dette punktet er ikke arbeidsutvalget enig med Fylkesmannen og anbefaler at forskriften ikke setter krav om belter. Formuleringen blir i så fall at det kan gis tillatelse til bruk av «lett terrenggående motorkjøretøy» for uttransport av felt elg. Det går dermed to anbefalinger videre til Miljødirektoratet.

2.26 ROVVILT

I utgangspunktet reguleres ikke jakt på rovvilt av verneforskriften. Rovviltforvaltninga er ikke annerledes innenfor enn utenfor verneområdene. Likevel kan det i enkelttilfeller komme inn betraktninger omkring vernet område i forbindelse med aktiviteter som skjer i forbindelse med forvaltning av rovvilt. To områder som blir berørt er åtejakt og skadefelling. Det er da ikke selve jakta, men de aktivitetene som skjer rundt dette som berøres av verneforskriften, altså etableringer av åteplasser, åtebuer, jervbåser og motorferdsel.

Saltdal kommune mener at nødvendig bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med skadefelling av rovdyr må hjemles direkte i forskriften. Det tar for lang tid å få dette behandlet av vernemyndighetene, da slike fellingstillatelser ofte gis på svært kort varsel. Slik kjøring vil uansett bli behandlet av kommunen etter motorferdsellovens bestemmelser. Dette burde være tilstrekkelig.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker at åtejakt skal skje etter helhetlig plan som effektiviserer jervejakta og reduserer motorferdselen i den forbindelse.

Saltdal kommune mener forvaltningsmyndighet må kunne gi tillatelse til utkjøring av åte for jakt på fredet rovvilt. Norges jeger- og fiskerforbund Nordland påpeker at Klima- og miljødepartementet 14.juli 2015 vedtok en forskriftsendring som medfører at det er tillatt å bruke snøscooter på vinterføre for utkjøring og tilsyn av jervbåser og til utkjøring av åte og åtebuer i forbindelse med felling av jerv. Disse reglene bør også gjelde i nasjonalparken.

Saltdal kommune viser til at beitenæringa i Saltdal er avhengig av at det legges godt til rette for uttak av rovvilt i verneområdene.

Naturvernforbundet i Rana og omegn mener punktet om «utkjøring av åte i forbindelse med jakt» må begrenses til «lett beltekjøretøy» og knyttes til lisensjakt. Forbundet mener deres forslag burde være tilstrekkelig for å ta ut skadedyr. Arbeidsutvalgets forslag derimot mener de er for vidt og at det kan åpne for kjøring på barmark og til hvilket som helst jaktformål, også kommersiell jaktturisme.

Fylkesmannens kommentar

Det er et mål å begrense motorferdselen i verneområdene mest mulig. Det betyr at all motorferdsel i verneområdene skal sees i sammenheng også på tvers av kommuner og områder. Nasjonalparkstyret skal derfor ha til behandling søknader om motorferdsel.

Når det gjelder skadefelling spesifikt så er det tilfeller som gjennomføres i korte perioder og det er svært kort tid fra vedtak om skadefelling fattes til gjennomføring av uttaket. Det er dermed utfordrende å koordinere alle tillatelser fra offentlige myndigheter. Tillatelse til skadefelling gis i de fleste tilfeller fra Fylkesmannen, mens tillatelse til motorferdsel er en kommunal oppgave. Det er som oftest kommunale skadefellingslag som gjennomfører skadefelling. Det er av samfunnsmessig stor interesse at slike uttak skal skje effektivt og dermed redusere skade på rein og bufe.

Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt. Ved skadefelling på gaupe gis det innimellom dispensasjon for bruk av snøskuter til å lokalisere og avdekke spor etter gaupe og til å utpostere jegere under fellingsforsøket. Nasjonalparkstyret skal i utgangspunktet ta andre hensyn enn kommune og Fylkesmann i disse sakene. Der nasjonalparkstyret skal sikre at verneverdiene ikke forringes i forbindelse med gjennomføringen. Skadefelling på gaupe kan i utgangspunktet foregå når som helst på året. Det kan dermed være behov for at det gjøres vurderinger fra nasjonalparkstyret for å unngå unødig forstyrrelse i sårbare områder. Slik behandling kan skje kjapt dersom det er en hjemmel for slike vedtak i verneforskriften og denne delegeres fra nasjonalparkstyret til forvalter. Fylkesmannen foreslår derfor at det gis en mulighet for å gi slike dispensasjoner gjennom eget punkt i paragraf 3. Arbeidsutvalget sluttet seg til at det innføres en slik hjemmel og ser for seg at det kan gis «rammetillatelser» som så i akutsituasjoner håndteres av Fylkesmannen da nasjonalparkforvaltninga ikke har døgnkontinuerlig vaktordning.

Reglene for bruk av snøskuter ved åtejakt er endret ved forskrift 14. juli 2015. I forskrift om motorferdsel i utmark og på islagte farvann heter det nå at «kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av snøscooter på vinterføre for utkjøring og tilsyn med jervebåser som er tillatt av fylkesmannen etter forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst § 31 første ledd bokstav a). Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av snøscooter på vinterføre for utkjøring av åte og åtebuer i forbindelse med felling av jerv. Kjøring etter første og annet punktum skal skje etter bestemte traseer som angis i kommunens vedtak. Antall tillatte turer etter annet punktum skal avgrenses og framgå av tillatelsen. Lisenshaver skal føre logg som på forespørsel må forevises til naturoppsynet.». Fylkesmannen finner det naturlig at det også i verneområder kan gis slike tillatelser og foreslår at det gis et eget punkt om dette under 6.3 i forskriften. Arbeidsutvalget sluttet seg til en slik vurdering ut fra at forvaltningen av store rovdyr i liten grad skal være forskjellig innenfor og utenfor verneområdene.

2.27 MASTER FOR MOBILDEKNING

Beiarn kommune, Lars Kristian Biellånes og Meløy kommune mener det bør åpnes for å kunne gi tillatelse til oppsetting av mobil og nødnettmaster for å øke dekingen i nærmere

angitte områder i de mest trafikkerte områdene i nasjonalparken. Bodø og omegns turistforening, Midtre Nordland nasjonalparkstyre, Norges jeger- og fiskerforbund Nordland, Rana turistforening, Bejern Røde kors hjelpekorps, Saltdal jeger- og fiskerforening, Saltdal kommune og Sture Pettersen med flere er også positive til oppsetting av master for bedret mobildekning i parken.

Bejern kommune mener eventuelle tillatelser bør konsentreres til områder ved oppsatte hytter og andre installasjoner som allerede finnes i nasjonalparken. Lars Kristian Bjellånes mener det bør sikres dekning på de ulike foreningshyttene, eventuelt kopiere det svenske systemet med «Hjelp-telefon» som går direkte til politiets sambandssentral.

Nordland fylkeskommune mener det ut fra reindriftsnæringens behov for sikkerhet er viktig at forslaget følger saken videre. Saltdal kommune støtter forslaget ut fra sikkerhetsmessige hensyn for både turfolk og næringsdrivende i sau- og reindriftsnæringa. Bejern Røde kors hjelpekorps mener bedre mobildekning vil kunne redusere antallet leteaksjoner der årsaken er forsinkelse/værfast og gi bedre mulighet for å peile den savnede. Videre vil bygging av master for nødnett øke sikkerheten til mannskapene som skal inn i området i dårlig vær, samtidig som det vil øke effektiviteten til mannskapene.

Naturvernforbundet i Rana går imot oppsetting av master. De begrunner dette med at GSM-master er store og skjemmende og at det finnes andre muligheter for å gi reindrifta tilstrekkelig sikkerhet.

Fylkesmannens kommentar

Nødnett er noe annet enn mobilnett. Departementet har gitt instruks om behandling av nødnettsambandet der hovedtrekkene er at slike ikke skal settes opp i nasjonalparker. Dersom det likevel skal være aktuelt må alle andre muligheter være utelukket. Nødsambandet er under utbygging og eventuelle saker i nasjonalparkene behandles etter den generelle unntaksparagrafen, § 4 i verneforskriften. Denne er lik § 48 i naturmangfoldloven.

Fylkesmannen er positiv til økt mobildekning i nasjonalparken ut fra et sikkerhetsperspektiv. Det er likevel urealistisk å ha full dekning i hele nasjonalparken. Fylkesmannen mener det er fullt mulig å få tilfredsstillende dekning i store deler av området gjennom utbygging utenfor nasjonalparken og mener det er utelukket å åpne for bygging av infrastruktur for å øke dekningen i nasjonalparken. Slik bygging vil være i strid med formålet med vernet. Dersom det lar seg gjøre vil mindre installasjoner knyttet til eksisterende bygninger eller installasjoner kunne vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen.

Arbeidsutvalget var av den oppfatning at det må være svært restriktivt om det innføres en hjemmel for å sette opp mobilmaster i nasjonalparken. Utvalget var imidlertid delt i synet på om det bør innføres en slik hjemmel og dette vil synliggjøres i anbefalingen videre til Miljødirektoratet.

2.28 MOTORFERDSEL

Forum for natur og friluftsliv i Nordland mener stillhet er av de viktigste kvalitetene friluftslivsutøvere søker i naturen. De er opptatt av at det skal være en streng regulering av motorferdsel i nasjonalparken, at det skal holdes på et absolutt minimum og at kjøretøy som lager spor og sår i terrenget og forringer naturopplevelsen ikke må forekomme.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker ikke unødige begrensninger for de som utøver landbruk (reindrift), men mener motorisert ferdsel må minimaliseres.

Landbruksdirektoratet viser til at behandling av motorferdselssøknader utgjør den klart største gruppen søknader og dispensasjoner fra vernebestemmelsene (ref. Multiconsults rapport «gjennomgang av praktisering av naturmangfoldloven»). Slike saker er ofte søknader om tiltak som kunne vært avklart i verneplanprosessen og Fylkesmannen bør ta dette i betraktning ved utarbeidelse av forskriftene.

Naturvernforbundet i Rana og omegn mener all barmarkskjøring i de verna områdene må begrenses til «lett terrenggående beltekjøretøy», og foreslår at dette tas inn under alle punkter som omhandler barmarkskjøring i de verna områdene.

Bodø og omegns turistforening foreslår at det av hensyn til verneformålet om uforstyrret naturopplevelse gis en generell bestemmelse i § 6.1 om en absolutt øvre støygrense (i decibel) for alle motorkjøretøyer som skal brukes i nasjonalparken.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland mener det bør være en hovedregel at tillatelser til barmarkskjøring kun gis i traséer som tåler det.

Lars Kristian Biellånes mener at nødvendig barmarkskjøring i næring, enten det er skogsdrift, sau, storfe eller rein, må være tillatt.

På folkemøte i Beiarn og folkemøte i Saltdal ble det fremmet kritikk mot hvordan kjøring av ved og gass til turistforeningens hytter organiseres. Kritikken gikk på at Fjelltjenesten ikke burde gjøre slik transport, men at dette burde forbeholdes lokalbefolkningen som tilleggsnæring/utmarksnæring.

Høringsgruppen v/Lisa Dillan ønsker ikke at motorferdselsbestemmelsene liberaliseres og mener kommunen har en tvilsom håndtering av motorferdselsbestemmelsene (utenfor verneområdene).

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen ønsker at forskriftene skal være så presise som mulig og samtidig enkle å forstå. I verneområdene må forvaltningsmyndigheten ha en viss kontroll med motorferdselen om man skal klare å ivareta formålet med vernet, spesielt med tanke på forstyrrelser og hensynet til sårbart dyre- og fugleliv. Det er derfor få motorferdselssaker som aksepteres som generelle unntak, dvs. at det ikke er behov for en tillatelse fra nasjonalparkstyret. Ett slikt unntak er reindriftas motorferdsel på snødekt mark. Det vil derfor være noe behandling av motorferdselssøknader, men forvaltningen ønsker å gi tillatelser som gjelder noen år fram i tid slik at man både ivaretar forutsigbarhet for de som søker og ivaretaelse av verneverdiene.

Fylkesmannen anbefaler den forskriften vi hadde på høring. Barmarkskjøring skal kun unntaksvis foregå i verneområdene.

En egen bestemmelse om lydnivå (decibel) vil ikke la seg håndheve i praksis og anbefales derfor ikke. Ved spesielle tilfeller vil nok overdreven støy kunne være støyforurensning og rammes av reglene for det.

2.29 MOTORFERDSEL TIL HYTTER

Eksisterende forskrift åpner kun for å gi tillatelse til frakt av varer og utstyr til egen hytte i perioden 1. mars til 30. april. Beiarn kommune, Gøran Andreassen, Lars Kristian Biellånes, Meløy kommune, Norges jeger- og fiskerforbund Nordland, Rana kommune, Saltdal jeger- og fiskerforening, Saltdal kommune og Sture Pettersen med flere er positive til fjerning av denne datobegrensningen. Statskog SF har ingen merknader til dette. Beiarn kommune

mener sluttdato ikke bør være seinere enn 30. april. Meløy kommune mener det bør åpnes for en utvidet periode til 15. mai. Saltdal jeger- og fiskerforening, Saltdal kommune mener perioden bør være 1. november til 1. mai.

Naturvernforbundet i Rana og omegn ønsker at tidsbegrensningen 1. mars til 30. april beholdes for all slik kjøring. De mener den aktuelle tidsperioden må være tilstrekkelig og ser på forslaget om å fjerne denne bestemmelsen som forsøk på å undergrave vernet. De er opptatt av å beskytte stillheten for dyr og mennesker i nasjonalparken.

Saltdal kommune mener det bør etterstrebtes å følge kommunens forvaltningsregler for bruk av motorferdsel på snødekt mark, slik at det oppnås lik praksis i og utenfor verneområdene. Begrensning på antall turer bør ikke fastsettes i vernebestemmelsene. Saltdal kommune mener også at det er hjemmel til å begrense kjøring uavhengig av om forskriftsteksten dersom det skulle vise seg at enkelte traséer kommer i konflikt med for eksempel hekkeplasser for rovfugl.

Gøran Andreassen, Hytteiere v/Jim Aronsen m.fl, Osbakk grunneierlag og Saltdal kommune mener videre at begrensning med hensyn på når på døgnet kjøringen kan finne sted må oppheves. På folkemøte i Beiarn ble det presisert at slike begrensninger i tidspunkt også hindrer rasjonell utkjøring der det benyttes leiekjører. På folkemøte i Saltdal ble det også tatt opp at ved bruk av «leiekjører» bør antallet turer økes da man ellers vil bruke opp to turer per helg for frakt opp og ned.

Osbakk grunneierlag mener dagens praksis for frakt av gods og utstyr med snøskuter til egne hytter må opprettholdes.

Hytteiere v/Jim Aronsen m.fl og Ørjan Eliassen ønsker mer enn 6 turer til de respektive hyttene. Gøran Andreassens foreslår at hytteiere gis fri adgang til ferdsel med snøskuter til sine hytter gjennom hele vintersesongen. Saltdal kommune foreslår at antallet turer økes til 8 per hytte per år, og dersom antall turer mot formodning skulle fastsettes i vernebestemmelsene forutsetter de at antallet turer settes til minimum 10.

Stolpen gård mener en begrensning på 6 turer pr år til hytta ved Kvitbergvatnet ikke er til å leve med. De begrunner dette med at fjøsen på gården, med 120 vinterfora sau, skal ha sitt stell. De forlanger fri kjøring mot at det føres kjørebok.

Salten Pitesamiske forening mener motorferdselsbestemmelsene begrenser vinterbruken av hytter i forfedrenes bruksområder til et absolutt minimum, og mener det er brudd på bl.a. ILO-konvensjonens § 169.

Bødø og omegns turistforening og Rana turistforening mener de foreslåtte bestemmelsene er tilfredsstillende for foreningens eget behov for motorisert transport i forbindelse med vedhogst og transport av varer og utstyr til hyttene, samt materialer til vedlikehold og byggearbeid. Saltdal jeger- og fiskerforening ser behov for langt mer enn 6 turer pr år. Kjemåvasshytta har mange besøkende og det kjøres årlig opp til 10-15 turer med ved. I tillegg andre turer for frakt av nødvendig utstyr til hytta.

Salten Pitesamiske forening mener det er uakseptabelt at det settes forbud mot å ha med medhjelper på snøskuteren under transport av ved og utstyr til turistforeningens hytter.

For å få tatt ut skrap- og nedfallsskog ønsker Statskog SF at vedhogst til hytter gjennomføres i barmarksesongen, men at eventuell framkjøring kan skje på vinterføre. Statskog SF har

dårlig erfaring med at det blir stående igjen mye høge stubber ved vinterhogst, og vanligvis gis ikke tillatelser for vinterhogst av ved til hytter.

Høringsgruppen v/Lisa Dillan, Naturvernforbundet i Rana og omegn og Norsk ornitologisk forening avd. Sør-Salten ønsker at tidsbegrensningen 1. mars til 30. april beholdes. Høringsgruppen v/Lisa Dillan er også kritiske til å øke antallet turer til åtte og fjerne bestemmelser om skuterfrie tidsrom. Etter deres vurdering vil det svekke vernet og uthule hele hensikten med lov om motorisert ferdsel i utmark. Naturvernforbundet i Rana og omegn kan godta bruk av helikopter i et begrenset antall transportoppdrag for å gi noe fleksibilitet for slik transport uten samtidig å skade terrenget.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen og arbeidsutvalget anbefaler at tidsbegrensningen fjernes fra forskriften. Arbeidsutvalget mener bestemmelsen må utformes likt med bestemmelsen for Junkerdal nasjonalpark. Det er da vilkårene og retningslinjene i forvaltningsplanen som vil være førende for når på året slik motorferdsel kan aksepteres. Når det gjelder andre vilkår, som for eksempel «skuterfrie dager» i påska eller liknende styres dette av nasjonalparkstyret gjennom forvaltningsplanen og innspillene vil bli vurdert i den sammenheng.

Det er mange innspill som knytter seg til hvor mange ganger det tillates at man kjører med snøskuter til egen hytte. Regelverket åpner for transport av varer og utstyr til hytter, altså ikke persontransport. Likevel aksepteres at personer sitter på eller snørekjører dersom det ikke fører til økt behov for motorferdsel. Det er også derfor det er landet på en standard på seks turer for frakt av varer og utstyr. Alternativet er at det må gjøres en individuell vurdering av hver søknad. Det anses lite hensiktsmessig for alle parter. Problemstillingen knyttet til bruk av leiekjører og at turene «brukes opp dobbelt så fort» må sees i denne sammenheng. Her brukes argumentet at det er persontransporten til og fra hytta som krever to turer pr gang man er på hytta, for eksempel opp på fredag og henting søndag. Transportbehovet skal som nevnt være knyttet til varer og utstyr, ikke persontransport. Det er mengden motorferdsel som ønskes minimalisert og da er antallsbegrensning fornuftig. Det samme gjelder for innspillet om at det er behov for å kjøre ned fra hytta for å passe fjøset. Slike behov for persontransport er ikke hjemlet i motorferdselsregelverket og kan heller ikke tas inn i verneforskriften. Bruken av hytta må ses uavhengig av eierens yrke.

Motorferdsel er i seg selv ikke en samisk rettighet. I forbindelse med reindrift er det imidlertid det, jf. bestemmelsene i reindriftsloven. Utmarksnæring er heller ikke spesifikt knyttet til etnisitet, men tenkt som en mulig inntektskilde for lokalbefolkning. Tillatelser utstedes til den som ønsker transporten gjennomført, og det er opp til den som har tillatelsen å avgjøre hvem som skal benyttes for å få gjennomført transportoppdraget. Fylkesmannen kan ikke se at vilkårssettingen i disse sakene har noe med samiske interesser å gjøre.

Fylkesmannen anbefaler at bestemmelsene utformes slik at det kan gis tillatelse til uttransport av skog. Selve hogsten må også godkjennes. Det er ikke noe i veien for å innføre forvaltningspraksis som tilsier hogst i barmarksesongen og transport i vintersesongen slik grunneier ønsker. Retningslinjer vil da gis i forvaltningsplanen.

2.30 MOTORFERDSEL FUNKSJONSHEMMEDE

Beiarn kommune er positive til at det kan gis tillatelse til motorisert ferdsel for funksjonshemmede til egen hytte. Kommunen mener det også bør være en hjemmel for å kunne gi funksjonshemmede uten tilknytning til noen hytte i verneområdene mulighet for å bruke motoriserte kjøretøyer i friluftsyemed.

Osbakk grunneierlag mener funksjonshemmede/bevegelseshemmedes rett til fremkommelighet i samfunnet er regulert av internasjonale lover og konvensjoner og at dette også må gjelde i de vernede områdene, slik at de kan få benytte motoriserte fremkomstmidler.

Hytteiere v/Jim Aronsen m.fl mener det må kunne gis tilleggsturer for eldre og uføre, og da med følgeskuter. Når tillatelser gis til 1. mai må hele helga regnes med slik at man også kan returnere i helgedagene etter.

Naturvernforbundet i Rana og omegn mener det ikke er en menneskerett å komme seg overalt. De mener antallet turer for transport til egen hytte må begrenses i forskriften. De foreslår derfor at det tas inn en begrensning på to turer pr år for varig forflytningshemmet til egen hytte.

På folkemøte i Saitdal ble det også ytret ønske om at det skulle kunne gis tillatelser til bruk av helikopter for transport av bevegelseshemmede til egen hytte. Her ble også behov for følgeskuter ved transport av bevegelseshemmede fremmet som et viktig sikkerhetshensyn. Dette både for å sikre at det er gode spor å kjøre i for den som transporterer bevegelseshemmet og for å kunne tilkalle assistanse ved uventede hendelser dersom man er utenfor mobildekning.

Fylkesmannens kommentar

I henhold til motorferdselsregelverket kan varig bevegelseshemmede gis tillatelse til bruk av motorkjøretøyer i utmark for persontransport. I verneområdene vil dette være strengere enn utenom verneområdene. At eiere eller nær familie av eier av hytte kan ha en tilknytning til hytta og stedet er et hensyn som gjør at det åpnes for å kunne innvilge slike søknader. At de som er bevegelseshemmet grunnet alderdom ikke regnes som varig bevegelseshemmet er ikke noe vernemyndighetene har funnet på, men knytter seg til forvaltning av motorferdselsregelverket. I forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag er det en hjemmel for å kunne gi tillatelse til bruk av snøskuter for bevegelseshemmede. I rundskriv T 1/96 fra Miljøverndepartementet heter det at det kan bare «gis tillatelse etter denne bestemmelsen ved varig funksjonshemming. Kommunen kan kreve legeerklæring som dokumentasjon. Personer som på grunn av alder eller midlertidig sykdom er bevegelseshemmede, går ikke inn under bestemmelsen. (...)»

I forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag ble det i 2009 innført en ny hjemmel (§ 5 bokstav f) for å kunne tillate «gruppeturer på snødekt mark for beboere på helse- og omsorgsinstitusjoner, medlemmer av pensjonistforeninger eller forflytningshemmede. Turen må være i regi av helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner. Tillatelse kan kun gis for transport til bestemte turmål og langs nærmere bestemte traseer dersom kommunen anviser slike.» Forskriftene for verneområdene åpner ikke for slik kjøring, og det er heller ikke nasjonal politikk at det skal innføres. I rundskriv T 6/09 Om endringer i Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag står følgende om endringen «det kan kun gis tillatelse til turer til bestemte mål, der snøskutertransport inngår som en nødvendig del, og ikke til ren rekreasjonskjøring. Det kan kun gis tillatelse til en gruppetur av gangen. Det innebærer at bestemmelsen ikke er ment for månedlige arrangementer eller lignende. Bestemmelsen gjelder kun transport som er nødvendig for å gjennomføre gruppeturer for mennesker som ellers har vansker med å ta seg ut i naturen på egen hånd. Kommunen må i sin vurdering av søknader legge vekt på formålet med arrangementet og den samlede belastning arrangementet vil ha på naturmiljø og muligheten til å oppleve stillhet og ro i naturen, samt forventet antall tilsvarende søknader. Tillatelse kan gis til helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner som har som hovedmål å hjelpe andre mennesker, f.eks. Røde Kors, Lions, Rotary o.l. Tillatelse kan ikke

gis til idrettslag, snøskuterklubber og lignende medlemsorganisasjoner og heller ikke til mer løselig organiserte lag, grupper eller til familier.» Det er ikke sagt noe spesifikt om verneområdene.

Arbeidsutvalget er enig med Fylkesmannen i at det innføres en hjemmel for å gi tillatelser til transport av varig bevegelseshemmede til egne hytter, men kun til det formålet. I arbeidsutvalget ble det vist til at dette er regelverk som lett «glir ut» og er vanskelig å forvalte. Videre at det med de nye motorferdselsreglene vil finnes åpne turløyper utenfor verneområdene som kan brukes for å «komme seg ut i naturen» også for denne gruppa i samfunnet.

2.31 MOTORFERDSEL REINDRIFT

Saltfjellet reinbeitedistrikt opplyser at distriktets medlemmer benytter scooter og ATV som et daglig hjelpemiddel og som et verktøy i den daglige driften på lik linje med at en tømmerhogger benytter motorsag. Til utøvelse av reindrift, hvor også tilsyn og søk etter rein, henting, transport av materiell, virke, sløydmateriell innbefattes, blir det i hovedsak benyttet scooter der det er mulig. Distriktet mener at reindriften genuine rett til å benytte scooter også vil gjelde tilfeller hvor det må foretas ekstraordinære uttak/jakt av rovvilt i og rundt reinflokken. Dette da jakt og fangst er en del av det Samiske folkets næringsutnyttelse. I tilfeller med skadefelling gis det av rovviltmyndighetene i mange tilfeller åpning for sporing og ringing av rovvilt, men ikke jaging og avliving. Saltfjellet reinbeitedistrikt ber om at dette innarbeides i forvaltningsplanen, slik at man ikke havner i konflikt med forvaltningsplanen i krisesituasjoner når man må foreta ekstraordinære uttak.

Sametinget ønsker at de forslagene arbeidsutvalget har for reindriften tiltak og motorferdsel tas inn forskriftene. Forskriftene må ikke være mer begrensende for reindriften tiltak og motorferdsel enn forskrifter i andre lignende planer som har vært behandlet den senere tiden. Det betyr blant annet at det må være direkte unntak for motorferdsel på snø og at det gis flerårige dispensasjoner for motorferdsel på barmark.

Saltdal kommune, Saltfjellet reinbeitedistrikt og Sture Pettersen med flere støtter arbeidsutvalgets forslag om at reindriften barmarkskjøring skal være direkte tillatt. Saltfjellet reinbeitedistrikt viser til vedtatt distriktsplan som grunnlag for motorferdsel. Gøran Andreassen, Sture Pettersen med flere mener reindriften bør gis uinnskrenket rett til motorferdsel med båt, hjulkjøretøy, snøskuter og luftfartøy i verneområdene.

Saltfjellet reinbeitedistrikt mener det vil være konkurransevridende i forhold til landbruket og andres muligheter til utvikling i tråd med resten av samfunnet om barmarkskjøringen skal være underlagt en søknadsplikt.

Landbruksdirektoratet er enig i at reindriften interessene kan ivaretas gjennom distriktsplaner, og at disse kan danne grunnlag for søknadsbehandling og vurdering etter verneforskriften.

Beiarn kommune mener det er viktig at forvaltningsmyndigheten har kontroll med barmarkskjøringen som foregår i nasjonalparken. Kommunen er positiv til at avklaring skjer gjennom forvaltningsplan for nasjonalparken/verneområdene og reinbeitedistrikts distriktsplaner og at det på det grunnlag kan gis flerårige dispensasjoner. Bodø og omegns turistforening mener også reindriften må være omfattet av søknadsplikten og kan ikke støtte arbeidsutvalgets forslag. Mener luftfartøy vil være å foretrekke framfor ATV i mange tilfeller og foreslår å dele de i separate underpunkt i forskriften.

Meløy kommune, NJFF Nordland, Norsk ornitologisk forening avd. Sør-Salten, Rana kommune, Rana turistforening og Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening,

Rana lokallag mener reindriftas barmarkskjøring fortsatt bør være regulert gjennom vernebestemmelsene, slik at det er kontroll med hvor kjøringa foregår og at ikke særskilte verneverdier trues. Norsk ornitologisk forening avd. Sør-Salten mener at dette kanskje vil øke byråkratiet noe, men hensynet til fugle- og dyreliv, samt reduksjon av slitasje på vegetasjon, må veie tyngre.

Landbruksdirektoratet mener at man ut fra likebehandlingshensyn ikke kan ha en annen holdning til reindriftas motorferdsel i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark enn i andre nasjonalparker i Norge. Det innebærer at barmarkskjøring og flyging krever dispensasjon. Når det gjelder forskriftens forslag til tekst angående bruk av distriktsplaner som grunnlag for søknad og flerårige dispensasjoner påpeker direktoratet at foreslått tekst er noe misvisende. De foreslår samme bestemmelse som for Lomsdal-Visten nasjonalpark: «For reindriften kan det gis flerårige tillatelser for bruk av terrenggående barmarkskjøretøy ut fra reinbeitedistriktets bruksregler og distriktsplan i henhold til reindrifftsloven». Her bør imidlertid også «luffartøy» tilføyes

Naturvernforbundet i Rana og omegn ønsker å styre reindriften mot en mer miljøvennlig drift innenfor nasjonalparkens grenser og mener barmarkskjøretøy må begrenses til «lett terrenggående beltetekjøretøy». De mener motorsykkel og vanlig ATV har etterlatt seg uakseptable terrengskader med utvasking og landskapsendring.

NJFF Nordland viser til at barmarkskjøring gjør uopprettelig skade på sårbar fjellvegetasjon og reduserer verdien av området, både estetisk, bruksmessig og verneverdig. De viser til Hedningedalen hvor reindriftas barmarkskjøring har forringet området. Rana turistforening mener sporene etter reindriftas barmarkskjøring i dag er merkbar, med kjørespor som fører til utvasking og endring av landskapet. Dette er neppe forenelig med vernets formål. Foreningen mener det vil være mulig å utarbeide retningslinjer/driftsplaner som beskytter særlig sårbare områder for skader.

Rana kommune og Sture Pettersen med flere støtter forslag om å tillate motorbåt i forbindelse med reindrift. Naturvernforbundet i Rana og omegn og NJFF Nordland går imot at det i nasjonalparken åpnes for bruk av motorbåt i reindriften (6.2 h i arbeidsutvalgets forslag til forskrift).

Saltfjellet reinbeitedistrikt forklarer i møte med forvaltningen at de bruker motorbåt på alle vann. De har gummibåter av Zodiak-typen som de kan ta med seg. De ønsker også mulighet for å bygge naust. Båtene brukes i reindrift og til fiske.

Saltfjellet reinbeitedistrikt mener punkt 6.3 a ikke må omfatte reindriften slik at ikke reindriften ungdom må søke for å kunne bedrive øvelseskjøring.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen og arbeidsutvalget er enig innspillet fra Landbruksdirektoratet om å følge samme ordlyd i verneforskriften som for Lomsdal-Visten nasjonalpark hva gjelder forholdet til distriktsplan i reindriften.

Det er forståelse for at reindriften har behov for å benytte også motoriserte hjelpemidler i den aktive reindriften. Det må likevel skje innenfor akseptabel rammer. Fylkesmannen ser at Landbruksdirektoratet og Sametinget har en litt ulik tilnærming til spørsmålet. Fylkesmannen følger Landbruksdirektoratets vurdering og mener det er i tråd med reindrifftsloven. Fylkesmannen anbefaler derfor at barmarkskjøring og bruk av luffartøy i reindrift fortsatt må ha tillatelse fra nasjonalparkstyret for å kunne skje lovlig i verneområdene. Arbeidsutvalget er enig med Fylkesmannen i anbefalingen.

Fylkesmannen ser at vern gir andre rammer for reindrifta når det gjelder motorferdsel sammenliknet med områder som ikke er vernet, men avviser at det er ulovlig konkurransevridning slik Saltfjellet reinbeitedistrikt hevder.

I verneområdene må det tas hensyn til verneverdiene. Et aspekt med motorferdsel er støy, et annet er slitasje og et tredje er forstyrrelse av fugle- og dyreliv. Det blir lite terrengslitasje av bruk av snøskuter. Det er derfor også den motoriserte ferdsele som har størst aksept og som ikke reguleres av verneforskriften. Vi gjør oppmerksom på at dette gjelder bruk av snøskuter som en del av «utøvelse av reindrift».

Barmarkskjøretøyer derimot kan medføre betydelig terrengslitasje og det kreves derfor en eksplisitt tillatelse etter verneforskriften før barmarkskjøring kan skje lovlig i verneområdene. Slike tillatelser kan, dersom distriktplanen er detaljert nok, utstedes med bakgrunn i distriktplan. Det kan da gis flerårige dispensasjoner. Det vil naturlig settes vilkår for å forhindre skade. Når det gjelder innspill om at bruken av barmarkskjøretøyer i reindrift må begrenses til «lett beltegående terrengkjøretøy» ønsker ikke Fylkesmannen at det begrenses på denne måten i forskriften. Dette fordi barmarkskjøretøyene benyttes til ulike formål. Ved rene transportoppdrag vil det kunne være en fordel om det benyttes belter da det vil kunne redusere markslitasjen. Ved gjeting og flytting av rein kjøres det med større hastigheter og det er behov for å forflytte seg kjappere i terrenget. Belter vil da under gitte forhold kunne medføre større slitasje. Eventuelle begrensninger settes i vilkårene når tillatelser gis. Forvaltningsplanen bør utdype hvilke vilkår som kan være aktuelle.

Viltlovens § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt. Det er riktig som Saltfjellet reinbeitedistrikt påpeker at Fylkesmannen i forbindelse med skadefelling enkelte ganger dispenserer fra dette for å lokalisere og avdekke spor og til utpostering av jegere. I verneområdene er motorferdsel forbudt. Det er likevel i enkelte tilfeller dispensert for slik bruk av motorkjøretøy også i verneområder, da med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven. Saksbehandling vil i så fall ta lang tid, fordi det må behandles av nasjonalparkstyret i motsetning til saker som kan behandles etter spesielle dispensasjonsbestemmelser og da kan avgjøres hurtig av nasjonalparkforvalterne. I høringa var det ikke laget noen forslag om å kunne tillate slik motorferdsel. Skadefelling er imidlertid et samfunnshensyn som veier tungt ved vurdering av dispensasjon. Skadefelling er i rovviltforvaltninga en viktig skadebegrensende faktor. Fylkesmannen foreslår derfor et nytt punkt under punkt 6.3 der det kan gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med skadefelling av store rovdyr. Dette har arbeidsutvalget også sluttet seg til. Se mer om det under punktet om «rovvilt».

Fylkesmannen mener det ikke er grunn til å gjøre motorbåt i reindrift lovlig i disse verneområdene. Det er få store innsjøer og eventuelt behov for motorbåt knytter seg til fiske og i svært liten grad til flytting eller gjeting av rein. Fylkesmannen foreslår derfor å opprettholde forbud mot motorbåt uavhengig av hvem eller i hvilket ærend det skal skje. Arbeidsutvalget ser heller ikke behov for at det åpnes for bruk av motorbåt da det ikke knytter seg til nødvendig bruk i forbindelse med flytting eller gjeting. Å tillate dette vil også medføre økt motorferdsel til og fra de aktuelle innsjøene.

Med øvelseskjøring i menes i punkt 6.3 a kjøring under øvingsvirksomhet for de angitte formål. Kjøretrening og kjøreopplæring på snøskuter kan ikke skje i verneområdene og må henvises til områder der dette er tillatt. Det samme vil gjelde for reindrifta. Den kjøringa som kan finne sted i verneområdene må være direkte koblet til aktiv reindrift. I dette inngår ikke opplæring i snøskuterkjøring.

Praktisering av forbudet mot motorferdsel på barmark i reindriften er avhengig av en god dialog mellom næringa og forvaltninga. Det er tidligere utstedt dispensasjoner for kjøring. En hensiktsmessig fremgangsmåte for saksbehandling av slik kjøring vil skjematisk være omtrent slik. I samarbeid utarbeides kart som viser de behov reindriften har for barmarkskjøring, områder hvor det er særlig fare for terrengskader og områder av særlig verdi for reindrift og verneverdier. Distriktsplanen for det enkelte reinbeitedistrikt og sårbarhetsanalyse for områdene vil være viktige grunnlagsdokument for et slikt kart. Ut fra dette utstedes en tillatelse basert på kart med inntegnet «godkjente traséer», «områder hvor det gis mer eller mindre fullmakt til fri kjøring», «områder hvor det kan gis kortere dispensasjoner i forbindelse med spesielle hendelser» og «traséer som kan benyttes etter søknad».

2.32 MOTORFERDSEL LANDBRUK

Stolpen gård forlanger samme rett til motorferdsel som samene. Videre skriver de at det kreves mer og mer tilsyn med sauene på beite i fjellet på grunn av stadig økning i rovdyrbestandene. Nå er det bare Stolpen gård som driver med sau i dette området og ATV er derfor til stor nytte for tilsyn og sanking. Stolpen gård angir kjørebehovet til å være fra Stolpen via Jordbruhytta til veiens ende på Mellamoen og langs veien til Kvitbergvatn til gårdens hytte der.

Beiarn kommune, Rana kommune og Saltdal kommune støtter arbeidsutvalgets forslag om å åpne for «bruk av motorkjøretøy etter eksisterende veier for utøvere av tradisjonelt landbruk». Saltdal kommune mener verneverdiene ikke vil forringes av slik ferdsel. NJFF Nordland mener det bør lempes på restriksjonene næringsutøverne har hatt i forhold til nødvendig bruk av motoriserte kjøretøy, slik som traktor på eksisterende skogsvei. Sture Pettersen med flere er også av den oppfatning at det bør lempes på reglene for kjøring i landbruket, og at det bør vurderes tilnærmet samme rettigheter som reindriften. På folkemøte i Beiarn ble det ytret ønske om at næringskjøring, for eksempel uttransport av saltslikkestein, ikke skal behøve tillatelse etter verneforskriften.

Ken Roger Olsen mener det bør være unntaksregler som åpner for bruk av helikopter for å sette ut personell under søk etter sau. Viser til store problemer med rovdyr, store avstander og vanskelig terreng. Ken Roger Olsen mener det bør være åpning for å benytte ATV for utsjekk av alarmer på elektroniske sendere på sau.

Osbakk grunneierlag mener landbruket må gis utvidet mulighet til bruk av motorkjøretøyer under utøvelse av sin næring i verna områder.

Saltdal kommune forventer at tillatelse til bruk av beitekjøretøy på vinterføre i forbindelse med bufehold innbefatter utkjøring av saltslikkestein og nødvendig utstyr/proviant/vedlikeholdsmateriell til eksisterende gjeterhytter i verneområdene.

Naturvernforbundet i Rana og omegn støtter ikke arbeidsutvalgets forslag om å åpne for «bruk av motorkjøretøy etter eksisterende veier for utøvere av tradisjonelt landbruk». Rana kommune støtter forslaget om å åpne for «bruk av motorkjøretøy etter eksisterende veier for utøvere av tradisjonelt landbruk».

Fylkesmannens kommentar

Reindriftenes anledning til bruk av motorferdsel i utmark er betydelig videre enn landbrukets eller andre næringers. Dette følger av reindriftenloven og motorferdselloven. Vi kan ikke i en verneforskrift endre på dette eller gi landbruket utvidede muligheter til bruk av motorkjøretøyer i utmark. Fylkesmannen er enig i at det langs eksisterende veier kan være en annen forvaltningspraksis for motorferdsel enn på arealer som ikke er berørt av

veibyggning. Fylkesmannen mener et slikt punkt må følges av retningslinjer i forvaltningsplan. Arbeidsutvalget mener at det må innføres et eget punkt for å kunne gi tillatelser til bruk av «motorkjøretøyer på eksisterende veier for utøvere av tradisjonelt landbruk».

2.33 VEI TIL NORDLUND GÅRD AV JARBRUFJELL

Hytteiere v/Jim Aronsen m.fl. mener veien må kunne vedlikeholdes og at det må innebære mulighet for å etablere nye stikkrenner. Påpeker at veien i dag er som en stor grøft. Saltdal kommune mener det vil være hensiktsmessig å tillate tyngre vedlikehold på veien, som skifte av dekke, nye stikkrenner osv. Dette vil gi en bedre ferdselsåre inn i området, og vil sannsynligvis skåne omkringliggende terreng. Saltdal kommune støtter på bakgrunn av dette arbeidsutvalgets formulering.

Stolpen gård mener veien er mangelfullt beskrevet og at det trengs en befaring med folk som kan veibyggning. De vil da være med på en slik befaring. Stolpen gård forlanger at veien opprustes med grøfter og stikkrenner, og har innspill på den praktiske gjennomføringen av dette og mener en opprustet vei vil bli et penere syn for turister. Det vises også til ønske om å rydde skog langs stier og veier, for nå gror det igjen.

Naturvernforbundet i Rana er kritisk til arbeidsutvalgets forslag om å ta ut setningen «vedlikehold innebærer ikke opprusting til annen veiklasse» i pkt 1.3 e som omhandler veien til Nordlund gård av Jarbrufjell. Forbundet mener det er på tide å sette foten ned for motorferdsel som ikke er nødvendig transport til gården langs denne veien da det uthuler vernet. De påpeker at det i eksisterende forskrift har vært et krav om stenging med bom som aldri har vært gjennomført.

Fylkesmannens vurdering

Veien er etablert og kan vedlikeholdes, uten ytterligere tillatelse. Rettigheter til veien og hvem som har vedlikeholdsansvaret er en privatrettslig sak og uavhengig av verneområdeforvaltningen. Statskog har i e-post redegjort for historien til veien og hvordan vedlikehold har vært praktisert i de seinere år. I verneområdet er det imidlertid ikke ønske om ytterligere inngrep eller tiltak som endrer veien i en retning som ikke er i tråd med verneverdiene i området, det vil si medfører større terrenginngrep eller legger til rette for økt motorisert ferdsel. Alt arbeid utover ordinært vedlikehold, for eksempel etablering av nye stikkrenner, må ha en tillatelse fra nasjonalparkstyret før de kan gjennomføres. Dette skal sikre at nødvendige eller ønskede tiltak ikke skader verneverdier eller føre til en uheldig utvikling av veibanen, samtidig som veiens funksjon og stand ivaretas.

Fylkesmannen er for øvrig ikke av samme oppfatning som en del av høringspartene når det gjelder tilstand på veien. Pr. dags dato er den delen av veien som ligger innenfor Gåsvatnan landskapsvernområde i relativt god stand og veilegemet framstår som stabilt på størstedelen av strekninga. Om det er områder utenfor verneområdet som ser ut som en stor grøft er ikke vernebestemmelsene til hinder for utbedring av dette.

Fylkesmannen anbefaler at det opprettholdes i forskriften at vedlikehold ikke innebærer opprusting til annen veiklasse. Med veiklasse vises til veinormalene for landbruksveier. Arbeidsutvalget er enig i denne vurderingen.

2.34 MILITÆR OPERATIV VIRKSOMHET

Forsvarsbygg mener «militær operativ virksomhet» også omfatter militær luftoperativ virksomhet og dermed dekkes av forskriftenes unntaksbestemmelse for motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet. Forsvarsbygg påpeker at militær flyging også omfatter treningsvirksomhet som er nødvendig for at Luftforsvaret til enhver tid skal ha den beredskap og kompetanse som politiske myndigheter krever. De mener bestemmelsene som

unntak for forsvarrets nødvendige lavtflyging må videreføres og tas inn i § 3 pkt. 6.2 som direkte unntak.

Forsvarsbygg mener det også bør innføres en bestemmelse i 6.2 om landing og start med Forsvarets luftfartøyer.

Fylkesmannens kommentar

At eksisterende bestemmelse om at forsvarrets lavtflyging er unntatt fra vernebestemmelsene (eksisterende forskrift pkt. 4.2 andre strekpunkt) ikke er videreført er en «klipp-og-lim» feil. Punktet er ikke omtalt i høringsdokumentene overhodet. I utgangspunktet er lavtflyging lite ønskelig da det kan medføre betydelig støy og forstyrrelse. Men da det er en eksisterende bestemmelse og det ikke er gjort vurderinger om å fjerne denne anbefaler Fylkesmannen at den videreføres.

Fylkesmannen ønsker ikke en generell hjemmel for landing for forsvarrets luftfartøyer. Vi kan ikke se noen gode grunner for å lempe på dette punktet.

2.35 BYGNINGER

Norsk ornitologisk forening avd. Sør-Salten mener at nybygging av hytter i verna områder ikke skal være tillatt. Med økt hyttebygging vil en få økt uønsket aktivitet, gjerne motorisert gjennom søknader om dispensasjon. Mange fuglearter i disse områdene er spesielt vare for forstyrrelser – også så tidlig som april måned. Bl.a begynner en del rovfugler etableringen av hekking i denne perioden (noe avhengig av forholdene naturligvis), og vedvarende forstyrrelser vil kunne fortrenge disse artene fra et område. I kurtiseperioden er disse lett å observere, og informasjon om hekkeplasser vil da lett kunne komme urette personer for øre (tenker da på faunakriminalitet).

Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag er også skeptiske til oppføring av nye hytter.

Rana kommune støtter at det gis åpning for mindre utvidelser av bygninger.

Beiarn kommune, hytteeiere v/Jim Aronsen m.fl, Nordland fylkeskommune, NJFF Nordland, Saltdal kommune og Sture Pettersen med flere støtter forslag om at det skal være kommuneplanens arealdel som skal være gjeldende som øvre begrensning for bebygd areal på hyttetomter innenfor de verna områdene. Nordland fylkeskommune mener dette vil gi forutsigbare rammer som er godt forankret gjennom lokale prosesser og oppfordrer kommunene til å gå sammen om en enhetlig praksis. Beiarn kommune har i dag begrensning på 80 m² på hytter som ligger over 450 m.o.h. i sin arealplan. Meløy kommune mener tillatt bebygd areal per tomt må fastsettes i forvaltningsplanen. Det vil gi en lik praksis i hele nasjonalparken. Meløy kommune og Rana kommune mener arealbegrensning på 80 m² virker rimelig sett i forhold til at det her dreier seg om hytter til fjells i en nasjonalpark. Saltdal kommune ser ikke et vernemessig behov for å regulere størrelsen på hytter i verneområdene strengere enn fjellhytter utenfor verneområdene.

Gøran Andreassen mener verneforskriftene legger urimelige begrensninger på de som har hytteeiendommer. Dette gjelder spesielt tilgangen til fritidseiendommene, muligheten for å tilpasse hytta etter familiens størrelse og behov og sikre verdien av hytta gjennom muligheten til å selge den på det åpne markedet. Han mener derfor nye forskrifter må gi adgang til fri ferdsel med snøskuter til alle hytteeiere, langs traktorveier bør det også gis tillatelse til motorferdsel på barmark. Det bør videre gis kompensasjon for forringelsen vernet har for verdien av hytta, og at det er plan- og bygningslovens bestemmelser som er

bestemmende for alle byggesaker i den enkelte kommune. Andreassen mener vernet er så begrensende at det går ut over den økonomiske verdien av hytta som et investeringsobjekt. Dersom forskriftene ikke endres radikalt med tanke på friheten til alle som har hytta si innenfor vernet område bør grensene endres slik at hyttene igjen kommer utenfor vernet område.

Ørian Eliassen mener det må åpnes for endringer og omdisponeringer av lokalbefolkningens bygninger, blant annet omgjøring av naust til hyttestandard. Dette vil gi mulighet for praktisering av jakt, fiske og friluftsliv året rundt, noe som vil være positivt for folkehelse, bosetting på bygdene osv.

NJFF Nordland er positive til å åpne for utedo/uthus/naust uavhengig av om det blir landskapsvern eller nasjonalpark. Saltdal kommune støtter arbeidsutvalgets forslag om å tillate oppsetning av naust i tilknytning til eksisterende fritidsbebyggelse.

Fylkesmannens kommentar

Utgangspunktet er at verneområdene er beskyttet mot utbygging av enhver art. Likevel gis det i de fleste verneforskrifter noen muligheter for bygging, for eksempel av gjeterhytter i reindrift. I verneområdene på Saltfjellet er det ikke hjemler i eksisterende forskrifter for å tillate nybygging annet enn for foreningshytter eller gjeterhytter i reindrift. Det er heller ikke noen hjemler for å tillate utbygginger eller ombygginger. Fylkesmannen anbefaler at dette lempes noe på slik som foreslått i høringa, men at utgangspunktet likevel er forbud mot nye bygninger.

Når det gjelder øvre tillatte grense for bebyggelsen på den enkelte hytteeiendom mener Fylkesmannen dette må fastsettes i forvaltningsplaner. Ved fastsetting av slike grenser må det gjerne sees på hva som er gjeldende i de ulike kommunene som er berørt, men det er ikke en god løsning å la kommuneplanens arealdel være bestemmende på dette punktet. Det vil også kunne bety ulik praksis i ulike deler av verneområdet basert på hvilken kommune hytta ligger i og ikke med bakgrunn i verneverdier.

Fylkesmannen ser ikke noen sammenheng mellom om hyttene ligger i et verneområde og lav pris. Det kan heller tyde på at hytter i verneområder oppnår høy pris ved salg. Vern er ikke til hinder for omsetning av hyttene. Med de forslagene som nå anbefales fra Fylkesmannen vil mulighetene til å ivareta eiendommene være noe større. Bestemmelsene for motorferdsel vil ikke endres vesentlig, men restriksjonen på at det kun kan gis dispensasjon i perioden 1. mars til 30. april fjernes og det vil således bli likt som i Junkerdal nasjonalpark.

2.36 FORENINGSHYTTER

Beiarn kommune, Bodø og omegns turistforening, Friluftsrådernes landsforbund, Meløy kommune, Saltdal leger- og fiskerforening, Saltdal kommune, Salten friluftsråd og Sture Pettersen med flere mener det er viktig at det finnes en åpning for å gi tillatelse til oppføring av sikrings- og åpne hytter for allmennheten.

Statskog SF mener det er strengt å fjerne muligheten for å tillate hytter for allmennheten (foreningshytter). Sti- og løypenettet i østlige deler av parken er rimelig godt utbygd, men Statskog SF minner likevel om ønsket om å etablere ei ny turisthytte i nærheten av tuftene etter Gilastua. Videre viser Statskog SF til den soneringen som eksisterende forvaltningsplan har lagt opp til og mener en lignende gradering bør kunne gjøres i dag.

Salten friluftsråd mener foreningshytter med nøktern standard ofte er tiltalende for barnefamilier og at det er viktig at barn inviteres inn i nasjonalparken. Friluftsrådet stiller i den

forbindelse spørsmålene om det er klokt å vedta nå at det aldri skal bygges sikringshytter eller hytte på strekningen Krukki-Bjellånes. De minner videre om at mange av JFF-hyttene er små og uten sikringsstue.

Bodø og omegns turistforening og Rana turistforening mener hyttenettet vil være komplett om det gis tillatelse til etablering av ny foreningshytte ved Oksvatnan. Det er i 2015 søkt om en slik etablering. Likevel bør det være anledning til å gi tillatelser til å oppføre nye foreningshytter når det foreligger tungtveiende hensyn til et sikkert og hensiktsmessig rutenett i nasjonalparken. Foreningene nevner også ny hytte i Gila som nødvendig.

NJFF Nordland mener behovet for foreningshytter i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er dekt, men går i mot et absolutt forbud. Dette begrunnes med at det bør være mulighet for bygging av sikringskoier/hytter, eventuelt shelterhytter på de verste strekningene slik at man kan søke ly. De viser til store avstander og hurtig vekslende vær.

Også på folkemøte i Saltdal ble temaet tatt opp.

Salten friluftsråd mener det kan oppstå behov for nye foreningshytter, enten av hensyn til naturkvaliteter eller av hensyn til friluftslivet, eller begge deler. Saltdal jeger- og fiskerforening viser til at det kan oppstå tilfeller der fritidsbebyggelse bør flyttes av hensyn til naturverdier. Både Saltdal jeger- og fiskerforening og Salten friluftsråd nevner som eksempel den tidligere hytta til Saltdal jeger- og fiskerforening som ble flyttet fra Straitis av hensyn til av fjellreven. Salten friluftsråd mener ny hytte ved Kjémåvatnet ble bygd som kompensasjon for hytta ved Straites og at forslaget til forskrifter vil hindre slike muligheter og spør hvem som ville tjent eller tapt på det?

Videre mener Saltdal jeger- og fiskerforening at også de må ha mulighet til å bygge sikringshytter for sine leietakere.

Naturvernforbundet i Rana og Rana kommune støtter forslag om innstramming i forhold til å tillate nye foreningshytter. Lars Kristian Bjellånes mener det må være meget restriktivt med hensyn på etablering av hytter for allmennheten. Hele nasjonalparken skal ikke vær lett tilgjengelig for absolutt alle og hyttenettet er i dag tilfredsstillende. Bjellånes nevner spesielt at han er sterkt imot ny hytte i Gila i Tespdalen.

Naturvernforbundet i Rana mener hyttenettet er godt nok utbygd, og mener det ut fra et naturvernsynspunkt er ønskelig at området holdes fri for enhver teknisk tilrettelegging av hensyn til dyreliv (minst mulig ferdsel) og for muligheten av å kunne oppleve den aller enkleste form for friluftsliv. Videre mener Naturvernforbundet i Rana at hjemmel for oppbygging etter brann eller naturskade sikrer nåværende hyttenett for framtiden.

Bodø og omegns turistforening og Rana turistforening er enig i en oppmykning av bestemmelser når det gjelder vedlikehold av foreningshytter og at det kan gis tillatelser til mindre utvidelser av bygninger og oppføring av uthus/utedo. Foreningen mener dette punktet (1.3 b) også må utvides til å gjelde naust. Bodø og omegns turistforening og Rana turistforening mener det er fornuftig at det skal kunne gis tillatelser til å gjenoppføre bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade, og går ut fra at dette vil gjelde den nedbrente Gila fjellstua. Mener fjellstua er viktig for å få det verdifulle kulturminnet «Telegrafruta» komplett. Rana turistforening ber om at dette blir nedfelt i verneforskriften eventuelt også i den nye/reviderte forvaltningsplanen. Foreningen påpeker også sikkerhetsaspektet ved å tillate gjenoppbygging av Gilstua, og viser til lang og krevende vandring å strekningen Bjellånes – Krukki.

Friluftsrådernes landsforbund sier nasjonalparken har stor betydning for friluftsliv, og hilser med glede den dreiningen som skjer i forhold til å legge til rette for friluftsliv i nasjonalparkene både med informasjon og fysisk tilrettelegging. Ser det som et viktig bidrag til å skape forståelse for naturvern og menneskets avhengighet av naturen med sitt mangfold. Friluftsrådernes landsforbund er opptatt av at vernebestemmelsene ikke låser mulighetene til verken å vedlikeholde eller opprette nye stier, bruer og klopper og til å drive aktiv informasjon og kanalisering av ferdsel med skilting og merking.

Saltdal jeger- og fiskerforening er positive til bygging av naust ved vann der det fra før av er lokalisert fritidsbebyggelse.

Fylkesmannens kommentar

Vi konstaterer at det er svært ulike meninger om dette med foreningshytter. De fleste synes imidlertid være enig i å videreføre den soneringen som den gamle forvaltningsplanen innførte, der de vestre delene av nasjonalparken skal være uten særlig tilretteleggingstiltak. Dette er også foreslått i skisse til forvaltningsplan.

Angående den tidligere hytta ved Straites og flytting på grunn av hensynet til fjellrev var dette en sak der det ble enighet mellom Fylkesmannen og Saltdal jeger- og fiskerforening om at denne skulle flyttes. Hytta ble flyttet ut av verneområdet. Saltdal jeger- og fiskerforenings hytte ved Kjemåvatnet var ikke bygd som kompensasjon for denne hytta.

Gilastua kan ikke bygges opp igjen etter hjemmelen om oppbygging etter brann eller naturskade. Hytta har vært borte i mange tiår og da ansees eventuell hytte her som et nybygg. Det har vært mange argumenter for og imot en ny hytte i Gila. I arbeidsutvalget var det stor enighet om at det må være svært restriktivt å sette opp nye foreningshytter, og at det er tilstrekkelig med hytter i området i dag. Likevel anbefaler arbeidsutvalget at hjemmelen som åpner for nye foreningshytter beholdes.

Det vil ikke åpnes for bygging av nye naust. Heller ikke omgjøring av naust til hytter vil være ønskelig.

2.37 «DOBBELTHYTTER»

«Dobbelthytter» er hytter som er fysisk delt i to og har to eiere. Hyttene er etablert som dobbelthytter og har eksistert over lang tid. For at en hytte skal aksepteres som en dobbelthytte må den ha vært delt på vernetidspunktet. Dette for å unngå at hytter seksjoneres og dermed øker antallet hytter og behovet for bygging og motorferdsel.

Hytteiere v/Jim Aronsen m.fl. mener «dobbelthytter» må behandles som to separate hytter med hensyn på motorferdsel og hvor stort areal som kan tillates bebygd. De foreslår en øvre grense på 120 m² for slike hytter.

Spørsmålet ble også diskutert på folkemøte i Saltdal og her ble det også pekt på som urettferdig at Statskog i Junkerdal legger til rette for store hyttefelt for byfolk med hytter opp til 150 m² mens lokalbefolkningens hytter i verneområdene begrenses sterkt.

Fylkesmannens kommentar

Det kan ikke forventes at alle dobbelt- eller enkelthytter kan bygges ut for å huse flere generasjoner og mange eiere. Det er hyttens virkning på landskapet som hovedsakelig vurderes, og størrelse er da et sentralt kriterium. Jo større hytte jo større influensområde. Bruken er sekundæreffekt av utbygging. Små enkle hytter er i noen tilfeller vel så mye i bruk som større. Fylkesmannen ser derfor ikke noen åpenbar grunn til å tillate vesentlig større byggverk i de tilfeller hytta er delt i to bruksenheter kontra der det er bare en.

Når det gjelder praktisering av tillatelser til motorferdsel til slike hytter er det en etablert praksis at de to enhetene vurderes separat og det gis dispensasjoner til begge eiere uavhengig av hverandre. Denne praksisen foreslås videreført.

2.38 FERDSEL

Saltdal kommune og Saltfjellet reinbeitedistrikt er positiv til at hensyn til tamrein er tatt inn i forbindelse med ferdsel i nasjonalparken. Saltdal kommune registrerer at Miljødirektoratet er i tvil om tamrein er et hensyn som kan tas med i forskriftsteksten. Saltdal kommune foreslår at forskriftsteksten endres til fra «tamrein» til «reindriften» dersom det viser seg at «hensyn til tamrein» ikke kan tas med i forskriftsteksten. Områdets betydning for samisk kultur og næringsutnyttelse er vektlagt i formålsparagrafen, og reindrift er den viktigste formen for samisk næringsutnyttelse i området. Saltfjellet reinbeitedistrikt krever at tamrein tas med i forskriftsteksten da reindriften og samenes rettigheter var en så vesentlig del av argumentasjonen for å opprette vernet. Reinbeitedistriktet skriver også at Miljødirektoratets argumentasjon bevitner laber respekt i forhold til våre nedarvede rettigheter.

Saltfjellet reinbeitedistrikt sier i møte med forvaltningen at det så langt er lite problemer med ferdsel og ferdselsformer, men at hundekjøring og kiting er i økning. De er bekymret for denne utviklingen. Saltfjellet reinbeitedistrikt skriver at siden tilrettelegging av utfart er et ønsket satsningsområde, så må det ved eventuelle økte tilretteleggingstiltak også finnes et verktøy slik at man kan stenge områder for allmenn ferdsel under kritiske perioder av kalving. Dette for å kunne bevare den nødvendige ro og stilhet, og heller ikke få økte uheldige situasjoner med blant annet løshunder, arrangement og stor utfart i kalvingsområdene. Dette er et tema som blant annet er diskutert en god del i forbindelse med Reindriftsforvaltningen og senere Fylkesmannens stenging av Bukkhågbua/hytta under kalving.

Sametinget ser at det legges opp til at Miljødirektoratet ved forskrift skal kunne forby ferdsel som ikke skjer til fots. Denne hjemmelen er ikke i de eksisterende nasjonalpark- og landskapsvernforskriftene, og Sametinget mener at det vil være uheldig om direktoratet får en slik myndighet. Sametinget anser ikke en slik økt myndighet til Miljødirektoratet som en mindre tillempling av forskriftene.

Fylkesmannens kommentar

Samiske rettigheter og reindriften er sikret ved lov på flere måter, hovedsakelig gjennom reindriftsloven. Vern av naturområder, også områder hvor samisk reindrift og annen utmarksnærings er og har vært tilstede, forandrer ikke dette. Det tas også store hensyn til reindriften i verneforskriftene og reindrift tillegges betydelig vekt i forvaltning av verneområdene. Vern gir imidlertid noen innstramminger i hva som kan tillates, dette gjelder i hovedsak motorferdsel på barmark og fysiske inngrep.

Det er riktig at samisk reindrift og rettigheter var en av flere viktige interesser i kampen for å bevare Saltfjellet-Svartisen mot kraftutbyggingene. Det har nok også hatt til dels stor betydning for hvilke arealer som ble inkludert i verneområdene. Områdene er imidlertid vernet med hjemmel i naturmangfoldloven (tidligere naturvernloven), som først og fremst er knyttet til bevaring av natur. Enhver forskrift må ha hjemmel i overliggende lov. Det er derfor Miljødirektoratet stiller spørsmål ved om det står seg juridisk å inkludere reindrift eller tamrein som en del av formålet med vernet. Naturgrunnlaget til reindriften er det som får et økt vern gjennom verneområdene og det er dermed mer presist å fokusere på det i verneformålet. Resultatet blir i mange tilfeller det samme; hensynet til reindriften og samiske interesser blir en del av vurderingene ved tillatelser i verneområdene. Dette er også pålagt myndighetene gjennom naturmangfoldlovens paragraf 14. Totalt bidrar verneområdene til ivaretagelse av reindriften.

Stenging av områder, eller muligheten til å hindre uønsket ferdsel, er svært begrenset i norsk rett. Allemannsretten gir den enkelte lov til å ferdes til fots i utmark, så lenge ferdselen «skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet.» Reindriftsloven har bestemmelser som til en viss grad kan brukes for å hindre forstyrrende ferdsel, det vises her til reindriftslovens paragraf 65. Friluftsløvsloven har bestemmelser som kan benyttes til å regulere ferdsel, men da i stor grad for å redusere grunneiers belastning som følge av stor ferdsel. Verneforskriftene gir, med de bestemmelser som foreslås, nasjonalparkstyret en viss mulighet til kontroll og regulering av ferdsel, jf. paragraf 3 punkt 5.2, 5.3 og 5.4. For reinbeitedistriktene vil det fortsatt være reindriftsloven som vil være det viktigste juridiske virkemiddelet i forbindelse med å hindre uheldig forstyrrelse. Fylkesmannen kan ikke se at vern er til ulempe for reindrifta på dette området da det gir bedre beskyttelse for naturgrunnlaget og økt kontroll med både motorisert og ikke-motorisert ferdsel. Det er nasjonale politiske føringer som skal bidra til økt bruk av nasjonalparkene og andre utmarksområder til friluftsliv og turisme. Dette gjenspeiler den utviklinga i samfunnet ellers. Trenden de seinere år har vært at folk bruker utmarka mindre enn tidligere.

I eksisterende forskrift er Fylkesmannen gitt hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser om ferdsel i nasjonalparken dersom verneformålet gjør det nødvendig. Forslaget til ny forskrift er betydelig mildere og mindre omfattende enn dette og ser ikke at det berører samiske interesser i en slik grad at det ikke kan gjennomføres.

2.39 ORGANISERT FERDSEL

Friluftsrådene landsforbund og Salten friluftsråd sier begrepet «organisert ferdsel» er uheldig og ikke faglig forankra. De mener organisert ferdsel stort sett er mindre forstyrrende enn tilsvarende mengde uorganisert ferdsel. Salten friluftsråd mener nødvendig regulering fanges opp av pkt 5,1 «hensynsfull ferdsel» og 5,4 «regulering av ferdsel som kan skade naturmiljøet»

Saltdal kommune forutsetter at organisert ferdsel til fots i regi av reiselivsaktører, frivillige organisasjoner og pedagogiske virksomheter må kunne tillates uten søknad.

Jan Gunnar Sande ber om at det ikke tillates orienteringsløp og kiting i nasjonalparken og i naturreservater i fylket.

Norsk grotteforbund er opptatt av at enkelte grotter kan inneholde så sjeldne og sårbare forekomster at det er nødvendig å begrense eller stoppe all ferdsel og støtter derfor forslag til forskrift punkt 5.2 om at ferdsel kan reguleres eller forbyes gjennom særskilt forskrift. Videre støtter Norsk grotteforbund bestemmelsene i 5.2 om at «organisert ferdsel og ferselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse». Grotteforbundet presiserer at de støtter samme bestemmelser også i Gåsvatnan landskapsvernområde.

Naturvernforbundet i Rana vil fjerne andre og tredje setning i bestemmelsen der det står at «organisert ferdsel og ferselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplan». Forbundet mener bestemmelsen er selvmotsigende og åpner for all annen ferdsel enn til fots, hvilket alltid vil skade naturmiljøet i en eller annen form. De frykter kommersiell gruppeturisme med for eksempel snøskuter, helikopter, hest, sykkel, ATV osv., og mener dette er helt uakseptabelt.

Saltdal leger- og fiskerforening viser til den årlige fiskekonkurransen på Kjemåvatnet. Foreningen ønsker at slike arrangementer omtales som arrangementer som ikke skader naturmiljøet og dermed unngår søknadsplikt.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen er enig i at organisert ferdsel ikke nødvendigvis medfører større terrengslitasje enn tilsvarende ferdsel som ikke er organisert. Organisert ferdsel er tatt med som noe som krever tillatelse dersom det kan skade naturmiljøet. Potensialet for å skade naturmiljøet vurderes som betydelig større ved organiserte ferdselsformer enn ved uorganisert. Det begrunnes med at organisert ferdsel som en hovedregel vil innebære betydelig økning i antallet som beveger seg i et område, vil være gjentakende og mer konsentrert enn tilfeldig friluftsliv. Organisert ferdsel er så mangt og det er u hensiktsmessig å konkretisere dette ytterligere i forskriftsteksten. Det gjøres derfor i forvaltningsplanen. Det viktige er at de som ønsker å etablere organiserte opplegg for ferdsel i verneområdene tar kontakt med nasjonalparkstyret og får en avklaring i den enkelte saken. Uten et slikt punkt i forskriften har ikke nasjonalparkstyret noen hjemmel for å gripe inn ovenfor ferdsel som viser seg å være uheldig. Da må slik inngripen skje gjennom grunneier eller annet lovverk, som skissert over. Fylkesmannen anbefaler derfor at hjemmelen om ferdsel som kan skade naturmiljøet tas med i ny forskrift.

Fiskekonkurransen på Kjemåvatnet er pr. dato ikke å vurdere som et arrangement som kan skade naturmiljøet og kan derfor gjennomføres uten søknad. Dette begrunnes med at fiskekonkurransen er et arrangement som foregår en gang i året og som gjennomføres på snødekt mark i et område hvor vi ikke har registreringer som tyder på at området er særlig sårbart for ferdsel i den aktuelle tidsperioden

2.40 FERDSEL - SYKLING

Statskog SF oppfatter ikke at bruk av hest eller sykkel har slikt omfang at det skaper problemer i dag, men ser nødvendighet av at regelverket utformes slik at en kan regulere denne ferdselen om bruksmønster/intensitet endres over tid. Det er stor stor forskjell i «slitasje» om det er enkelt individ/dyr som ferdes kontra større grupper. For å minske konflikter og slitasje, kan det lages mer uttømmende bestemmelser om denne type ferdsel i forvaltningsplanen.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland mener sykling ikke er en del av «det enkle friluftslivet». Naturvernforbundet i Rana og Rana turistforening går imot en slik bestemmelse og mener bruk av hest og sykkel ikke bør tillates. Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag ønsker ikke at det tilrettelegges for økt «bekvemmelighetsferdsel» og er derfor skeptiske til organiserte turer med hest og tilrettelegging for sykkel.

Nordland fylkeskommune forutsetter at det gjøres grundige kartlegginger av potensielle traséer i dialog med andre brukerinteresser.

Rana kommune støtter ikke forslag om bruk av sykkel etter gitte traséer tas inn i verneforskriften. Salten friluftsråd mener det er riktig å stille krav om hensynsfull sykling, men at det er unødvendig begrensende å forby sykling generelt. Saltdal kommune og Salten friluftsråd går imot et generelt forbud mot bruk av sykkel og mener sykling kan reguleres i forvaltningsplanen, hjemlet i pkt. 5,1 om behovet melder seg. Sture Pettersen med flere mener terrengsykling bør tillates uten begrensning/regulering. Det blir neppe et problem utenfor vanlige traséer. Generelt mener Salten Friluftsråd at det er viktig å være bevisst på at man ikke forskjellsbehandler nye og tradisjonelle aktiviteter, med mindre en kan vise til at de nye aktivitetene vil skade verneverdier.

Sykling ble også diskutert på folkemøte i Saltdal. Her ble det påpekt at sykling pr dags dato ikke er et problem. Videre ble det problematisert om det var sykling, om sykkelens leies. Også bruk av el-sykkel ble problematisert.

Rana turistforening mener sykling og merka stier ikke er forenelig. Bruk av sykkel fører til at vegetasjon «punkteres» med utvasking/erosjon og ødelagte stier som resultat. Foreningen ber om at «føre-var-prinsippet» legges til grunn. Dersom hestesport skal tillates i nasjonalparken bør denne henvises til områder som tåler slik aktivitet, det gjør turistforeningenes stinett i svært liten grad.

Beiar kommunen og Bodø og omegns turistforening er positive til at det legges et løypenett for sykling i de verna områdene. Beiar kommunen mener dette kan være positivt for folkehelsen og for forståelsen av vernet. Bodø og omegns turistforening vil være med og bestemme traséer for sykling. NJFF Nordland ser ikke sykling og sykkelstilasje som et svært stort problem, men skjønner intensjonen med å ha mulighet til å kunne sette restriksjoner om situasjonen skulle endre seg.

Rana turistforening påpeker at friluftslovens bestemmelser kan brukes til å regulere ferdsel med hest og sykkel og ber om at begrensningene tas med i forvaltningsplanen

På folkemøte i Beiar ble forslaget om regulering av sykling diskutert. Noen var skeptiske til å stramme inn på reglene om sykling, i dag er sykling tillatt. Andre mente grunneiers rettigheter må ivaretas.

Fylkesmannens kommentar

Sykling i utmark er i betydelig framgang og har stort potensiale for å føre til terrengslitasje. Fylkesmannen mente derfor det var viktig å få en hjemmel til å kunne kontrollere ferdselen. Nasjonalt har det imidlertid etter høring vært en utvikling på området. Det har vært på høring et forslag til endringer i adgang til bruk av el-sykkel på opparbeidet sti (forskrift om motorkjøretøy i utmark) og i stortingsmelding 18 (2015-2016) «Friluftsliv, Natur som kilde til helse og livskvalitet» er det foreslått å åpne for sykling på veier og stier i nasjonalparker og landskapsvernområder. Miljødirektoratet har sendt ut brev til landets nasjonalpark- og verneområdestyrer hvor de signaliserer at dette vil medføre endringer i verneforskrifter der sykling er regulert. Det vil da komme standardformuleringer for disse bestemmelsene som i utgangspunktet åpner for sykling på stier og veier. Det vil likevel være mulig å begrense sykling i avgrensede områder dersom verneformålet tilsier det. Det er utarbeidet sårbarhetsanalyse for Saltfjellet-Svartisen og denne vil kunne være utgangspunkt for en slik vurdering. Hvordan forskriften blir utformet vil være avhengig av hva Miljødirektoratet kommer med som standardformulering.

2.41 FERDSEL – HEST

Statskog SF oppfatter ikke at bruk av hest eller sykkel har slikt omfang at det skaper problemer i dag, men ser nødvendighet av at regelverket utformes slik at en kan regulere denne ferdselen om bruksmønster/intensitet endres over tid. Det er stor forskjell i «slitasje» om det er enkelt individ/dyr som ferdes kontra større grupper. For å minske konflikter og slitasje, kan det lages mer utdypende bestemmelser om denne type ferdsel i forvaltningsplanen.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland mener friluftsliv til hest ikke er en del av «det enkle friluftslivet». Naturvernforbundet i Rana og Rana turistforening går imot en slik bestemmelse og mener bruk av hest og sykkel ikke bør tillates.

Rana turistforening mener hestesport og merka stier ikke er forenelig. Dagens begrensede bruk av hest fører til at stien «punkteres» med utvasking/erosjon og ødelagte stier som resultat. Foreningen ber om at «føre-var-prinsippet» legges til grunn. Dersom hestesport skal tillates i nasjonalparken bør denne henvises til områder som tåler slik aktivitet, det gjør turistforeningenes stinett i svært liten grad.

Rana Zoologiske forening og Norsk Ornitologisk forening, Rana lokallag ønsker ikke at det tilrettelegges for økt «bekvemmelighetsferdsel» og er derfor skeptiske til organiserte turer med hest og tilrettelegging for sykkel.

Bodø og omegns turistforening, Meløy kommune, Saltdalkommune og Salten friluftsråd støtter forslag til forskriftstekst angående bruk av hest. Meløy kommune mener begrepet «organisert bruk» må utdypes.

Saltdal jeger- og fiskerforening er fornøyd med at hestebruk ikke lenger er å anse som en trussel mot naturmiljøet og at det åpnes for fri ferdsel for dette. Men er uenig i at organisert ferdsel skal henvises til traseer og løyper. Organiserte turer trenger ikke nødvendigvis å skade naturmiljøet mer enn den uorganiserte hesteb Bruken. Saltdal jeger- og fiskerforening stiller også spørsmål ved hvordan dette skal kontrolleres.

Gull Pedersen med flere ønsker det skal bli enklere å etablere turer/opplevelser rundt hest og ridning i nasjonalparken. De mener dagens regler hindrer hesteturisme, og viser til at dette er populært i andre deler av landet. De mener dette vil kunne være en «ny» gruppe turgåere/fjellturister som slik kan ta i bruk fjellet. Og at det kan lokke flere langveisfarende. De minner om at bruk av hest har lange tradisjoner og også er en måte å få folk ut i naturen som ikke har mulighet til å komme dit på egne ben. De foreslår konkret at følgende ruter åpnes for organisert hesteaktivitet:

- Telegrafruta Bjellånes i Rana til Rusånes i Saltdal
- Rusånes – Kvitbergvatnet – Haron
- Tollådalen – Nordre Bjøllåvatn
- Namnlausdalen fra Semska til Saltfjellstua (ikke over hengebrua)

Bodø og omegns turistforening vil være med å bestemme traséer for bruk av hest.

Saltdal jeger- og fiskerforening mener bruken av hest er overproblematisert og at forvaltningen kan stenge for en bruk dersom den er til skade for naturmiljøet. Rana turistforening påpeker at friluftslovens bestemmelser kan brukes til å regulere ferdsel med hest og sykkel og ber om at begrensningene tas med i forvaltningsplanen.

Fylkesmannens kommentar

Interessene for hest er økende i hele landet, også i Nordland. Bruken varierer mye og det er lite bruk av hest i fjellområdene. Poenget med å regulere bruken er å hindre stor terrengslitasje. Å skille mellom organisert bruk og ikke-organisert er omtalt lenger opp. Fylkesmannen anbefaler forskriftsteksten slik den ligger i høringsforslaget.

2.42 FERDSEL – PREPARERING AV SKILØYPER

Beiarn kommune, Gøran Andreassen, Midtre Nordland nasjonalparkstyre, Nordland fylkeskommune, NJFF Nordland, Osbakk grunneierlag, Beiarn Røde kors hjelpekorps, Saltdal jeger- og fiskerforening, Saltdal kommune, Salten friluftsråd, Statskog SF, Sture Pettersen med flere og Søndre Lønsdal hytteforening er positive til preparering av skiløyper. Også på folkemøte i Beiarn uttrykte flere seg positivt til preparering av skiløyper.

Saltdal kommune og Sture Pettersen med flere mener traséene ikke må spesifiseres i forskriften. Nasjonalparkstyret mener løypepreparering må skje etter helhetlig plan og knyttes opp til forvaltningsplanen. NJFF Nordland og Saltdal jeger- og fiskerforening ønsker at det ikke knyttes til fastlagte traséer slik at man har valgmulighet om man har vintre med lite snø. Statskog SF mener traséer og bestemmelser for disse kan lages i forvaltningsplanen.

Konkret ønsker Statskog SF at også traséene fra Lønsdal til Kjemåvatnet og fra Junkerdal turistsenter til Viskis vurderes for preparering.

Beiarn kommune er veldig positive til en direktehjemmel for preparering av Reinhornrennets løypetrasé. Rennet arrangeres ei helg i året.

Beiarn kommune, Osbakk grunneierlag og Beiarn Røde kors hjelpekorps foreslår å forlenge traséen fra Beiarfjellet via Storgamvatnet til Øver-Oksvatnet og ned til parkering ved Ramskjellvatnet. Traséen er tegnet på kart som er vedlagt høringsuttalelsen. Beiarn kommune ønsker at også det gis en direktehjemmel for også denne prepareringen. Prepareres med to-spors tråkkemaskin. Beiarn Røde kors hjelpekorps mener det må tillates preparering med tråkkemaskin i minimum 1 bredde. Beiarn kommune påpeker også behovet for en viss fleksibilitet i trasévalg.

Søndre Lønsdal hytteforening mener det bør åpnes for oppkjøring av skispor til Dypendal og rundt Kjemåfjellet. De har forslag til tidsbegrensning dersom verneforskriften må ha det. Videre ser hytteforeningen for seg at hytteforeningens styre kan påta seg å administrere en slik preparering.

Gøran Andreassen foreslår at lag, foreninger og privatpersoner gis uinnskrenket rett til å kjøre opp skiløyper i alle verneområdene der det er naturlig å anlegge skiløyper. Dette må gjelde hele vintersesongen.

Rana kommune støtter Fylkesmannens forslag om at det skal tilrettelegges for bruk av tråkkemaskin i nasjonalparken.

Naturvernforbundet i Rana ønsker at «skiløyper» tas ut av forslag til punkt 1.2 b. Bakgrunnen er at de mener oppkjørte skiløyper er sidestilt med idrettsanlegg og ikke har noe i en nasjonalpark å gjøre og vil uthule naturmangfoldlovens § 35 om nasjonalparker. Naturvernforbundet i Rana og omegn aksepterer imidlertid at slik tillatelse gis i forbindelse med avvikling av Reinhornrennet.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen ser at preparering av skiløyper er noe som kommer mer og mer i alle fjellområdene i landet. Det er store områder som nå prepareres utenfor verneområdene i flere av de aktuelle kommunene. Dette medfører at flere går på ski og kan gi en positiv folkehelsegevinst. I verneområdene må dette imidlertid ha en strengere kontroll enn utenfor. Etter vurdering av innspillene og diskusjon i arbeidsutvalget ble det enighet om å foreslå at det åpnes for preparering av skiløyper i de to landskapsvernområdene etter traséer fastsatt i forvaltningsplan. I nasjonalparken videreføres et totalforbud, med unntak for Reinhornrennet.

2.43 FERDSEL – KVISTING AV SKILØYPER/VINTERLØYPER

Gøran Andreassen mener det må gis fri adgang til permanent og sikker merking av sommer og vinterløyper. Bodø og omegns turistforening ønsker hjemmel for å vintermerke ei rute fra Djupvatnet til Bjellåvasstua og videre retning Tretnes. Påpeker at dette ble gjort før vernet. Beiarn Røde kors hjelpekorps mener at stier som er merket sommertid bør åpnes for merking og preparering vinterstid med traséer så nær opp til sommermerking som det lar seg gjøre. Hvilken grad av tilrettelegging som kan gjøres (kun merking, spor kjørt med skuter og sporsetter, eller preparering med tråkkemaskin) foreslår hjelpekorpsset kan varieres ut fra plassering, tid på sesongen og værforhold. Beiarn Røde kors hjelpekorps tilføyer at dette vil være et godt tiltak for å øke besøkene i nasjonalparken. De viser også til erfaring med at leteaksjoner reduseres etter merking av løyper, samtidig som løyper er kanalisierende og eventuelle skadede vil finnes i umiddelbar nærhet av løypenettet. Ut fra dette mener

hjelpekorpsset at dette i forhold til nytteverdien ikke vil medføre nevneverdig slitasje på naturen eller i særlig grad være forstyrrende.

Meløy kommune ønsker kvisting av mye brukte vinterløyper ut fra sikkerhetsmessige årsaker. Gjelder spesielt vinterløypa over Svartisen til Tåkeheimen og løypenettet mellom hyttene lenger øst i nasjonalparken. Beiarn Røde kors hjelpekorps viser til at miljøvernmyndighetenes strategi om å øke antall besøkende i nasjonalparkene vil føre til økning av turister som i langt mindre grad er i stand til å ta vare på seg selv enn de som pr. i dag besøker Saltfjellet. Merking av traseer vil da være et sikkerhetsmessig tiltak, mens oppkjøring av spor vil være av betydning for tilrettelegging for besøkende. Samtidig vil slike tiltak være et bidrag til lokal verdiskapning

Rana kommune støtter ikke forslag om kvisting av løyper og gjør de samme vurderinger som Fylkesmannen. Rana turistforening ønsker ikke kvisting av løyper.

Saltfjellet reinbeitedistrikt har i møte framført at de ikke er for vintermerking.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen anbefaler ikke kvisting. Argumentasjonen for dette er gitt i høringsbrevet.

2.44 SKJØTSEL

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker åpning for skjøtsel av kulturlandskapet rundt hytter/fjellgårder og hogst av ved til hytter og gammer. Men dette bør foregå etter en helhetlig plan og knyttes opp mot forvaltningsplanen.

Fylkesmannens kommentar

Det er gitt hjemler for dette og forvaltningsplanen vil være et viktig verktøy for Midtre Nordland nasjonalparkstyre for å styre denne skjøtselen.

2.45 REDNINGSTJENESTEN

Røde kors Nordland viser til kongelig resolusjon av 21.08.2009 som anerkjenner Røde kors etablerte funksjon som støtteaktør for norske myndigheter på det humanitære området. I dette ligger det en gjensidig forventning om å legge til rette for og ivareta rollen som støtteaktør, samt å vedlikeholde kapasitet og evne til å fungere som støtteaktør for myndigheter.

Røde kors Nordland mener at myndighetenes ønske om mer bruk av nasjonalparkene vil øke etterspørselen etter redningsoppdrag fra Røde Kors. Sikkerhet for mannskaper under ekstreme værforhold betinger mer enn kjennskap til geografi og topografi. Forholdene i fjellet vinterstid kan variere svært mye og kjennskap til faktiske forhold som f.eks. snøskavler og åpne vann/vassdrag er avgjørende for mulighetene for å drive en effektiv redning, samt mulighet for å ivareta mannskapenes sikkerhet. Dagens ordning der Røde Kors skal være nødt til å søke dispensasjon fra Midtre Nordland Nasjonalparkstyre er lite formålstjenlig og legger unødig belastning på frivillige mannskaper og forvaltningen. Nordland Røde Kors ønsker minimering av søknadsprosesser og byråkrati.

Røde kors Nordland ønsker at følgende formulering tas med i Forskriftens § 3 punkt 6.2a, siste setning: *Bestemmelsen åpner for kjentmannskjøring for å ivareta redningstjenestens operative evne, men gjelder ikke for øvingskjøring.*

Beiarn Røde kors hjelpekorps redegjør i sin høringsuttalelse for hjelpekorpsenes funksjon og framhever at de er de eneste som kan gå inn i områdene når været ikke tillater flyging. Hjelpekorpsset skriver videre om manglende rekrutering og problemer med å holde

lokalkunnskapen og kjennskapen til områdene ved like. Det er derfor vesentlig for hjelpekorpsene at rammene for kjentmannskjøring økes i tråd med behovet. Det må gis tillatelser til å gjøre seg kjent i områdene, ikke langs forhåndsbestemte traséer. Dette for å kunne leite i områdene, ikke bare transportere inn og ut. Det er behov for kunnskap om alternative innfartsårer og ruter for å komme fram til enkelte områder av nasjonalparken. Tillatelsene må gjelde så lenge det er føreforhold til det.

Sture Pettersen med flere mener det må være ubegrenset mulighet for kjentmannskjøring for Røde Kors og andre redningsetater. Folkemøte i Beiarn var også kritiske til forvaltningens håndtering av dette, og mente det var behov for kjentmannskjøring.

Rana kommune støtter forslag om å åpne for øvelseskjøring knyttet til redningstjenesten. Beiarn kommune mener kjentmannskjøring for redningstjenesten er viktig og at tillatelser må gis med vilkår slik at det er mulig å gjennomføre kjentmannskjøringen under best mulig kjøreforhold og på dagtid. Meløy kommune mener det må åpnes for kjennskapsturer og trening med snøskuter, samt nødvendig merking av løyper uten søknad. Dette er nødvendige sikkerhetstiltak for at ferdselen skal gå så trygt som mulig.

Nordland fylkeskommune mener at det ut fra reindriftnæringens behov for sikkerhet er viktig at redningstjenesten gis anledning til øvelseskjøring.

Norges jeger- og fiskerforbund Nordland stiller seg positive til kjentmannskjøring.

Forum for natur og friluftsliv i Nordland mener kjentmannskjøring er nærmest unødvendig og at det har liten verdi med tanke på redningsaksjoner. De mener det er faglig feil å åpne for å gi tillatelser til kjentmannskjøring. Det fører til økt støy og uro i ei tid da naturens eget liv trenger ro. De mener det er opplæring i navigasjon og kartkunnskap som trengs og at det kan skje utenfor verneområdene.

Naturvernforbundet i Rana og omegn ønsker ikke at det åpnes for øvingskjøring for formål nevnt i pkt. 6.2 a) verken i nasjonalparken eller i de andre verneområdene. De mener det må være unødvendig for forvaltningsmyndigheten å måtte forstyrre stillheten i nasjonalparken med øvelseskjøring og for å bli kjent.

Beiarn Røde kors hjelpekorps mener det er behov for motorisert ferdsel for å kartlegge deknningen i nasjonalparken i forbindelse med utrulling av det nye nødnettet.

Fylkesmannens kommentar

Saksbehandlingen i slike saker er gjort rede for i brev av 31.01.2013 fra Miljøverndepartementet. Framtidige saker vil også bli behandlet i tråd med de til enhver tid gjeldende retningslinjer. Verneområdemyndighetene har som føring å begrense motorferdsel til et minimum og det vil ikke være aktuelt å gi tillatelser uten vilkår eller begrensninger. Typiske vilkår og begrensninger vil knytte seg til traséer og områder hvor kjøring kan finne sted, tidspunkt på året, antallet kjøretøy osv.

Tillatelsene som er gjeldene for hjelpekorpsene i Salten nå har ingen begrensninger for hvilke dager i uken kjentmannskjøringen kan gjennomføres. Det vil si at turene kan gjennomføres også i helgedagene.

2.46 JAKTPRØVER

Saltdal kommune mener fuglehundprøver burde være unntatt søknadsplikt. For slike arrangementer kreves grunneiers tillatelse og dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene. Kommunene gjør grundige vurderinger etter naturmangfoldlovens bestemmelser ved

dispensasjoner til slike arrangement. Verneverdiene vil således bli ivaretatt gjennom kommunens behandling.

Norges jeger- og fiskerforbund Nordland viser til forbud mot jaktprøver i eksisterende forskrift for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og ber om at det åpnes for jaktprøver. De påpeker at Bodø jeger- og fiskerforening i mange år har arrangert vinterprøve i Saltfjellet landskapsvernområde. Ved behov har også Semska-Stødi naturreservat blitt benyttet, da etter innvilget søknad. Jaktprøvene har også vært avklart med grunneier og samene. Forbundet mener det bør kunne fortsette etter gjeldende praksis.

Fylkesmannens kommentar

Hundeprøver er aktiviteter som kan forstyrre vilt og rein. Slike prøver regnes som ferdsel som kan skade naturmiljøet og må ha egen tillatelse fra nasjonalparkstyret. Ingen slike prøver bør gjennomføres i båndtvangstida. Fylkesmannen mener det er behov for vurdering etter verneforskriften når slike prøver skal gjennomføres og foreslår forskriften utformet som i høringa.

3 Nærings- og brukerinteresser

Gøran Andreassen mener vernet er begrensende for næringsutvikling, da spesielt knyttet til snøskuterturisme.

Fylkesmannens kommentar

Et av formålene med vern er å begrense motorferdsel, og kommersiell skuterturisme vil da være en næring som styres til andre områder. Dette er i tråd med nasjonal politikk.

3.1 LØYPER FOR SNØSKUTER - GRENSEENDRING GRADDIS – SALTFJELLET LANDSKAPSVERNOMRÅDE

Saltdal kommune vil ha flyttet vernegrensen sør/øst for Graddis, Saltfjellet landskapsvernområdet, slik at vi får en scootertrase fra Junkerdal Turistsenter til riksgrensen utenfor vernegrensen.

Stadsalg Eiendom AS ønsker å få etablert Scooterløype fra Junkerdalen Turistsenter til det svenske løypenettet og presenterer en rekke planer for næringsutvikling i samband med dette, som skuterutleie, trafikkskoleopplæring for skuter o.l.

Gøran Andreassen mener det må være åpning for å etablere skuterløype mellom Saltdal og Arjeplog kommune i Sverige. Videre ønsker han et løypenett for snøskuter som binder sammen alle kommunene fra kysten og helt fram til svenskegrensen. Enten må forskriftene åpne for å etablere åpne skuterløyper eller så må det etableres korridorer gjennom verneområdene der kommunen er forvaltningsmyndighet for arealer tiltenkt skutertraséer. Han mener det er avgjørende om verneområdene fortsatt skal ha legitimitet i befolkningen i fremtiden.

Høringsgruppen v/Lisa Dillan er sterkt imot en grenseendring for å åpne for skuterløype, og viser til bestemmelsene i forskrift for bruk av motorkjøretøyer § 4 a. De påpeker at å endre grensen for å etablere skuterløype vil være brudd på både naturmangfoldloven og motorferdselloven. Etter deres vurdering vil en løype ha svært negative konsekvenser for:

- samiske rettigheter og reindriftnæringens vinterbeite
- friluftsliv og jakt
- hyttefeltet i Graddis
- forskriftsfredet kulturminne, ferdselsåre mellom Norge og Sverige
- utrydningstruede dyrearter, fugl og rovfugl samt fredede planter i sommertiden.

- Sårbar grenseovergang der Tollvesenet ikke har mulighet til å kontrollere verken vare- eller persontransport

Høringsgruppen v/Lisa Dillan har videre meninger om Saltdal kommunes innspill i denne saken og mener det neglisjerer den samiske reindriftas klare rettigheter.

Den norske turistforening forutsetter at det ikke tas hensyn til lokale ønsker om eventuelle snøskutertraséer ved fastsetting av grenser for verneområdene. Mens Naturvernforbundet i Nordland ber miljøvernmyndighetene om blankt å avvise forespørselen fra Saltdal kommune. De ser forslaget som et forsøk på å overprøve de nasjonale forskrifter for etablering av snøskuterløyper.

I brev fra Høringsgruppen v/Lisa Dillan siteres leder av Saltfjellet reinbeitedistrikt: «en skuterløype i Graddis vil derfor være i direkte konflikt med vår næring og Saltfjellet reinbeitedistrikt sier bestemt nei til forslaget. Vernesonen ble i sin tid opprettet nettopp av hensyn til reindriftens behov.» Saltfjellet reinbeitedistrikt har i møte i arbeidsutvalget framsatt samme holdning. Videre siteres ordfører for samelandsbyen Semisjaur-Njarg at de stiller seg negativ til en norsk løype fordi denne legges i et område som også er i bruk av svensk reindrift, og som kobler seg inn på svensk løypenett. De sliter allerede med stor belastning fra skuterkjørere og disse forstyrrer reinen nevneverdig. En slik løype vil også måtte krysse sperregjerdet for rein i området.

Saltfjellet reinbeitedistrikt omtaler også forslaget i sitt høringsbrev. Der skriver de «dette området er et viktig vinterarbeidsområde for den delen av Saltfjellet reinbeitedistrikt som benytter østvendt vinterbeiting. Dette området er en viktig brikke av beitesykusen ved østvendt vinterbeiting. Forstyrrelse av rein i den perioden som er mest populær for utfart med scooter(mars, april), er den perioden hvor det er mest kritisk for rein. Det er perioden i begynnelsen/midten av mars at kalven snur seg i livmora. Det er derfor veldig viktig at dyrene får ro etter en lang og streng vinter. Distriktet har også avlastingsplasser for rein i Graddis området. Saltdal kommunes ønske om en scooterlei for fornøyleskjøring gjennom verneområdet ved Graddis står i direkte konflikt med vår næring. Erfaring fra svensk side viser at ferdselen blir spredd utover og uten kontroll. Reindriften på svensk side har store utfordringer/problemer med den frislippte scootertrafikken. Reinbeitedistriktet sier bestemt nei til et scooterlei i området.» Saltfjellet reinbeitedistrikt viser også til at Per Adde opplyser at problemer knyttet til skuterutfart i området var grunne for at man kjempet for at det aktuelle området skulle vernes.

Høringsgruppen v/Lisa Dillan opplyser at hytteforeningen Graddis, som består av 64 hytter er negative til mulig skutertrasé. Videre vises det til at særlig området ved Rundhaugen er viktig jaktterreng. Det vises også til rapport 187 fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) som påpeker at støy fra snøskuter kan påvirke atferd og hekkesuksess for hekkende fugl, spesielt rovfugl. Ferdelsåren fra Norge til Sverige (117 SVV NVP) finnes også i området og det finnes mange kulturminner langs denne. Videre er det etablerte kunstnere i området som har sitt virke i verneverdig utmarksbebyggelse. Til slutt påpekes faren for økt smugling, ulovlig kjøring og fortrengning av andre brukere.

Fylkesmannens kommentar:

Det er stort engasjement mot grenseendring for å kunne tillate snøskuterløype. I media har det også vært innlegg både for og imot en slik grenseendring. Før høring ble saken drøftet i arbeidsutvalget, som gikk imot en grenseendring her. Fylkesmannen og arbeidsutvalget kan ikke se at det under høringen har kommet vesentlige argumenter eller nasjonale føringer som tilsier at man i opphever vernet. Det er særlig hensynet til hekkeplasser for rovfugl, reindrift og friluftsliv som gjør seg gjeldende.

3.2 LANDBRUK OG KULTURLANDSKAP

Landbruksdirektoratet mener det er viktig at det tas hensyn til eksisterende landbruksdrift innenfor vernegrensene, og at det ikke legges unødige restriksjoner på fortsatt drift. Viser til naturmangfoldlovens § 34 om videreføring av bærekraftig bruk som bygger opp under verneformålet.

Landbruksdirektoratet ber om at det tas inn generelle unntak for beiting, utsetting av saltsteiner, oppsetting og vedlikehold av (midlertidige og permanente) gjerder i forbindelse med beiting, og vedlikehold av etablerte landbruksveier på vernetidspunktet, dersom det er ønskelig med beite i verneområdet. Landbruksdirektoratet foreslår også generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene nødvendig motorferdsel i forbindelse med utsetting av saltstein og oppsetting og vedlikehold av gjerder.

Landbruksdirektoratet, Rana kommune støtter forslaget om å åpne for nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe,

Naturvernforbundet i Rana og omegn mener bestemmelsen om uttransport av syke/skadde bufe og tamrein (6.2 c) må begrenses til «lett terrenggående beltekjøretøy». Forbundet mener dette vil være klarere føring enn at kjøretøyet skal være «skånsomt mot markoverflaten».

Gøran Andreassen mener beitenæringa må gis rett til å benytte motorkjøretøy som er skånsomt mot terrengslitasje ved gjeting og innsanking av bufe.

Rana kommune støtter at det åpnes for midlertidige gjerder i landbruket

Fylkesmannens kommentar:

Fylkesmannen mener beitenæringa er godt ivaretatt i forslag til forskrift. Beite er ikke regulert gjennom forskriftene. Noe av arbeidet beitebrukerne ønsker å gjøre i beiteområdet vil imidlertid være omfattet av verneforskriften, dette er for eksempel utkjøring av saltslikkestein eller oppsetting av permanente gjerder. Dette kan medføre noe ekstraarbeid for beitebrukerne. Samtidig bidrar verneområdene til å beskytte beitene mot utbygginger som kan være til hinder for beite, for eksempel vannkraft og hytteutbygging.

3.3 REINDRIFT

Saltfjellet reinbeitedistrikt viser til at distriktet er det tredje største distriktet i Norge, at om lag 52,5% er underlagt områdevern og at det er ønsket om å øke øvre reintall fra 3500 til 4200. Distriktet har nylig utarbeidet distriktsplan, vedtatt november 2015. Distriktet er et helårsbeitedistrikt og benytter seg i store deler av året av det som betegnes som spredt beitebruk. Det betyr at man lar flokkene spre seg innenfor aktuelle områder slik at rein selv kan finne de beste beitene. På denne måten så vil man ha best utnyttelse av alle områdene innenfor distriktet til ulike tider av året. Distriktets bruk av områdene er nærmere beskrevet i distriktsplanen.

Saltfjellet reinbeitedistrikt viser til at distriktet sliter kraftig med andre interesser, herunder vernemyndighet/stat og deres ønske om bruk/utnyttelse av reindriften nedavde områder med rettigheter som sedvane og urminnes hevd. Dette er områder som tidligere bare ble benyttet av reindriften og andre samiske interesser (reindrift/jakt/fangst). Andre interesser benyttet ikke området til rekreasjon/friluftsliv. Utmarksområdene ble av andre bare brukt i forbindelse med ferdsel mellom bygdene - nord-sør og øst-vest. Senere tid også som jaktområder for bygdefolket. Saltfjellet reinbeitedistrikt mener statlige myndigheter ikke har rett til å "voldta" og tilrettelegge for andre aktiviteter i områder som reindriften har sedvanerettigheter og kan vise til urminnes hevd i. Dette særlig når det tilrettelegges for slik

aktivitet som er til stort hinder for en allerede igangværende næring, i dette tilfellet reindrift. Saltfjellet reinbeitedistrikt krever på denne bakgrunn å bli innlemmet i alt arbeid som ønskes i forbindelse med tilrettelegging av tiltak i verneområder innenfor distriktet. Er dette til hinder for næringa, da kan det ikke tilrettelegges for slike tiltak.

Saltfjellet reinbeitedistrikt mener reguleringen og forbudene som reindriftnæring har fått som følger av vernet og begrensningene for reindriftnæringas bruk, vil føre til sosio-økonomiske ulikheter. Dette mellom de som bedriver samisk reindrift i området og resterende medlemmer av storsamfunnet.

Landbruksdirektoratet påpeker at distriktsplanene i reindriften ikke har noen formell godkjenningssprosedyre, men skal inneholde de opplysninger om virksomhet i distriktet som er nødvendig for den offentlige planlegging, og hvor dette konkretiseres i punkter (jf. reindriften § 62).

Saltfjellet reinbeitedistrikt godtar ikke at det skal være søknadspiktig for å foreta nødvendig uttak av brensel og lignende i reindrift. Distriktet ber om at deres uttak av brensel/ved, materialer, skoghøy, medisinerplanter o.l. havner inn under bestemmelsen "er ikke til hinder for". Også uttak for å vedlikeholde og sette opp reingjerder må være tillatt. Sture Pettersen med flere mener også reindriften hogst bør unntas vernebestemmelsene.

Saltfjellet reinbeitedistrikt mener informasjon om reindrift må forbedres. Det må utarbeides informasjon på alle språk og kalvingsområdene må synliggjøres på slike informasjonsskart.

Fylkesmannens kommentar:

Landbruksdirektoratets presiseringer angående behandling av distriktsplaner i reindriften tas til etterretning. Beskrivelsene vil oppdateres i tråd med det Landbruksdirektoratet skriver. Distriktsplaner for de to aktuelle reinbeitedistriktene er utarbeidet og både Fylkesmannen og Midtre Nordland nasjonalparkstyre har gitt innspill til disse. Distriktsplanene vil være et viktig dokument i dialog og søknadsbehandling knyttet til reindriften.

Den historiske bruken av området er interessant og det er ikke tvil om at reindrift har en historisk rett til å drive reindrift i området. Verneforskriften eller forvaltningen av verneområdene hindrer ikke reindrift eller endrer på rettighetene til å drive reindrift. Tvert imot er et av formålene med vernet å ivareta naturgrunnlaget for reindriften. Men reindrift har også gjennomgått, og gjennomgår, forandringer både i hvilke hjelpemidler som brukes, antall rein, driftsmønster, årstidsvariasjoner osv. Sametinget, og dermed reindriften, har gjennom representasjon i nasjonalparkstyret fått økt innflytelse i forvaltningen av verneområdene. Fylkesmannen mener verneforskriftene gir reindriften gode rammer for å drive reindrift også i framtida samtidig som det gis muligheter for å ivareta reindriften ytterligere gjennom den kontroll og de restriksjoner som legges på annen bruk i området. Fylkesmannen finner det i en slik kontekst rimelig at reindriften også aksepterer noe restriksjoner på egen aktivitet.

Om hogst i forbindelse med reindrift vises til det som er skrevet i kapitlet om primærnæringene.

Informasjonstiltak er en oppgave for nasjonalparkstyret, gjerne i dialog med annen forvaltning og brukere av områdene.

4 Andre interesser og tema

4.1 KULTURMINNER

Rana kommune støtter at kulturminner er tatt med i verneforskriften. Naturvernforbundet i Rana støtter dette punktet.

Nordland fylkeskommune ser at registreringene som er gjort er svært gamle og ikke gitt moderne geometri (georeferert) og mener dette kan komplisere formidlingen og miljøovervåkingen av disse.

Gøran Andreassen påpeker at områdene har vært brukt i uminnelige tider. Forslag om å fjerne deminger i området Skjevlfjellet, slik det står i skisse til forvaltningsplan, er han i mot. Og mener disse er kulturminner og vinter om lokalbefolkningens naturlige virke gjennom lange tider.

Osbakk grunneierlag mener det må gis utvidet mulighet for bevaring og gjenskaping av eksisterende og tidligere dokumenterte kulturminner i de vernede områdene, hytter/gammer.

Fylkesmannens kommentar:

Ivaretagelse av kulturminner er en viktig del av verneområdeforvaltninga i den forstand at det forteller om tidligere bruk og utvikling og gir en ekstra dimensjon til friluftslivet. Riksantikvaren og Miljødirektoratet kom i 2015 med en egen veileder om forvaltning av kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven. Og det antas at nasjonalparkforvaltningen vil sette økt fokus på dette i de kommende årene.

Nasjonalparkstyret har ikke myndighet etter kulturminneloven og alle tiltak som ønskes gjennomført må avklares med kulturminnemyndighetene. Nasjonalparkforvaltningen bruker allerede betydelige midler og ressurser på kulturminneforvaltning. Vernet sikrer i mange tilfeller kulturminner som ikke er automatisk fredet eller fredet med enkeltvedtak i medhold av kulturminneloven. All aktiv kulturminneforvaltning i verneområdene vil skje i dialog med kulturminnemyndighetene.

4.2 FORURENSNING

Rana kommune og Statskog SF støtter forslag om at det ikke lenger skal tillates å grave ned søppel rundt hytter.

Saltfjellet reinbeitedistrikt sier i møte med forvaltningen at de har registrert mye søppel etter turfolk rundt begge Bjøllåvatnan, og mener dette burde ryddes opp i.

Fylkesmannens vurdering

Utgangspunktet er at den enkelte rydder etter seg selv. Likevel bruker nasjonalparkforvaltningen årlig midler på oppryddingstiltak og oppfølging av forsøpling. Dette vil også i framtiden være en viktig oppgave.

4.3 ERSTATNING

Gøran Andreassen mener det må ytes kompensasjon for verditap av hytteeiendommer som følge av de strenge restriksjoner vernet legger på disse.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre savner omtale av erstatningsordningen.

Fylkesmannens kommentar:

Naturmangfoldloven har bestemmelser om fastsetting av erstatning som følge av vern. I denne prosessen er det i liten grad snakk om nytt vern. I de områder der vernet utvides vil det kunne ytes erstatning tråd med naturmangfoldlovens bestemmelser. I områdene der vernet revideres vil det, etter Fylkesmannens vurdering ikke være grunnlag for å kreve

erstatning, med mindre revisjonen fører til nye bestemmelser er av en slik karakter at de innskrenker pågående bruk i en større grad enn tidligere. I denne saken er det i hovedsak foreslått mildere bestemmelser og grunnlaget for erstatning bør være liten.

5 Forvaltning og utfordringer

Nordland fylkeskommune anbefaler at forvaltningsmyndigheten legges lokalt og at sammensetningen av rådgivende utvalg revideres.

Gøran Andreassen mener forvaltningen er i fullstendig utakt med brukerne av verneområdene. Han nevner eksempler på saker som omhandler byggesaker og motorferdsel. Forskriftene tar, etter hans syn, ikke høyde for menneskelig aktivitet i områdene. Han foreslår å utvikle nasjonalparkstyre og overføre forvaltningsmyndigheten til kommunestyret i den enkelte kommune. Staten og Fylkesmannen skal kun involveres i saker som omhandler større varige inngrep.

Naturvernforbundet i Rana mener kreftene som truer nasjonalparken kontrollerer Midtre Nordland nasjonalparkstyre. Forvaltningen bærer preg av liberale avgjørelser i strid med vernets ånd. Arbeidsutvalget for denne prosessen synes å ha gjort alt de kan for å viske ut forskjellen mellom vernet og ikke vernet natur og sånn sett undergrave Naturmangfoldloven. Forbundet foreslår å tilbakeføre forvaltningen av nasjonalparken til Fylkesmannen. De har også innspill til sammensetning av rådgivende utvalg.

Fylkesmannens kommentar:

Dette er utenfor de hensyn Fylkesmannen har til vurdering i denne saken. Forvaltningsreformen som medførte opprettelse av nasjonalparkstyret er ikke til revisjon nå.

6 Innspill til forvaltningsplan

Nordland fylkeskommune mener at det i det videre arbeidet med forvaltningsplanen, er viktig at det legges opp til en aktiv strategi for formidling av informasjon til nasjonale og internasjonale brukere og aktører. Det er viktig at digital formidling og dagens bruk av interaktive medier får en sentral plass.

Bodø og omegns turistforening og Rana turistforening mener skissen er et godt utgangspunkt for videre arbeid med forvaltningsplanen og vil gjerne bli involvert i det videre arbeidet. Bodø og omegns turistforening savner en strategi for friluftsliv. Konkrete tema som tas opp av foreningen er ønske om å etablere noen sengeplasser i uthuset ved Jordbruhytta, ønsker å sette opp naust ved Smågåsvatnan, mulighet for å etablere nødbu i Steindalen, mulighet for å utvide kapasiteten på utedoen ved Tåkeheimen og Midtistua og T-merking til Tåkeheimen. Videre ønsker de fast årlig samarbeid med Fjelltjenesten for frakt av ved til foreningshyttene.

Bodø og omegns turistforening, Rana turistforening mener vindgenerator bør kunne benyttes som strømforsyning til foreningshyttene. Bodø og omegns turistforening mener slike bør kunne etableres frittstående ved hyttene, mens Rana turistforening er usikre på om det er et behov. Rana turistforening har vindgenerator påmontert utedoen ved Krukkistua (stikker om lag 2 m opp over mønet), og dette fungerer greit.

Bodø og omegns turistforening, Rana turistforening mener maksimal hyttestørrelse bør settes til 120 m².

Både Bodø og omegns turistforening og Rana turistforening viser til at skissa til forvaltningsplan nevner at det ikke vil gis tillatelser til motorferdsel for rundvask av hyttene. De mener det er en misforståelse at dette er personfrakt. Dette er et fraktoppdrag hvor store mengder utstyr skal fraktes opp og ned. De som deltar på rundvasken snørekjører etter sleden.

Rana turistforening mener at det bør være enkle prosedyrer for å få tillatelse til transport av nødvendig fellesutstyr til foreningshytter. En måte å ordne det på kan være å gi flerårige tillatelser der det er spesifisert hva man har lov til å transportere innenfor hvilket tidsrom og at man skal gi beskjed når transporten går samt føre kjørebok

Landbruksdirektoratet ber om at bærekraftig landbruk synliggjøres i prioriteringen i kap. 3.4. Videre at landbruksbygninger innenfor vernegrensene omtales som et eget underkapittel i kap. 4.2 eller kap. 4.4.

Meløy kommune ber om at Fylkesmannen i Nordland og Midtre Nordland nasjonalparkstyre bidrar økonomisk til brøyting av anleggsveien fra Fykan til Storglomvatnet og Holmvassdammen. Veien er en viktig innfallsport til både Saltfjellet-Svartisen og Láhko nasjonalpark.

Meløy kommune mener det er behov for en skikkelig gjennomgang av løypa til Tåkeheimen for å vurdere sikrings- og merketiltak

Meløy kommune ønsker en sonering av forvaltningen innad i nasjonalparken. Randsone innenfor nasjonalparken bør kunne åpnes for naturbasert reiseliv og ha en mindre restriktiv motorferdselpraksis på snødekt mark knyttet til næringsaktivitet og tilrettelegging for at bevegelseshemmede skal kunne oppleve naturen.

Meløy kommune ber om oppfølgende undersøkelser av den sjeldne svartisvalmuen.

Naturvernforbundet i Rana og omegn understreker at naturverdiene må ha førsteprioritet ved utarbeidelse av forvaltningsplanen og påpeker at både forslag til nye forskrifter, forvaltningsplan og dagens praksis er i ferd med å undergrave hensikten med vernet. Forbundet ønsker økt fokus på naturverdiene.

Norsk grotteforbund har flere innspill som omhandler forvaltning av grotter. De viser til eksisterende forvaltningsplan og forvaltningsplan for Sjunkehatten som eksempler på gode retningslinjer.

Rana kommune støtter beskrevne retningslinjer for vedlikehold av stier, bygninger og bruk av motoriserte kjøretøyer.

Saltfjellet reinbeitedistrikt krever at sms kan godtas som dokumentasjon for at vedkommende kjører på oppdrag for reindrift.

Saltfjellet reinbeitedistrikt har i møte stilt spørsmål med om hytter kan males i hvilke farger som helst.

Statskog SF kommer med en rekke korreksjoner og innspill:
s.25 NVE målestasjoner, fins også i Stormdalsåga
s.25 – i Blakkådalen NR fins også restene/tuftene etter Blakkådalsgården, se innspill under revisjon
s 25 – Fisktjørna NR, stien til Marmorslottet er i samarbeid med Fylkesmannen klopplagt i

flere runder, seinest i 2015

s 25 tabell 1, fin oversikt, men må rettes opp i samarbeid eier av hyttene.

Tabell 3 viser oversikt over innfallsporter og startpunkter for turer i nasjonalparken. Viktig at det jobbes og lages planer for å få disse best mulig tilrettelagt, her nevnes bl a Storvollen i Rana som er startpunkt for en «Rundturløypa Granneset – Bredek». , en av nasjonalparkens mest besøkte områder som trenger slik oppfølging.

Grotter – grotting. Det fins grotter som har vært vernet etter gamle vedtak og som er låst, men intet system i vurdering av låsebehov eller system på nøkler. Usikkert om dette er noe problem.

Tabell 4, bruer, bør også gjøres en kartlegging av eierskap og driftsansvar

7 Oversikt over uttaleparter

Nr	Innspill fra
1	Anders Westlund
2	Beiarn kommune
3	Bodø og omegns turistforening
4	Den norske turistforening
5	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard
6	Forsvarsbygg
7	Forum for natur og friluftsliv Nordland
8	Friluftsrådenes landsforbund
9	Grunneierne på Ramskjell
10	Gull Pedersen, Stall Elverhøy v/Marita Hammernes og Stall Holand v/Rebecca Krogh Strøm (Gull Pedersen med flere)
11	Gørán Andreassen
12	Hyttøiere i Gåsvatnan landskapsvernområde og Viskis i Saltfjellet landskapsvernområde
13	Jan Gunnar Sande
14	Jernbaneverket
15	Ken Roger Olsen
16	Landbruksdirektoratet
17	Lars Kristian Bjellånes
18	Høringsgruppen v/Lisa Dillan
19	Luftfartstilsynet
20	Martin Mikalsen
21	Meløy kommune
22	Midtre Nordland nasjonalparkstyre
23	Naturvernforbundet
24	Naturvernforbundet i Nordland
25	Naturvernforbundet i Rana og omegn
26	Nordland fylkeskommune
27	Norges jeger- og fiskerforbund Nordland
28	Norges vassdrags- og energidirektorat
29	Norges grotteforbund
30	Norsk ornitologisk forening avdeling Sør-Salten
31	Osbakk grunneierlag

32	Rana kommune
33	Rana turistforening
34	Rana zoologiske forening og Norsk ornitologisk forening Rana lokallag
35	Røde kors hjelpekorps Beiarn
36	Røde kors Nordland
37	Rødøy kommune
38	Rødøy Lurøy kraftverk
39	Saltdal jeger- og fiskerforening
40	Saltdal kommune
41	Salten friluftsråd
42	Salten pitesamiske forening
43	Saltofjellet reinbeitedistrikt
44	Sametinget
45	Stadssalg
46	Statens vegvesen
47	Statnett
48	Statskog SF
49	Stolpen gård
50	Sture Pettersen
51	Alv Bikset og Rolf Greve
52	Søndre Lønsdal hytteforening
53	Trond Aakvik
54	Ørjan Eliassen

Budsjettdokumenter

Nytt av i år, og i tråd med politiske vedtak, er at det blir forelagt for politisk behandling 2 separate dokumenter, ett strategi og investeringsdokument for økonomiplanperioden 2017 – 2020, og ett budsjettdokument omhandlende budsjettet for 2017. Det førstnevnte ble vedtatt i siste kommunestyremøte og det sistnevnte som omhandler budsjettet for 2017 legges frem for kommunestyret i møtet i desember.

I henhold til fastsatte tidsplaner skulle rådmannen ha balanse i sitt budsjettforslag og legge dette frem for videre behandling og vurdering innen 9. november. Rådmannens budsjettforslag foreligger nå i detalj via Arena for de som er registrerte brukere av dette systemet. Arbeidsmøte i Formannskapet ble avholdt 16. november og budsjettet som legges frem for Kommunestyret behandles som kjent av Formannskapet i sitt møte den 30. november.

Tallmessig oppsummering for de enkelte rammeområdene i Rådmannens budsjettforslag ligger vedlagt dette dokumentet. Arbeidet med å produsere selve budsjett- og økonomiplandokumentet er pågående og dette ferdigstilles etter planen i god tid innen Formannskapets møte den 30. november. Dette vil da være justert i henhold til Formannskapet sine innspill til tiltak og aktiviteter som eventuelt skal inn som tillegg til Rådmannens budsjettforslag. Det er Formannskapets dokument som til sist skal ut – ikke rådmannens. Investeringene i økonomiplanperioden er som kjent allerede vedtatt av kommunestyret.

I perioden frem til dette er ferdigstilt vil vi bruke tid også på å forklare budsjettinnholdet bredt i organisasjonen, stille på møter og redegjøre for budsjettforutsetningene samt for hva som ligger bak de tiltakene som er innarbeidet i budsjettforslaget, ovenfor de som måtte være interessert.

Rådmannens budsjettforslag for 2017 og økonomiplan for 2018 – 2010.

- Sum til fordeling drift fordelt pr. rammeområde –

Budsjett 2017		NOK
Rammeområde 1.1	Sentral ledelse	11 288 241
Rammeområde 1.2	Oppvekst	24 546 229
Rammeområde 1.3	Helse og omsorg	45 087 809
Rammeområde 1.4	Religiøse formål	1 483 000
Rammeområde 1.5	Land./kult./miljø	4 749 001
Rammeområde 1.6	Teknisk	7 001 830
Rammeområde 1.7	Næring	-3 483 931
SUM - til fordeling drift		90 672 179

Økonomiplan 2018 - 2020 (NOK)		2018	2019	2020
Rammeområde 1.1	Sentral ledelse	11 028 241	11 288 241	11 288 241
Rammeområde 1.2	Oppvekst	25 185 344	24 546 229	23 499 229
Rammeområde 1.3	Helse og omsorg	44 498 099	45 087 809	44 378 936
Rammeområde 1.4	Religiøse formål	1 483 000	1 483 000	1 483 000
Rammeområde 1.5	Land./kult./miljø	6 753 001	6 647 001	6 647 001
Rammeområde 1.6	Teknisk	6 415 265	6 350 191	5 753 194
Rammeområde 1.7	Næring	-3 483 931	-3 483 931	-3 483 931
SUM - til fordeling drift		91 879 019	91 918 540	89 565 670

Rammeområde 1.1 - Sentral ledelse

Budsjett 2017	NOK
Driftsinntekter	-187 970
Driftsutgifter	11 476 211
Rammeområde 1.1 - Sentral ledelse	11 288 241

Økonomiplan 2018 - 2020 (NOK)	2018	2019	2020
Driftsinntekter	-187 970	-187 970	-187 970
Driftsutgifter	11 216 211	11 476 211	11 476 211
Rammeområde 1.1 - Sentral ledelse	11 028 241	11 288 241	11 288 241

Rammeområde 1.2 - Oppvekst

Budsjett 2017	NOK
Driftsinntekter	-3 136 712
Driftsutgifter	27 682 941
Rammeområde 1.2 - Oppvekst	24 546 229

Økonomiplan 2018 - 2020 (NOK)	2018	2019	2020
Driftsinntekter	-2 828 712	-2 828 712	-2 828 712
Driftsutgifter	26 327 941	25 017 941	25 017 941
Rammeområde 1.2 - Oppvekst	23 499 229	22 189 229	22 189 229

Rammeområde 1.3 - Helse og omsorg

Budsjett 2017	NOK
Driftsinntekter	-10 744 108
Driftsutgifter	55 831 917
Rammeområde 1.3 - Helse og omsorg	45 087 809

Økonomiplan 2018 - 2020 (NOK)	2018	2019	2020
Driftsinntekter	-10 074 108	-10 074 108	-10 074 108
Driftsutgifter	54 453 044	54 453 044	54 453 044
Rammeområde 1.3 - Helse og omsorg	44 378 936	44 378 936	44 378 936

Rammeområde 1.4 -Religiøse formål

Budsjett 2017	NOK
Driftsinntekter	0
Driftsutgifter	1 483 000
Rammeområde 1.4 -Religiøse formål	1 483 000

Økonomiplan 2018 - 2020 (NOK)	2018	2019	2020
Driftsinntekter	0	0	0
Driftsutgifter	1 483 000	1 483 000	1 483 000
Rammeområde 1.4 -Religiøse formål	1 483 000	1 483 000	1 483 000

Rammeområde 1.5 -Land./kult./miljø

Budsjett 2017	NOK
Driftsinntekter	-7 404 120
Driftsutgifter	12 153 121
Rammeområde 1.5 -Land./kult./miljø	4 749 001

Økonomiplan 2018 - 2020 (NOK)	2018	2019	2020
Driftsinntekter	-5 214 120	-3 504 120	-3 504 120
Driftsutgifter	11 967 121	10 151 121	10 151 121
Rammeområde 1.5 -Land./kult./miljø	6 753 001	6 647 001	6 647 001

Rammeområde 1.6 -Teknisk

Budsjett 2017	NOK
Driftsinntekter	-8 124 404
Driftsutgifter	15 126 234
Rammeområde 1.6 -Teknisk	7 001 830

Økonomiplan 2018 - 2020 (NOK)	2018	2019	2020
Driftsinntekter	-8 869 961	-8 935 035	-9 532 032
Driftsutgifter	15 285 226	15 285 226	15 285 226
Rammeområde 1.6 -Teknisk	6 415 265	6 350 191	5 753 194

Rammeområde 1.7 -Næring

Budsjett 2017	NOK
Driftsinntekter	-10 615 701
Driftsutgifter	7 131 770
Rammeområde 1.7 -Næring	-3 483 931

Økonomiplan 2018 - 2020 (NOK)	2018	2019	2020
Driftsinntekter	-10 615 701	-10 615 701	-10 615 701
Driftsutgifter	7 131 770	7 131 770	7 131 770
Rammeområde 1.7 -Næring	-3 483 931	-3 483 931	-3 483 931

Budsjettversjonsrapport: Rådmannens budsjettforslag drift

	2017	2018	2019	2020
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	4 606 968	4 475 571	4 640 571	5 300 571
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	90 130	765 334	1 638 716	2 557 572
Valgte driftstiltak	-4 697 098	-5 240 905	-6 279 287	-7 858 143
Over-/underskudd budsjettversjon	0	0	0	0

Vaigte tiltak

Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	90 130	765 334	1 638 716	2 557 572
<i>Formannskapetets økonomiplan investeringer</i>	90 130	765 334	1 638 716	2 557 572

Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	-451 000	-477 000	-477 000	-477 000
<i>Skjønnstilskudd fra Fylkesmannen</i>	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
<i>Stallig rammetilskudd (1840)</i>	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
<i>Økning av husleie med konsumprisindeks</i>	-36 000	-54 000	-54 000	-54 000
<i>Kommunale boliger (1610)</i>	-36 000	-54 000	-54 000	-54 000
<i>Økning i gebyrer for byggesak, plan, og delingsaker med 3,6%</i>	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000
<i>Oppmåling og regulering (1605)</i>	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000
<i>Økning i husleie omsorgsboliger med 3,6%</i>	-15 000	-23 000	-23 000	-23 000
<i>Omsorgsboliger (1611)</i>	-15 000	-23 000	-23 000	-23 000
<i>Økning i kloakkavgift 10 %</i>	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
<i>Kloakker (1630)</i>	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
<i>Økning i septikavgift md konsumprisindeksen</i>	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
<i>Renovasjon (1640)</i>	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000

Sentraladministrasjonen	27 941	-413 825	-327 133	-1 308 992
<p>Avsetning til disposisjonsfond</p> <p><i>Analyser og en grundig planprosess viser at mot slutten av perioden ser vi pr. dato ingen andre realistiske tiltak for et balansert budsjett, enn å gjeninnføre eiendomsskatt på hytter og hus, samt næring. Endringer i eiendomsskattelovgivningen er ventet slik at taksering kan bli enklere og rimeligere.</i></p> <p><i>Inntekspotensialet ligger slik vi ser det pr nå på ca kr. 650.000 for hver hele promille. Rådmannen har tilrådd tiltaket for å kunne fremvise en realistisk økonomiplan i balanse, for å vise potentialet og for å sikre en politisk debatt i løpet av planperioden om gjeninnføring eller ikke. Å balansere planen ved å velge tiltaket innebærer ikke at eiendomsskatten faktisk blir innført. Skal det skje må kommunestyret konkret ta stilling til skattesats og innføring ved budsjettbehandlingen året før innføring.</i></p>	27 941	0	872 867	491 008
Disposisjonsfond (1940)	27 941	0	872 867	491 008
<p>Bruk av disposisjonsfond for budsjettbalanse</p> <p><i>Budsjett- og økonomiplanprosessen er krevende og å finne en realistisk planbalanse for alle driftsår likeså. Det viktige har likevel vært å bidra til å gi økonomiplanen en innretning som er mest mulig i tråd med politiske investerings- og driftsmål.</i></p> <p><i>For å finne balanse i 2018 mangler ca 150.000. Rådmannen tilrår inndekning ved bruk av disposisjonsfond selv om nivået på samlede disposisjonsfond er usikkert og for tiden lavere en det bør være. Vi vet at regnskapsresultatet for 2016 kan gi en bedre avklaring og trygghet for at tiltaket ikke er uansvarlig.</i></p>	0	-153 825	0	0
Disposisjonsfond (1940)	0	-153 825	0	0
<p>Eiendomsskatt næring/hytter/hus</p> <p><i>Kommunens egenvurdering gjennomført ifm arbeidet med kommunestruktur konkluderte blant annet med at kommunen må sikre seg de inntekter som er mulig og normalt i kommune-Norge for å kunne fortsette som egen kommune. En slik inntekt er eiendomsskatt. Mulighetene for en annen profil ved taksering og fastsetting av skattegrunnlaget er tilstede etter at skatten ble avskaffet ifm budsjettbehandlingen for 2016. Dette kan også gi mulighet til å benytte eiendomsskatt til finansiering av helt spesifikke deler av den kommunale driften.</i></p> <p><i>For med realistiske tiltak å kunne balansere slutten av økonomiplanperioden, tilrår nytaksering i løpet av 2018, innføring av eiendomsskatt med 2 promilles sats i 2019 og tre promilles sats i 2020.</i></p>	0	0	-1 200 000	-1 800 000
Eiendomsskatt (1810)	0	0	-1 200 000	-1 800 000

Kutt innen Interkommunalt samarbeid og tjenestekjøp	0	-260 000	0	0
<p>Formannskapet har signalisert en gjennomgang av alle interkommunale samarbeider og de tjenestekjøp kommunen foretar. Tiltakets hensikt er at oppgaver som kan løses lokalt skal løses lokalt og på den måten danne grunnlaget for mer lokal aktivitet og sysselsetting.</p> <p>Det er ikke gjort noen utredninger ennå, så potensialet er verken avklart administrativt eller tatt opp med Formannskapet. For å vise at administrasjonen har tatt signalene på alvor, legges inn en årseffekt på dette i 2018, men vi finner ikke at det er forsvarlig å videreføre besparelsen i planperioden uten større utredning av konsekvenser og faktisk potensiale for netto besparelse.</p>				
Diverse fellesutgifter (1190)	0	-260 000	0	0

Skole	-1 800 000	-2 910 000	-4 220 000	-4 220 000
<p>Innføre full foreldrebetaling i barnehagen</p> <p>Kommunen kan ta 2730 kr pr. mnd. for full plass i barnehagen. Dette vil utgjøre ca. 900.000 kr. med dagens barnetall. (inkl. søskenmoderasjon)</p> <p>Konsekvenser av tiltaket kan være at foreldre med lav inntekt, og/eller ikke har jobb på dagtid velger å ha barnet hjemme.</p> <p>Ifølge nye regler fra 1. august 2016 har alle 3-, 4- og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart som bor i husholdninger med lav inntekt rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. P.t. er denne inntektsgrensen 417.000 kr.</p> <p>Denne ordningen vil gi muligheter slik at selv med lav inntekt er det ordninger som gjør det mulig å ha barnet i barnehagen.</p>	-800 000	-750 000	-750 000	-750 000
Moldjord barnehage (1270)	-800 000	-750 000	-750 000	-750 000
<p>Nedtrekk driftsrammer oppvekst</p> <p>Prosjektet innebærer et driftsnedtrekk ned mot et kostnadsnivå lik gjennomsnittet for sammenlignbare kommuner - og forutsatt ren skoledrift. Prosjektet innebærer gjennomføring fra høst 2017 og en gradvis tilpasning til nye økonomiske rammer, slik at tiltakets verdi vil øke tom budsjettåret 2019.</p>	-1 000 000	-2 160 000	-3 470 000	-3 470 000
Grunnskole felles (1210)	-1 000 000	-2 160 000	-3 470 000	-3 470 000

Helse og omsorg	-766 890	-240 366	-240 366	-240 366
<p>Kutt 50 % hjelpepleierstilling psykisk helse</p> <p><i>Dette kuttet gir et dårligere tjenestetilbud til psykisk syke, og vil også gi mindre ressurser til det forebyggende arbeidet. Dette vil føre til at dagsenteret i perioder blir stengt. Et godt tjenestetilbud innen psykisk helse og rus er med på å forebygge innleggelses på sykehus.</i></p>	-240 366	-240 366	-240 366	-240 366
Psykisk helse (1370)	-240 366	-240 366	-240 366	-240 366
<p>Starte omstilling før omsorgsboliger er ferdige</p> <p><i>Omsorgsboligene forventes ferdig ved utgangen av 2017. Reduksjon av pasienter og stillinger på Beiarn sykehjem starter før boligene er ferdige, og ressurser styres ut til hjemmesykepleien som planlagt. Dette innebærer at tjenestetilbudet må gis i hjemmet i påvente av omsorgsbolig.</i></p>	-248 571	0	0	0
Pleie- og omsorgstjenesten (1373)	-248 571	0	0	0
<p>50 % sykepleierstilling holdes vakant Beiarn sykehjem</p> <p><i>En sykepleierstilling blir ledig. Det er i utgangspunktet behov for flere sykepleierstillinger for å dekke hele døgnet. Beiarn sykehjem driftes i dag effektivt. Dette tiltaket vil føre til en reduksjon i kvaliteten i tjenestetilbudet på sykehjemmet.</i></p>	-277 953	0	0	0
Pleie- og omsorgstjenesten (1373)	-277 953	0	0	0

Landbruk, kultur og miljø	-1 662 899	-412 899	-162 899	-162 899
<p>Prosjekt BOKS</p> <p><i>BOKS (Beiarb oppvekst og kultursenter) er en foreløpig arbeidstittel på budsjettarbeidets mest spennende prosjekt.</i></p> <p><i>I dette prosjektet skal driften av kommunen sponses med avsatte midler fra flykningetjenesten for å etablere ny samkjørt virksomhet ved det bygget som eventuelt blir ledig som konsekvens av budsjettnedtrekket på oppvekstområdet.</i></p> <p><i>Prosjektet er uløselig knyttet til Prosjekt Beiarb skolen 2017-2020.</i></p> <p><i>Begge prosjektene må etablere egne prosjektorganisasjoner der planfasen gjennomføres på våren og gjennomføringsfasen starter i august 2017. Dette er ikke et flykninge- eller skoleprosjekt, men ved siden av gjennomføringen av omleggingen innen Helse- og omsorg, det viktigste prosjektet for oppfølging av politisk vedtatte mål om gode og effektive tjenester. Politisk ledelse og administrativ ledelse vil bli engasjert i prosjektorganisasjonene</i></p> <p><i>Det er for tidlig å konkretisere hvilke enkelttiltak som skal legges inn i BOKS. Det må fremgå av prosjektets planfase, men barnehage og voksenopplæring er svært aktuelle å sammenkople med andre viktige deler av små og sårbare tjenesteområder. Suksesskriteriet er driftsmessig besparelser på skt og et robust tjenestetilbud med ny spennende organisering.</i></p>	-1 500 000	-250 000	0	0
Flykningetjenesten (1550)	-1 500 000	-250 000	0	0
<p>Redusert barne- og ungdomsarbeiderstilling</p> <p><i>Barne- og ungdomsarbeiderstillinga er nå på 80 %. denne foreslås redusert til 50 %. Dvs. 30 % reduksjon.</i></p>	-162 899	-162 899	-162 899	-162 899
Barne og ungdomsarbeid (1545)	-162 899	-162 899	-162 899	-162 899
Teknisk	-44 250	-786 815	-851 889	-1 448 886
<p>Lønnskostnader vaktmesterstilling.</p> <p><i>Tidligere vedtak medfører at lønnskostnader til 1 vaktmesterstilling, som i dag dekkes over investeringsbudsjettet, fra og med 2018 skal dekkes over drift.</i></p> <p><i>Tiltaket omfatter at lønnskostnader til vaktmesterstilling fortsatt dekkes over investeringsmidler. Vi mener dette er naturlig da det legges opp til et høyt investeringsnivå i økonomiplanperioden.</i></p>	0	-473 008	-473 008	-473 008
Administrasjon teknisk avdeling (1600)	0	-473 008	-473 008	-473 008

Beiarn Budsjettversjonsrapport: : Rådmannens budsjettforslag drift

Selvkost vannforsyning	-44 250	-313 807	-378 881	-975 878
<i>Tiltaket gjelder økning i vannavgift i samsvar med planlagte investeringer på vannsektoren, og slik at det beregnes selvkost innenfor økonomiplanperioden.</i>				
Vannverk (1620)	-44 250	-313 807	-378 881	-975 878

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen

Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett				
Rådmannens instilling til økonomiplan investeringer	91 890	781 415	1 692 258	2 707 445

Sentraladministrasjonen				
Effektivisering i politikken	-41 020	-41 020	-41 020	-27 520
Fomannskap og kommunestyre (1100)	-41 020	-41 020	-41 020	-27 520

Skole				
Innføre redusert foreldrebetaling for barnehageplass	-400 000	-350 000	-350 000	-300 000
Moldjord barnehage (1270)	-400 000	-350 000	-350 000	-300 000
Kutte elevdeltakelse i Tinestafett, skidag og Filmfest Salten	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Moldjord skole (1211)	0	0	0	0
Trones skole (1212)	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Nedleggelse av Newtonrommet i Beiarn fra og med 2018	0	-87 149	-177 784	-177 784
Trones skole (1212)	0	-87 149	-177 784	-177 784
Nedtrekk skole	-550 991	-2 258 712	-2 613 117	-2 867 301
Moldjord skole (1211)	-900 991	-2 608 712	-2 963 117	-3 217 301
Voksenopplæring (1294)	350 000	350 000	350 000	350 000
Reduserte midler til læreverk for elevene	10 000	0	0	0
Moldjord skole (1211)	10 000	0	0	0

Helse og omsorg				
Kult 50 % assistentstilling Beiarn sykehjem	-231 677	-231 677	-231 677	-231 677
Pleie- og omsorgstjenesten (1373)	-231 677	-231 677	-231 677	-231 677

Kirke				
Overføring regnskapsførsel til økonomiavdelingen	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Kirker (1475)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000

Landbruk, kultur og miljø				
Avslutte deltakelse i Sceneinstruktørordninga.	0	-34 000	-34 000	-34 000
Kunst og kunstformidling (1535)	0	-34 000	-34 000	-34 000
Avslutte kunstnerstipendordninga	0	-15 000	0	0
Øvrige kulturformål (1547)	0	-15 000	0	0
Avslutte løypekjøring på fjellet	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Idrett, friluftsliv og andre mosjonsaktiviteter (1540)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Avslutte medlemskap og tilskudd til stiftelsen Nordlandsmuseet	0	0	0	-130 000
Kulturvern (1520)	0	0	0	-130 000
Avslutte ordning med skuddpremie	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
Fiske og villforvaltning (1580)	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
Kutte ferieklubben	-22 100	-22 100	-22 100	-22 100
Barne og ungdomsarbeid (1545)	-22 100	-22 100	-22 100	-22 100
Kutte ut ekstrahjelp/vikar på kultur.	-14 480	-14 480	-14 480	-14 480
Kulturadministrasjon (1505)	-14 480	-14 480	-14 480	-14 480
Kutte vikartimer/ekstrahjelp på landbruk	-24 133	-24 133	-24 133	-24 133
Landbruk (1555)	-24 133	-24 133	-24 133	-24 133
Økning av bosetting av flyktninger	0	0	-200 000	-200 000
Flyktningseljenesten (1550)	0	0	-200 000	-200 000

Delegerte vedtak

Dato: - Utvalg: PLR Plan og ressursutvalget

Arkivsak	Dato Navn Innhold	Saksnr.	Avd/Sek/Saksb.	Arkivkode Resultat
16/906	10.10.2016 Viggo Hammernes SØKNAD OM BYGGING AV LANDBRUKSVEG	DS 106/16	BK/PN/EEL	GNR 27/2
16/938	12.10.2016 Torbjørn Bjørklund MOTORFERDSEL I UTMARK, HELIKOPTERTRANSPORT - TORBJØRN BJØRKLUND	DS 107/16	BK/PN/EEL	K01
16/1037	13.10.2016 Wenche Eiring MOTORFERDSEL I UTMARK	DS 108/16	BK/PN/EEL	K01 Søknad innvilget
16/968	13.10.2016 Aasmund Holand MOTORFERDSEL I UTMARK - § 5 BOKSTAV B - AASMUND HOLAND	DS 109/16	BK/PN/EEL	K01
16/1021	14.10.2016 MERETHE KIMSÅS YSLAND MOTORFERDSEL I UTMARK - § 5 BOKSTAV C - MERETHE YSLAND	DS 110/16	BK/PN/EEL	K01 Søknad innvilget
16/1074	31.10.2016 VISINOR MOTORFERDSEL I UTMARK - HELIKOPTER - VISINOR - JØRN TORE NORDMO	DS 111/16	BK/PN/EEL	K01
16/809	01.11.2016 Sandmo Grunneierlag v/ Harry Pettersen TILSKUDD TIL RESTAURERING AV GAMMEL BEKKEKVERN PÅ SANDMO SANDMO GRUNNEIERLAG	DS 112/16	BK/PN/AMW	V08
16/1092	07.11.2016 SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT - CARPORT GNR. 42, BNR. 3	DS 113/16	BK/TEK/FM	GNR 42/3

16/1099 07.11.2016 DS 114/16 BK/PN/EEL K01
Frank Sætermo
SØKNAD DISPENSASJON MOTORFERDSEL - § 5 BOKSTAV C - FRANK
SÆTERMO FRANK SÆTERMO

16/1091 07.11.2016 DS 115/16 BK/PN/EEL K01
MOTORFERDSEL I UTMARK - § 5 BOKSTAV C - CARL KNUTSSØN

GODKJENNING AV PROTOKOLL - PLAN OG RESSURSUTVALG

Saksbehandler: Karin Nordland
Arkivsaksnr.: 16/1150

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
71/16 Plan og ressursutvalget

Møtedato
24.11.2016

MOTORFERDSEL I UTMARK - § 6 - BARMARK

Saksbehandler: Edvard Emblem Lund
Arkivsaksnr.: 16/1027

Arkiv: K01

Saksnr.: Utvalg
72/16. Plan og ressursutvalget

Møtedato
24.11.2016

Rådmannens innstilling:

Merethe Kimsås Ysland gis dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med transport av utstyr til egen hytte ved Stivatnan.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Motorferdselen gjelder kjøring etter traktorveg fram til naturlig parkeringsplass ved enden av traktorveien.
- Dispensasjonen gjelder for inntil fem årlige turer fram til 2019.
- Det skal føres kjørebok med angitt dato og signatur før hver tur tar til.
- Kjøring i tidsrommet kl. 23.00 – 07.00 er ikke tillatt.

Denne dispensasjon, samt grunneiers tillatelse skal følge kjøretøyet.

Vedtaket har hjemmel i Forskrift for motorkjøretøy i utmark §§ 6 og 7.

Søknaden er vurdert etter naturmangfoldslovens §§ 8 – 12. En har på grunnlag av tilgjengelig vitenskaplig og erfaringsbasert informasjon tilstrekkelig kunnskap for å si at motorferdsel etter omsøkte trase ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller vil være en risiko for alvorlige eller irreversible skade på naturmiljøet, naturmangfold og økosystem.

Saksutredning/Bakgrunn:

Merethe Kimsås Ysland søker om dispensasjon fra forskrift om motorferdsel i utmark for å transportere diverse tungt utstyr etter traktorvei til bruk på egen hytte i Stimarka. Det gjelder maling, listverk, møbler, gass etc.

Stivatnan hytteområde omfatter ca 20 hytter som har adkomst etter en gammel skogsbilveg som går fra kommunal veg (Gråttådalsvegen) og opp til Jordbruhågen hvor det er anvist parkeringsplass. Herfra går det to traktorveger, en til vestlig og en til østlig del av hytteområdet. I denne saken gjelder det kjøring etter østlig traktorveg. Veien er ca. 1 km lang, kjørbær med bil og det er anlagt parkeringsplass ved veiens endepunkt. Herfra er det sti inn i hytteområdet.

Vurdering:

Etter motorferdselsforskriftens § 6 kan kommunen gi tillatelse til bruk av motorisert transport etter søknad når det foreligger "særlige grunner". Det er bare adgang til å gi dispensasjon i spesielle tilfeller, jf. begrepet "særlige grunner". Ved vurderingen av om "særlige grunner" foreligger, vil det være av betydning om motorferdselen er nødvendig og har et nytteformål, eller bærer preg av unødvendig kjøring eller fornøyleskjøring.

Er kravet til "særlige grunner" oppfylt, vil det bero på et fritt forvaltningsmessig skjønn om det skal gis tillatelse. Skjønnsvurderingen innebærer en helhetsvurdering av saken i lys av

lovens formål, hvor behovet for transport vurderes mot mulige skader og ulemper som ferdselen kan forårsake.

I kommunale retningslinjer for behandling av motorferdselsaker heter det for barmarkskjøring at dispensasjoner skal alltid begrenses i antall turer med unntak av funksjonshemmede som kan kjøre et ubegrenset antall turer til egen hytte når transporten skjer etter opparbeidet skogsbil- og traktorveier som er egnet til formålet. Transport i område uten veg skal normalt ikke tillates og det skal legges særlig vekt på å ikke etablere nye kjørespor i fjellet. Antall turer begrenses til maks tjuefem (25) turer på barmark per sesong. Antall turer settes ut fra en samlet vurdering på hvilke belastningstrykk den omsøkte traseen vil tåle over tid per sesong. Kjøretøyer som kan benyttes er 4/6-hjuls terrengmotorsykkel, eventuelt kjøretøyer som kan sannsynliggjøres gi mindre kjøreskader som for eksempel lett landbrukstraktor med firhjulsdrift. I unntakstilfeller kan tyngre kjøretøy benyttes. Kjøretøytype skal oppgis i søknad.

Eksempler på barmarkskjøring kan være:

- Transport av bagasje, utstyr til egen hytte, når transporten kan skje etter opparbeidet veg.
- Transport av ved og tømmer utenom landbruksnæring.
- Transport i samsvar med godkjent byggetillatelse.
- Transport i forbindelse med vedlikehold på hytter kan gis, men skal fortrinnsvis gjennomføres på snødekt mark med snøscooter.

Opplistingen over er ikke uttømmende.

I følge MD's rundskriv T – 6/09 skal søknader om motorferdsel i utmark skal også vurderes opp mot prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12:

Naturmangfoldlovens § 7. (prinsipper for offentlig beslutningstaking §§ 8 – 12)

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre- var prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10):

Det foreligger ikke opplysninger i registrer (artsdatabanken, naturbase) eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold, som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser på den aktuelle kjøretrasé, verken direkte eller i umiddelbar nærhet. Det er ikke rapportert hendelser, skader eller forstyrrelser i forhold til naturmiljø eller biologisk mangfold fra tidligere års motorferdseltrafikk etter omsøkte kjøretrasé. Kjøretraséen er benyttet som fast trase over lengre tid, og er fastlagt i samråd med brukerinteresser og grunneier.

En har på grunnlag av tilgjengelig vitenskaplig og erfaringsbasert informasjon tilstrekkelig kunnskap for å si at motorferdsel etter omsøkte trase ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller vil være en risiko for alvorlige eller irreversible skade på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 vurderes som ikke relevante i denne saken

Vedlegg:

MOTORFERDSEL I UTMARK - BARMARK - AASMUND HOLAND AASMUND HOLAND

Saksbehandler: Edvard Emblem Lund
Arkivsaksnr.: 16/968

Arkiv: K01
Ofi §13

Saksnr.: Utvalg

109/16 Plan og ressursutvalget
73/16 Plan og ressursutvalget

Møtedato

13.10.2016
24.11.2016

Rådmannens innstilling:

Aasmund Holand gis dispensasjon til egentransport og varetransport av bagasje og utstyr med ATV til egen hytte på Larsos.

Dispensasjonen gis med hjemmel i forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag §§ 6 og 7.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Trase: Etter traktorvei/eksisterende kjørespor fra parkeringsplass til egen hytte i Larsoslia.
- Dispensasjonen gjelder på barmark fram til 31. desember 2020.
- Det er ikke tillat å kjøre mellom 23.00 og 07.00.
- Ferdsele skal skje hensynsfullt og under hensyntagen til annen virksomhet i området.
- Original dispensasjon og grunneiers tillatelse skal medbringes.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller vilkår satt i den samt endrede forutsetninger i regelverket kan føre til inndragning.

Saksutredning/Bakgrunn:

Aasmund Holand søker om dispensasjon til motorferdsel fra parkeringsplass til sin egen hytte, gnr 17/44 i Larsoslia.

Det søkes på bakgrunn av legeerklæring på funksjonshemming vedlagt til søknaden om den omsøkte motorferdselen. Grunneiers tillatelse foreligger også som vedlegg til søknaden.

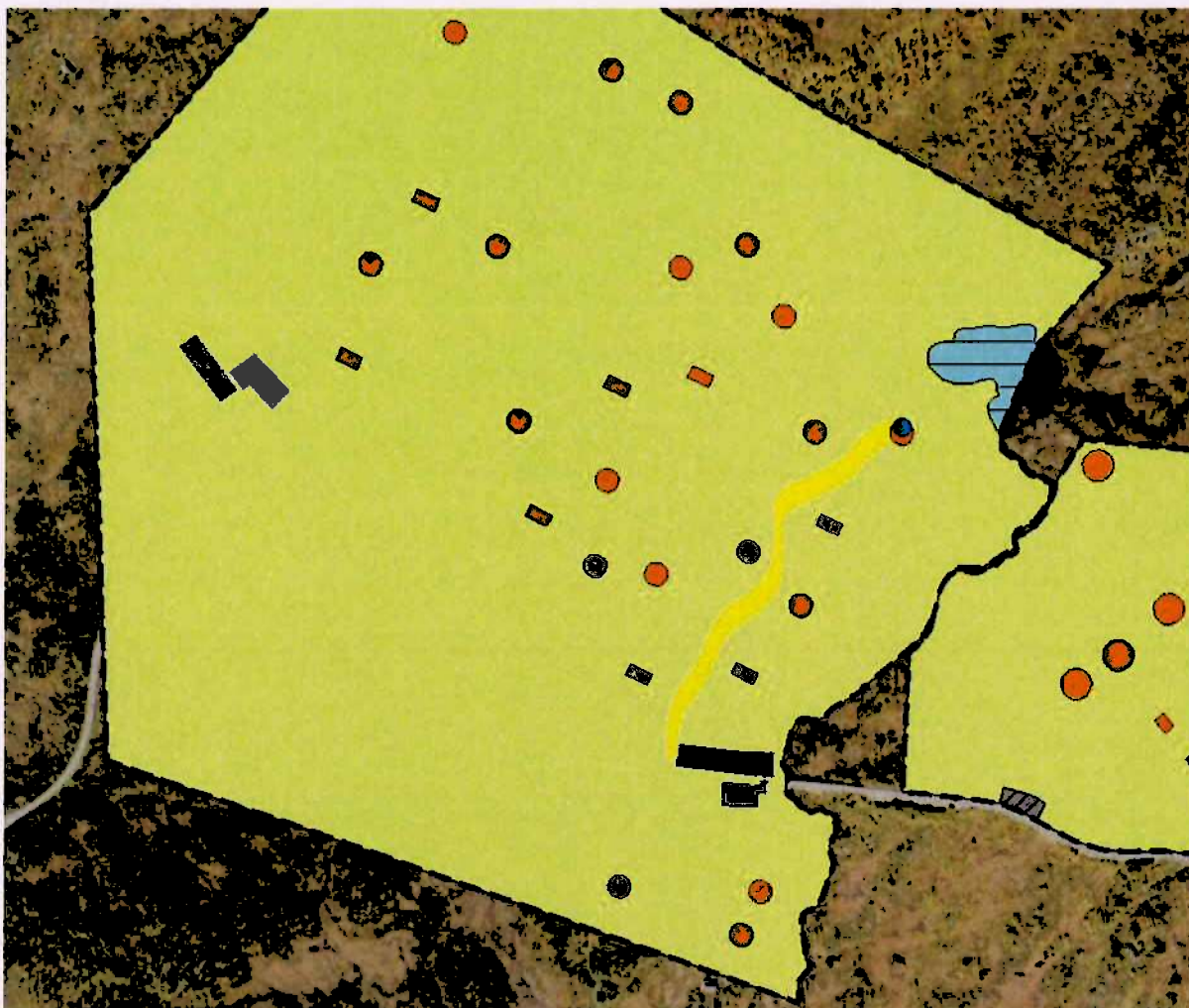
Søknaden er begrunnet med helsemessige årsaker. Det søkes om motorferdsel på barmark med ATV slik at saken må behandles etter motorferdselsforskriftens § 6 «unntakstilfeller»

Kommunestyret har delegert dispensasjonsmyndigheten til plan- og ressursutvalget som er dispensasjonsgiver i saker som behandles etter motorferdselsforskriften § 6.

Lovgrunnlag:

§ 6. I unntakstilfelle kan kommunestyret - eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer - etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 - § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Vurdering:

Figur 1. Blå sirkel markerer hyttens plassering, mens gul strek markerer godkjent kjøretrase.

Bevegelses- eller funksjonshemmede som har behov for transport, må søke om tillatelse fra kommunen, jfr § 6 når behovet gjelder på barmark i utmark.

Retningslinjene for saksbehandling av motorferdselsøknader på barmark lyder som følgende: *Bestemmelsen skal brukes ved særlige behov for transport. Dispensasjoner skal alltid begrenses i antall turer med unntak av funksjonshemmede som kan kjøre et ubegrenset antall turer til egen hytte når transporten skjer etter opparbeidet skogsbil- og traktorveier som er egnet til formålet. Transport i område uten veg skal normalt ikke tillates og det skal legges særlig vekt på å ikke etablere nye kjørespor i fjellet. Antall turer begrenses til maks tjuefem (25) turer på barmark per sesong. Antall turer settes ut fra en samlet vurdering på hvilke belastningstrykk den omsøkte traseen vil tåle over tid per sesong. Kjøretøyer som kan benyttes er 4/6-hjuls terrengmotorsykkel, eventuelt kjøretøyer som kan sannsynliggjøres gi mindre kjøreskader som for eksempel lett landbrukstraktor med firhjulsdrift. I unntakstilfeller kan tyngre kjøretøy benyttes. Kjøretøytype skal oppgis i søknad. Eksempler på barmarkskjøring kan være:*

- Transport av bagasje, utstyr til egen hytte, når transporten kan skje etter opparbeidet vei veg.
- Transport av ved og tømmer utenom landbruksnæring.
- Transport i samsvar med godkjent byggetillatelse.

- *Transport i forbindelse med vedlikehold på hytter kan gis, men skal fortrinnsvis gjennomføres på snødekt mark med snøscooter.*

Opplistingen over er ikke uttømmende

Kjøringen som omsøkt vil i starten av traseen foregå på opparbeidet traktor/skogsvei og videre over i eksisterende kjørespor fram til hytta. Kjøresporene opplyses å ha blitt opparbeidet i forbindelse med bygging av hytter i området. Det er dermed tidligere opparbeidet «gode» eksisterende kjørespor til hytta.

Beiarn kommune har vedtatt at det ikke skal gi dispensasjoner til kjøring som vil føre til opparbeidelse av nye kjørespor i «urørt» terreng. Administrasjonens vurdering er i dette tilfellet at det her allerede foreligger godt opparbeidede kjørespor hele den omsøkte traseen slik at det her ikke er snakk om opparbeidelse av nye spor i terrenget.

Søker redegjør for et reelt behov for motorferdsel i søknaden med tilhørende legeerklæring. Det nevnes i tillegg i legeerklæringen at opphold på hytta vil ha en positiv virkning for søkers helsemessige tilstand.

Det er allerede gjort vedtak i plan- og ressursutvalgets møte 25. august 2016 om å tillate leiekjøring for en fastboende person på barmark til hytter i det regulerte hyttefeltet i Larsoslia. Omsøkt motorferdsel vurderes til ikke å utgjøre en betydelig økning av allerede eksisterende motorferdsel i område.

Tillatelse kan bare gis ved varig funksjonshemming.

Som vedlegg til søknad om motorferdsel medfulgte legeerklæring på søkers helsetilstand.

Legeerklæring er vurdert til å redegjøre tilstrekkelig for søkers behov for omsøkt motorferdsel.

Det anbefales i legeerklæringen at søker får dispensasjon for slik motorferdsel som omsøkt.

Beiarn kommune vurderer omsøkt sak som en kurant dispensasjonssak på bakgrunn av søkers søknad med tilhørende opplysninger.

Omsøkt motorferdsel vurderes ikke å utgjøre nevneverdig negativ påvirkning på naturmiljø i området omsøkt motorferdsel skal foregå i.

Vedlegg:

MOTORFERDSEL I UTMARK - BARMARK - ROGER NORDLAND

Saksbehandler: Edvard Emblem Lund

Arkiv: K01

Arkivsaksnr.: 16/1016

Saksnr.: Utvalg

74/16 Plan og ressursutvalget

Møtedato

24.11.2016

Rådmannens innstilling:

Roger Nordland gis dispensasjon til å benytte motorkjøretøy (atv, lett traktor) i forbindelse med skogrydding fra kommunal vei ved Nordlandsbrua og opp langs skogsvei i Nordlandsdalen på begge sidene av dalen.

Dispensasjonen gjelder på barmark fra utstedelsesdato til 31.12.2018.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Kjøring i tidsrommet 23.00 – 07.00 er forbudt.
- Dispensasjonen gjelder for 15 turer per året.
- Kjøring i terrenget utenfor skogsveien er forbudt.
- Kjøring som har andre formål enn skogrydding er forbudt.
- Det skal føres kjørebok før hver tur tar til med følgende informasjon, dato, klokkeslett og signatur.
- Dispensasjonen, grunneiers tillatelse og kjørebok skal medbringes under kjøring.
- Hogstillatelse fra aktuelle grunneier(e) skal foreligge før denne dispensasjonen tas i bruk.
- Det skal foreligge kjøretillatelse fra grunneier(e) før denne dispensasjonen kan brukes.

Saksutredning/Bakgrunn:

Roger Nordland søker om dispensasjon fra motorferdsselforbudet i Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Det søkes om bruk av motorkjøretøy (atv, lett traktor) i forbindelse med hogst og rydding av skog/kratt langs skogsvei fra Nordlandsbrua og oppover skogsveien i Nordlandsdalen på begge sider av elva.

Lovgrunnlag:

§ 6. I unntakstilfelle kan kommunestyret - eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer - etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 - § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Vurdering:

Skogs- og traktorveier opparbeides for å tjene landbruket. Veiene bygges etter en bestemt standard ut fra hvilke behov veien skal tilfredsstillende. Det kan enten være landbruksmaskiner (traktorer, ATV m.m.) eller tømmertransport i forbindelse med en stor hogst, eller bare enkelt transportvei for å ta ut ved til bruk i landbrukssammenheng med ATV.

En fellesnevner for slike veier er at de har en tendens til å bli dårlig vedlikeholdt, vegetasjonen rundt gror inn i veien og selve veien gror igjen.

Omsøkt tiltak i denne søknaden har som formål å kunne benytte seg av motorkjøretøy for å rydde vegetasjon langs veien og i veikanten.

Beiarn kommune ser på omsøkt motorferdsel som et positivt tiltak for å vedlikeholde og potensielt forbedre framkommeligheten på den opparbeidede landbruksveien slik at den ikke gror igjen.

Dispensasjonen gir tillatelse til søker å kjøre på opparbeidet skogsvei som er opparbeidet for slik kjøring som det her blir gitt tillatelse til.

Det er gjort søk i miljødirektoratets nettbaserte løsning «Naturbase» for å vurdere om omsøkt motorferdsel kan føre til potensiell forringelse av naturmiljøet i omsøkt område. Vurderingen er at motorferdsel som det her er søkt om ikke vil ha negativ påvirkning på naturmiljøet i området.

Tillatelsen kan gis med vanlige vilkår for slik motorferdsel.

Vedlegg:

FORVALTNINGSPLAN FOR ROVVILT I NORDLAND

Saksbehandler: Edvard Emblem Lund
Arkivsaksnr.: 16/1073

Arkiv: K47

Saksnr.: Utvalg
75/16 Plan og ressursutvalget

Møtedato
24.11.2016

Rådmannens innstilling:

Plan- og ressursutvalget i Beiarn kommune har følgende uttalelse til fylkesmannens forslag til ny forvaltningsplan for rovvilt i rovviltregion 7 Nordland.

Høringsuttalelsen er bygd opp etter samme mal som saksframlegget til fylkesmannen i Nordland

Jerv:

Beiarn kommune går inn for fylkesmannens forslag nr 2. for prioritert forvaltningsområde for jerv i Nordland.

Kommunen ser dette som et riktig og viktig forvaltningstrekk for å sikre beitenæringen i Beiarn og kunne opprettholde utnyttelsen av utmarksbeite som en næringsressurs i sørlige deler av kommunen.

Beiarn er klar over at det alltid vil være både streifdyr og tilsig (naturlig utvandring) fra prioritert forvaltningsområde av jerv, men mener at det bør være store muligheter for å kunne ta ut jerv som potensielt kan gjøre betydelig skade på beitedyr i sørlige deler av Beiarn kommune.

Gaupe:

Beiarn kommune går inn for arbeidsgruppas forslag om «sonefri» forvaltning av gaupe i Nordland.

Tilslaget til forslaget er basert på at kommunen ser det som en mer realistisk og fremtidig, mer forutsigbar forvaltningsmetodikk for gaupe i regionen.

Beiarn kommune vil påpeke et par punkter som forvaltningen bør ta med seg i den fremtidige forvaltningen dersom den jevne byrdefordelingen vedtas som forvaltningsmodell for gaupe i Nordland.

1. Det bør være lav terskel for å gi tillatelse til skadefelling i forbindelse med akutt dokumenterte tap der gaupe er skadegjørere.
2. Kvotene for kvotejakta må differensieres og rettes mot områder som er hardest rammet av skade på bufe/tamrein der gaupe er dokumenter skadegjørere.
3. I belastede områder som har større tetthet av gaupeyngling enn områdets grenser tilsier bør det åpnes for kvotejakt i områdene selv om bestandsmålet totalt for regionen ikke er oppnådd, jfr jevn byrdefordeling.

Bjørn:

Beiarn kommune støtter arbeidgruppas forslag til prioritert forvaltningsområde for bjørn.

Beiarn kommune vurderer det slik at for å kunne oppnå bestandsmålet for bjørn i Nordland (1 årlig yngling) er det mer hensiktsmessig å plassere prioritert forvaltningsområde for bjørn i sammenheng med det avsatt område for bjørn i rovviltregion 6 (figur 7).

Dette for å kunne etablere et større sammenhengende prioritert forvaltningsområde for bjørn på tvers av rovviltregionenes grenser.

Ulv:

Det er vedtatt at det ikke skal være etablering av ulv i Nordland. Streifdyr og utvandring fra tilgrensende naboland, Sverige, Finland og Russland kan man derimot ikke sikre seg mot. I den sammenheng vil Beiarn kommune påpeke noen viktige momenter i situasjoner dersom slike individer skal komme inn i forvaltningsregionen.

Beiarn kommune mener at:

Ulv som oppdages innenfor forvaltningsregionen (rovviltregion 7 Nordland) bør ses på som potensielle skadegjørere på landbruks- og reindriftsnæringen.

Det bør være en veldig lav terskel for å foreta uttak på slike individ der de befinner seg i område med beitedyr.

Slike uttak bør forvaltningen (Miljødirektorat, FM, SNO) stå for slik at det kan foregå på en mest mulig effektiv og human måte.

I tilfeller der forvaltningen mener det er nødvendig å få bekreftet opprinnelsen og betydningen av den innvandrende ulv for den sørskandinaviske ulvebestanden skal slike undersøkelser gjøres uten unødig opphold. Det skal om nødvendig igangsettes akutttiltak som hindrer/forebygger mot tap av beitedyr i slike situasjoner.

Kongeørn:

Det finnes per dags dato ingen hjemmel for å kunne drive bestandsregulerende tiltak (lisens- eller kvotejakt) på kongeørn. Det foreligger dermed hjemmel for FM i rovviltforskriftens § 12 til å gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørnsom volder vesentlig skade på bufe eller tamrein.

Utfordringen med en slik ordning er vanskeligheten ved identifisering og verifisering av skadegjørere når dyrene er tatt/drept av kongeørn. Kongeørn og havørn er stor på å finne og spise på kadaver som den selv eller andre har drept. Det blir vanskelig å få dokumentert at kongeørna er skadegjørere å dermed vanskeligere å få skadefellingstillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som gjør skade på bufe og /eller tamrein.

Beiarn kommune vil gjerne komme med et par kommentarer til forvaltningsorganen i forbindelse med denne høringen.

Beiarn kommune registrerer at bestandene av både kongeørn og havørn i vårt distrikt har økt (synsoppservervasjoner). Flere har påpekt at bestanden bør kunne reguleres på lik linje som de øvrige rovviltartene (jerv, bjørn, gaupe og ulv).

Beiarn kommune stille spørsmål, med en slik bestandsutvikling som har vært, om det ikke bør åpnes for en lignende forvaltning for kongeørn som for de andre artene, bestandsregulerende tiltak?

FKT-midler

Beiarn kommune støtter prioriteringsregimet som foreslås i fylkesmannens høringsforslag til ny forvaltningsplan for rovvilt i Nordland.

Det påpekes at det er viktig å kunne prioritere de mest belastede områdene med midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader. Spesielt de områdene som ligger innenfor prioritert forvaltningsområde for flere av rovviltartene.

Lisens- og kvotejakt:

Beiarn kommune har ingen uttalelse eller innspill til fylkesmannens forslag til jaktzoneinndeling. Kommunen sier seg også fornøyd med den differensierte tildeling av fellingsstillatelser ut fra hvordan landbruks- og reindriftsnæringen påvirkes i de mest belastede rovviltområdene.

Bakgrunn:

I brev av 20.07.2016 fra Det kongelige klima- og miljømiljødepartement og Det kongelige landbruks- og matdepartement bes rovviltnemnda i region 7 om å revidere forvaltningsplan for rovvilt i Nordland. Dette med bakgrunn i at dagens prioriterte områder for beitedyr og prioriterte rovviltområder ikke harmonerer med rovdyrenes biologi og nåværende utbredelse. Områdene som er avsatt til rovdyr er fragmenterte og fremmer ikke forutsigbarhet i forvaltningen verken for landbruks- eller reindriftsnæringen.

Rovviltnemnda ba på bakgrunn av denne forespørselen sekretæriet (Fylkesmannen i Nordland, heretter kalt FM) utarbeide et forslag til revider forvaltningsplan for rovvilt i Nordland.

I begynnelsen av planarbeidet ble det nedsatt et arbeidsutvalg (heretter kalt AU) som skulle gi råd til nemnda i forbindelse med planarbeidet. AU har medlemmer som representerer saueneæringa, reindriftsnæringa, verneorganisasjoner og jeger- og fiskerforeninger.

Beitenæringenes representanter har levert en anbefaling til mulig sonering og forvaltningsprinsipper. Videre har Nordland jeger- og fiskerforening levert en anbefaling knyttet til jakt- og fellingsrelaterte tema. Rovviltnemnda sender ut disse dokumentene sammen med FMs planforslag. Det er flere prinsipielle forskjeller mellom FMs forslag og AUs forslag, særlig knyttet til sonering.

Rovviltnemnda ber særskilt om tilbakemelding på forslag til prioritert område for bjørn, der FM foreslår et område i Salten, mens AU foreslår et område på Helgeland.

Rovviltnemnda i Nordland vedtok i møte 19. oktober å sende FMs forslag til revidert forvaltningsplan for rovvilt i Nordland ut på høring.

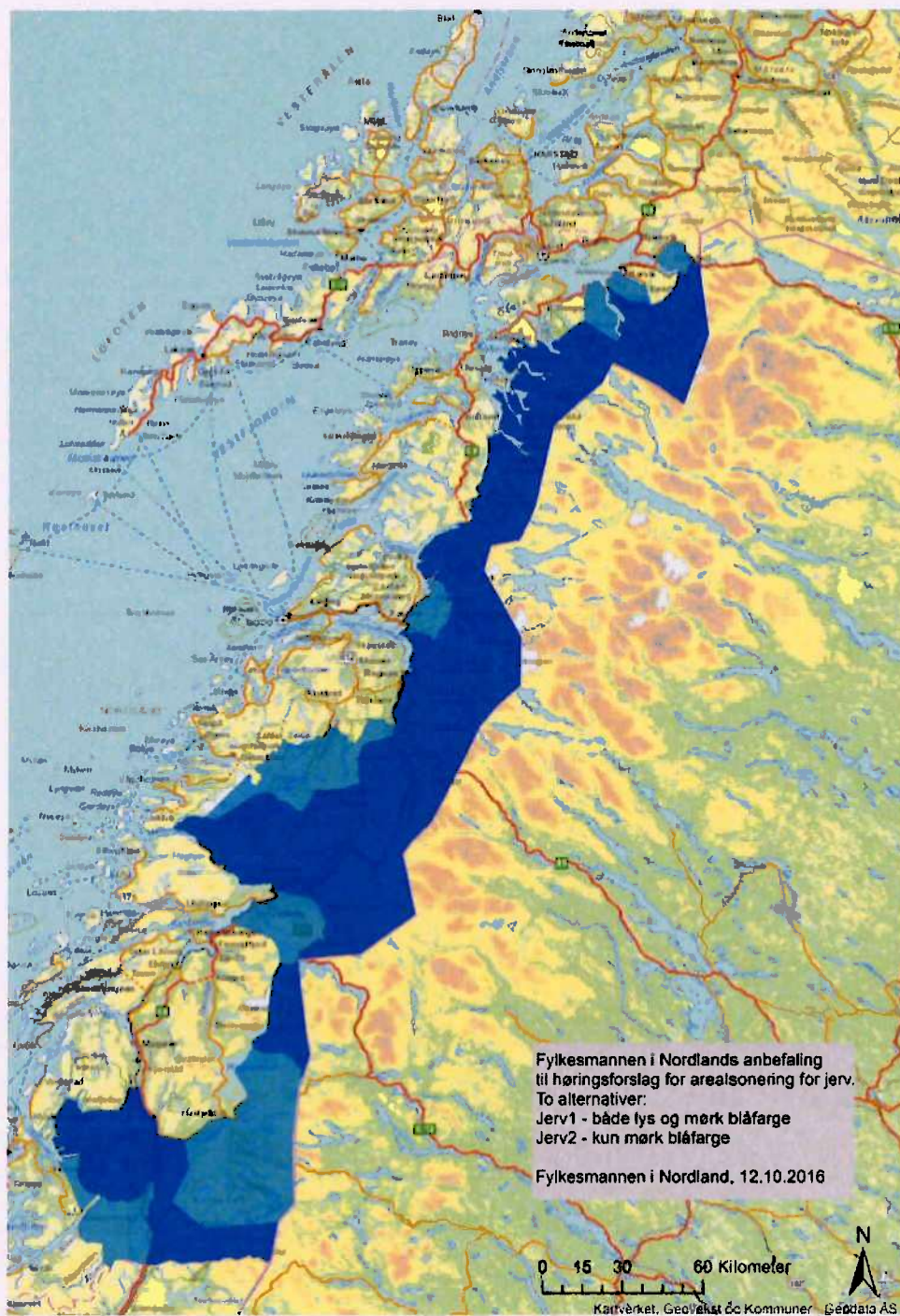
Målsettingene til FM har i denne prosessen vært å utarbeide en forvaltningsplan som skal fungere som et enkelt og nyttig forvaltning- og informasjonsverktøy både for forvaltningen, men også for beitenæringen sin del.

Klare forvaltningsprinsipper- og retningslinjer for å gjøre forvaltningen mest mulig forutsigbar for brukere og forvaltningen selv.

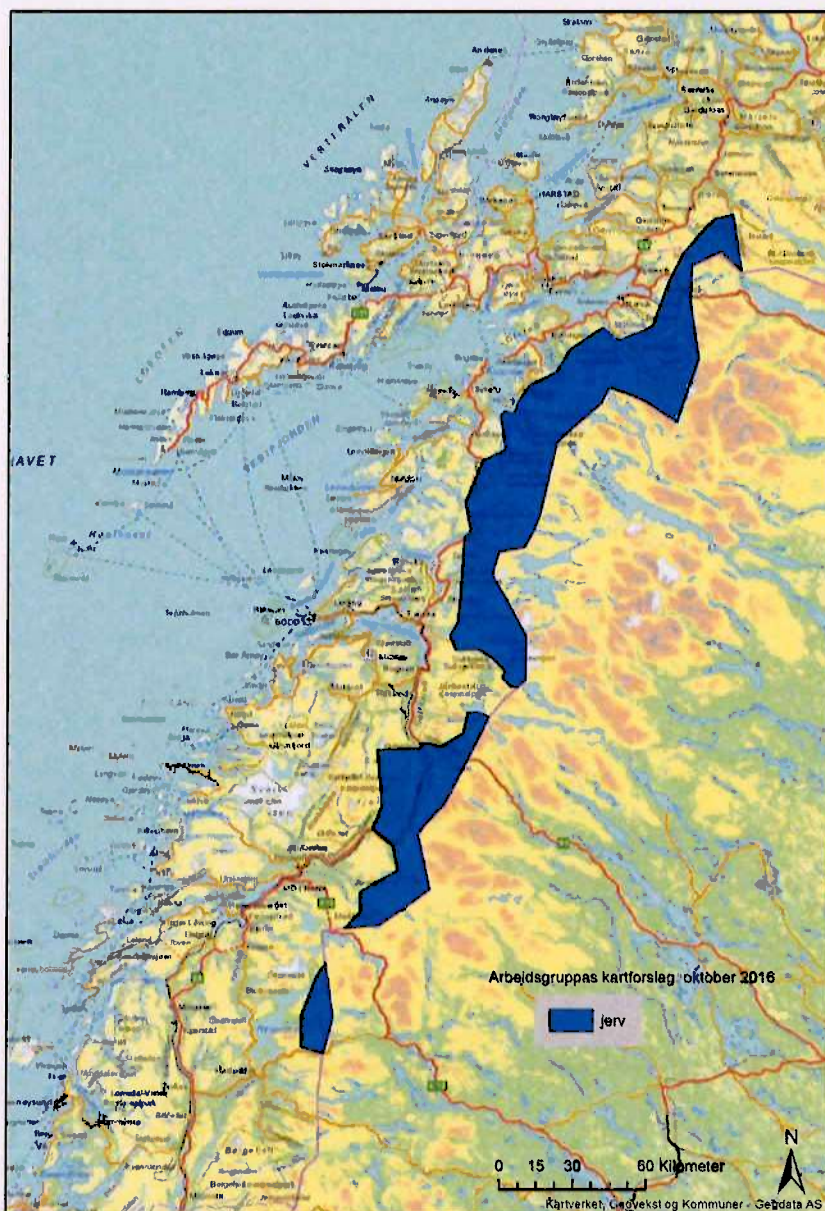
Høringsfristen er satt til 30. oktober.

Vurdering:

Jerv:

Figur 2 FMs forslag til jervesone. Det er sendt ut to forskjellige alternativer på høring på jervesone i høringsforslaget til FM. I alternativ 1 inngår både lys og mørk blåfarge inntegnet på kartet. I alternativ 2 inngår ikke områdene som er merket med lys blåfarge på kartet.

Figur 3 AUs forslag til prioritert forvaltningsområde for jerv.

Bestandsmålet for jerv i rovviltregion 7 Nordland er 10 årlige ynglinger.

I forslaget til forvaltningsområde for jerv har FM kommet med to alternativer:

Alternativ 1. vil for Beiarn kommune sin del innebære at sørlige deler av kommunen innlemmes i prioritert forvaltningsområde. Alternativet vil etter administrasjonens vurdering føre til mindre mulighet for forvaltningen til å kunne regulere jervebestanden i sørlige deler av Beiarn kommune. Forvaltningsområdet vil føre til at det blir mindre aktuelt å benytte område som utmarksbeite. Mindre bruk av området som utmarksbeite vil føre til mer gjengroing og etter hvert også mindre husdyrhold i disse områdene.

Alternativ 2. vil for Beiarn kommune innebære at område i sørlige deler av Beiarn som foreslått som prioritert forvaltningsområde for jerv i alternativ 1, tas ut av forvaltningsområde.

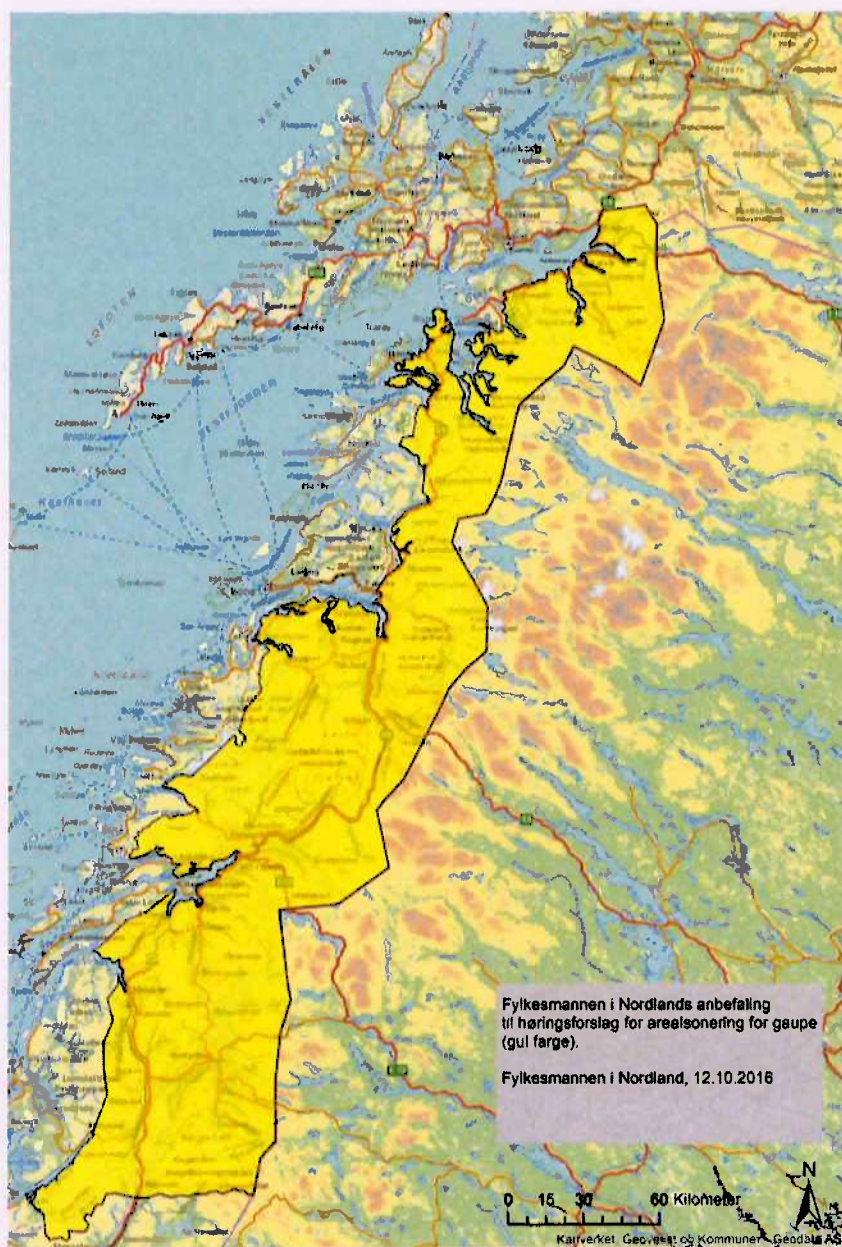
Dette vil i henhold til forvaltningsprinsippene som følger arealsoneringen i foreslått plan, føre til større muligheter for å sikre nødvendige uttak av jerv i disse områdene.

Beiarn kommune går inn for FMs forslag nr 2. for prioritert forvaltningsområde for jerv i Nordland.

Kommunen ser dette som et riktig og viktig forvaltningstrekk for å sikre beitenæringen i Beiarn og kunne opprettholde utnyttelsen av utmarksbeite som en næringsressurs i sørlige deler av kommunen.

Beiarn er klar over at det alltid vil være både streifdyr og tilsig (naturlig utvandring) fra prioritert forvaltningsområde av jerv, men mener at det bør være store muligheter for å kunne ta ut jerv som potensielt kan gjøre betydelig skade på beitedyr i sørlige deler av Beiarn kommune.

Gaupe:

Figur 4 FMs forslag til prioritert forvaltningsområde for gaupe i Nordland.

Figur 5 AUs forslag til fordeling av ynglinger av gaupe i Nordland. Ingen områder er unntatt fra årlig yngling av gaupe i forslaget, men ynglingene skal være jevnt fordelt over hele Nordland.

Bestandsmålet for gaupe i rovviltregion 7 Nordland er 10 årlige ynglinger.

Beiarn kommune ser at både FM og AU med sine forslag har lagt til grunn en jevn byrdefordeling i sine forslag til prioriterte forvaltningsområder for gaupe.

AU går helt ut å sier at ingen spesielle områder skal stilles utenom prioritert forvaltningsområde for gaupe, men en jevn byrdefordeling over hele fylket. FM går derimot inn for å holde noen områder langs kystlinjen fri for gaupe.

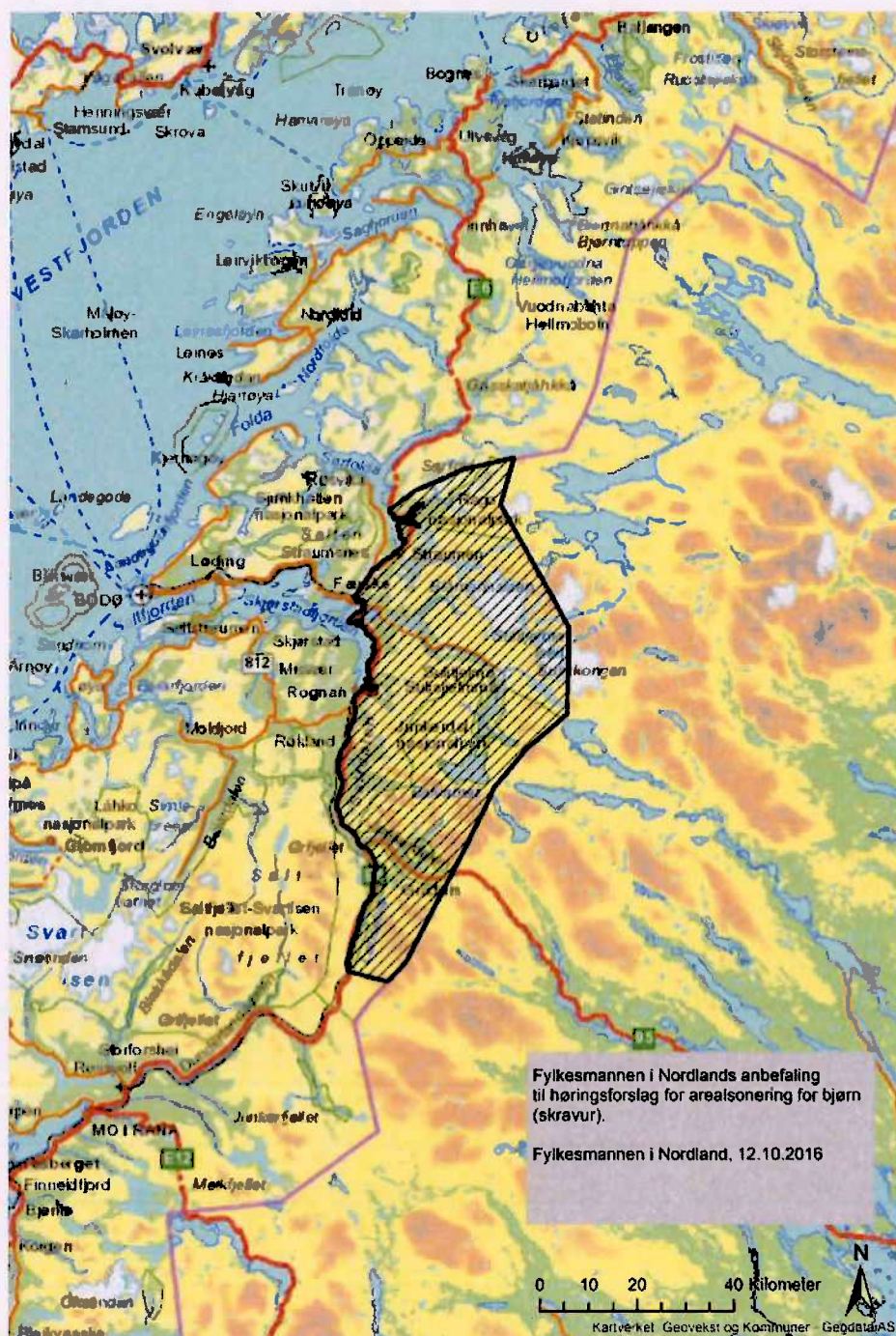
Beiarn inngår derimot som en del av det prioriterte forvaltningsområde i begge forslagene til forvaltningsområde.

Beiarn kommune går inn for AUs forslag om «sonefri» forvaltning av gaupe i Nordland. Tilslaget til forslaget er basert på at kommunen ser det som en mer realistisk og fremtidig, mer forutsigbar forvaltningsmetodikk for gaupe i regionen.

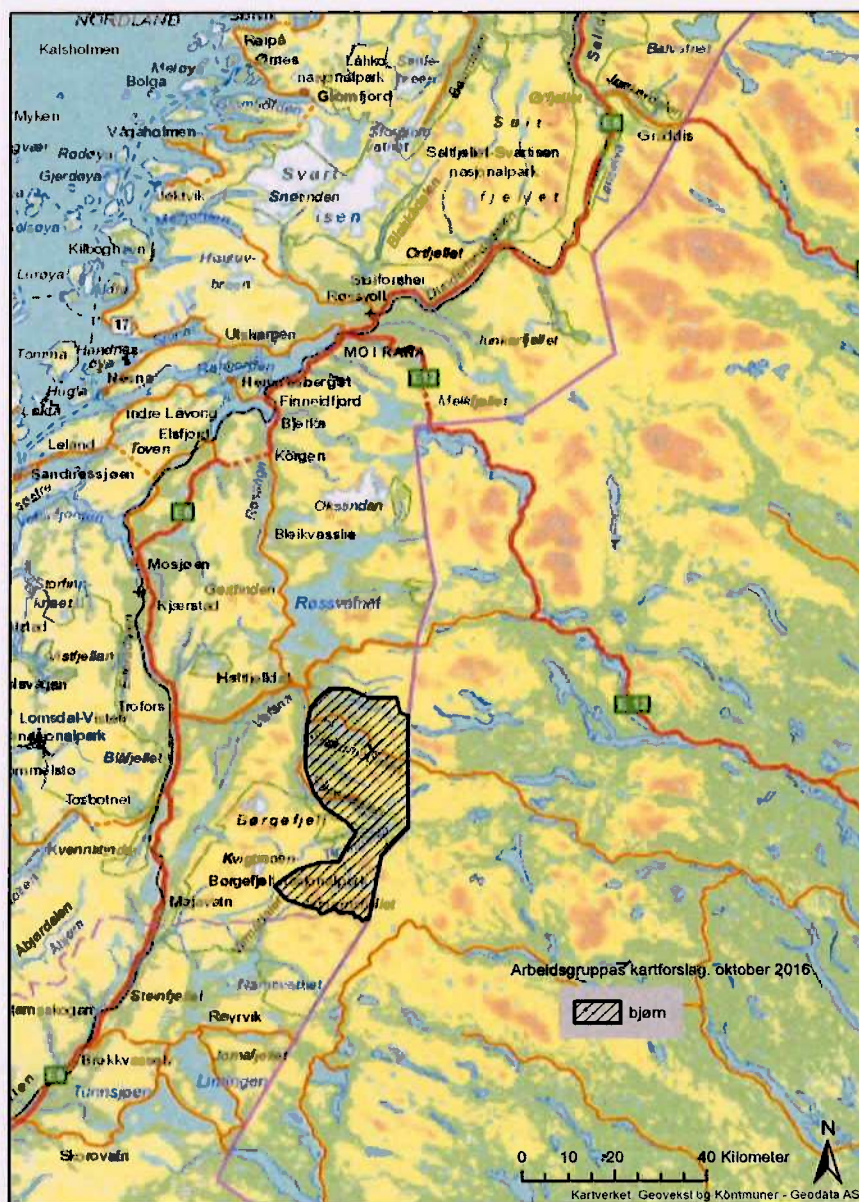
Beiarn kommune vil påpeke et par punkter som forvaltningen bør ta med seg i den fremtidige forvaltningen dersom den jevne byrdefordelingen vedtas som forvaltningsmodell for gaupe i Nordland.

1. Det bør være lav terskel for å gi tillatelse til skadefelling i forbindelse med akutt dokumenterte tap der gaupe er skadegjørere.
2. Kvotene for kvotejakt må differensieres og rettes mot områder som er hardest rammet av skade på bufe/tamrein der gaupe er dokumenter skadegjørere.
3. I belastede områder som har større tetthet av gaupeyngling enn områdets grenser tilsier bør det åpnes for kvotejakt i områdene selv om bestandsmålet totalt for regionen ikke er oppnådd, jfr jevn byrdefordeling.

Bjørn:

Figur 6 FMs forslag til prioritert forvaltningsområde (sone) for bjørn i Saltdal, Fauske og Sørfold kommuner).

Figur 7 AUs forslag til prioritert forvaltningsområde (sone) for bjørn på Helgeland (Hattfjelldal og Grane kommuner).

Bestandsmålet for bjørn i rovviltregion 7 Nordland er 1 årlig yngling.

Ut fra dette har FM kommet med et høringsforslag til prioritert forvaltningsområde for bjørn i et avgrenset område i Saltdal, Fauske og Sørfold øst for E6 (figur 5).

AUs motforslag til prioritert forvaltningsområde for bjørn er lagt til et område i Hattfjelldal og Grane kommuner avgrenset av nordlandsgrensa i sør (figur 6).

Beiam kommune blir ikke direkte berørt av verken FMs eller AUs forslag til prioritert forvaltningsområde for bjørn.

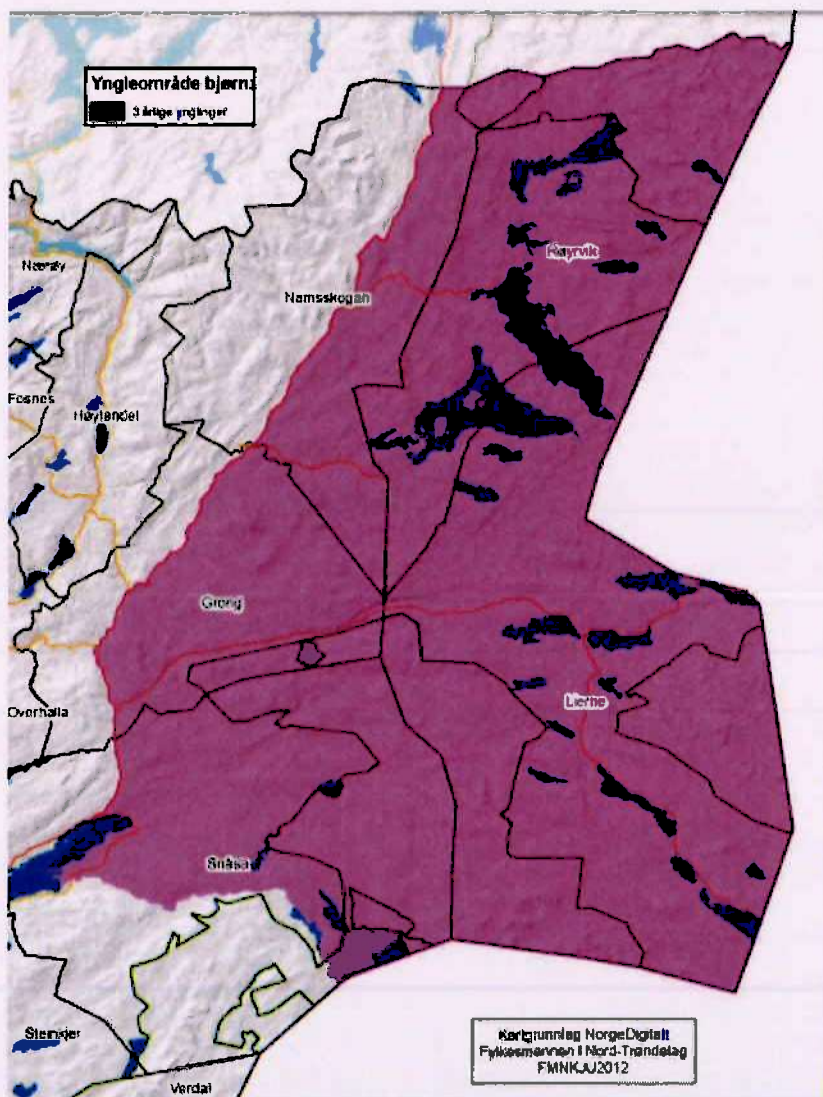
FMs forslag til forvaltningsområde vil derimot påvirke Beiarne ved potensiell utvandring av bjørn fra foreslått prioritert forvaltningsområde. Utvandrende individer vil med stor sikkerhet kunne utgjøre en stor potensiell fare for store dyrelidelser også for beitedyr i Beiarne.

Området som AU har foreslått grenser til forvaltningsområde for bjørn i rovviltregion 6 og vil dermed etablere et større sammenhengende forvaltningsområde for bjørn.

Beiarne kommune støtter AUs forslag til prioritert forvaltningsområde for bjørn.

Beiarne kommune vurderer det slik at for å kunne oppnå bestandsmålet for bjørn i Nordland (1 årlig yngling) er det mer hensiktsmessig å plassere prioritert forvaltningsområde for bjørn i sammenheng med det avsatt område for bjørn i rovviltregion 6 (figur 7).

Dette for å kunne etablere et større sammenhengende prioritert forvaltningsområde for bjørn på tvers av rovviltregionenes grenser.

Figur 8 Kartutsnitt fra forvaltningsområdet for bjørn i rovviltregion 6.

Ulv:

Det er vedtatt at det ikke skal være etablering av ulv i Nordland. Streifdyr og utvandring fra tilgrensende naboland, Sverige, Finland og Russland kan man derimot ikke sikre seg mot. I den sammenheng vil Beiarn kommune påpeke noen viktige momenter i situasjoner dersom slike individer skal komme inn i forvaltningsregionen.

Beiarn kommune mener:

Ulv som oppdages innenfor forvaltningsregionen (rovviltregion 7 Nordland) bør ses på som potensielle skadegjørere på landbruks- og reindriftsnæringen.

Det bør være en veldig lav terskel for å foreta uttak på slike individ der de befinner seg i område med beitedyr.

Slike uttak bør forvaltningen (Miljødirektorat, FM, SNO) stå for slik at det kan foregå på en mest mulig effektiv og human måte.

I tilfeller der forvaltningen mener det er nødvendig å få bekreftet opprinnelsen og betydningen av den innvandrende ulv for den sørskanadinaviske ulvebestanden skal slike undersøkelser gjøres uten unødig opphold. Det skal om nødvendig igangsettes akutttiltak som hindrer/forebygger mot tap av beitedyr i slike situasjoner.

Kongeørn:

Det finnes per dags dato ingen hjemmel for å kunne drive bestandsregulerende tiltak (lisens- eller kvotejakt) på kongeørn. Det foreligger dermed hjemmel for FM i rovviltforskriftens § 12 til å gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørnsom volder vesentlig skade på bufe eller tamrein.

Utfordringen med en slik ordning er vanskeligheten ved identifisering og verifisering av skadegjørere når dyrene er tatt/drept av kongeørn. Kongeørn og havørn er stor på å finne og spise på kadaver som den selv eller andre har drept. Det blir vanskelig å få dokumentert at kongeørna er skadegjørere å dermed vanskeligere å få skadefellingstillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som gjør skade på bufe og /eller tamrein.

Beiarn kommune vil gjerne komme med et par kommentarer til forvaltningsorganen i forbindelse med denne høringen.

Beiarn kommune registrerer at bestandene av både kongeørn og havørn i vårt distrikt har økt (synsoppbservasjoner). Flere har påpekt at bestanden bør kunne reguleres på lik linje som de øvrige rovviltartene (jerv, bjørn, gaupe og ulv).

Beiarn kommune stille spørsmål, med en slik bestandsutvikling som har vært, om det ikke bør åpnes for en lignende forvaltning for kongeørn som for de andre artene, bestandsregulerende tiltak?

Forebyggende tiltak mot rovviltskader - FKT-midler

Fylkesmannens foreslår i ny forvaltningsplan at FKT-midler primær skal prioriteres til brukere/aktører som driver næring innenfor prioriterte forvaltningsområder for en eller flere av rovviltartene.

Beiarn kommune støtter prioriteringsregimet som foreslås i fylkesmannens høringsforslag til ny forvaltningsplan for rovvilt i Nordland.

Det påpekes at det er viktig å kunne prioritere de mest belastede områdene med midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader. Spesielt de områdene som ligger innenfor prioritert forvaltningsområde for flere av rovviltartene.

Lisens- og kvotejakt:

Beiarn kommune har ingen uttalelse eller innspill til FMs forslag til jaktoneinndeling. Kommunen sier seg også fornøyd med den differensierte tildeling av fellingstillatelser ut fra hvordan landbruks- og reindriftsnæringen påvirkes i de mest belastede rovviltområdene.

Vedlegg:

RULLERING AV HANDLINGSPLAN FOR KULTURBYGG, IDRETT OG FRILUFTSLIV

Saksbehandler: Janne Berntsen
Arkivsaksnr.: 16/824

Arkiv: 144

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
/	Driftsutvalget	
76/16	Plan og ressursutvalget	24.11.2016

Rådmannens innstilling:

Fremlagt forslag til handlingsplan for Anleggsplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv 2015-2025, vedtas med følgende innrullering av tiltak:

Nye tiltak fra 2017:

Prioritert Handlingsplan

- Arena Beiarn AS ønsker å etablere en Downhill sykkeltrasé på Leiråmoen. Dette er et ledd i satsing på en totalpakke med helårsaktiviteter i Arena Beiarn (Tinderangel, skikjøring, paragliding, småviltjakt, fjellsykling og tiltaket «Ta tiden tilbake i Beiarn»
- Nedre Beiarn Idrettslag ønsker å sette opp en Frisbeegolfbane på Innerjorda. Dette skal være en lavterskelidrett som ikke trenger organisering. Frisbeegolf går inn under kategorien nærmiljøanlegg.

Videreførte tiltak for 2017:

- Servicebygg/ signalbygg på Beiarfjellet. Det er utformet en prosessplan for dette byggeprosjektet. Oppstart høst 2016.
- Infoskilt til Nasjonalparkene. Her forventes det at Midtre Nordland Nasjonalparksstyre skal ta initiativ til et kollektivt skiltprosjekt for nasjonalparkene. Dette må få en snarlig avklaring i forbindelse med arbeidet rundt informasjonsdelen tilknyttet servicebygget.
- Infoskilt til Klokkergården. Beiarn Historielag har fått tilskudd til et minnesmerke over Fridthjov Anderssen. Arbeidet ble igangsatt i 2015. Kommunen venter på et innspill til videre arbeid.
- Garasje til tråkkemaskin. Stormfjell IL har satt av kulturmidler til bygg i Larsoslia. Kommunen må vurdere å ta hensyn til en sluttfinansiering ved neste tilskuddsordning gjennom anleggsmidler 2017.

Uprioritert Handlingsplan:

- Flerbrukshall (allhus). Denne planen har ligget i handlingsplanen siden 2007. Den er fremdeles plassert inn under uprioritert, langsiktig handlingsplan. Prosjektering er foreslått i 2017.
- Stedsutvikling Moldjord. Denne er flyttet hit til langsiktig handlingsplan, da det er flere uavklarte momenter rundt Moldjord sentrum, i forhold til framtidig bruk av eksisterende område og næringsbygg.
- Scooterløype. Dette er fremdeles uavklart, da det er usikkerhet omkring politisk prioritering. Det vil være en krevende arbeidsprosess, hvis det foreligger et vedtak på etablering av scooterløype.

Saksutredning:

Anleggsplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv 2015-2025 med tilhørende handlingsplan, ble vedtatt i kommunestyret 23.06. 2015. Beiarn kommune har gjennomført en høringsrunde av handlingsplanen via hjemmeside og brev. Høringsfrist var 15. september 2016. Det kom ingen skriftlige innspill til endringer av handlingsplanen. Det kom derimot inn to nye forslag til anlegg. Kommuneadministrasjonen har også kommet med innspill på bakgrunn av dagens situasjon.

Så lenge rullering kun medfører endringer på prioritetslisten av allerede oppsatte anlegg (og ikke vesentlige endringer for øvrig), kan den politiske behandlingen delegeres til et underutvalg. Idrettsrådet og andre involverte parter i kommunen bør få handlingsprogrammet til uttalelse i alle tilfelle. Nærmiljøanlegg og mindre ordinære anlegg, kan tas inn i handlingsprogrammet ved rullering

Handlingsplanen skal årlig gjennomgås etter en samlet vurdering av framdriften for de ulike tiltak, og eventuelle nye forutsetninger og behov. Rullering kan innebære endringer i prioriteringer. Anlegg fra uprioritert del kan overføres til prioritert del og omvendt. Mindre anlegg kan tas inn i planen (nærmiljøanlegg) - anlegg som i tilskuddsordningen kan få dekket inntil 1/3 av kostnadene, hvor maksimalt tilskudd er 1 000 000.

Den langsiktige delen (uprioritert handlingsplan) utarbeides i sammenheng med kommunens overordnede arealplanlegging.

Bakgrunn:

Vurdering:

Nye tiltak legges inn i handlingsplanen, slik at de kan være søkegod i henhold til tippemiddelordningen. Planen og de endringer som er gjort, må ses i sammenheng med evnen til økonomisk og ressursmessig gjennomføring, tidsforløpet for gjennomføring, og sammenhengen med Økonomiplan for Beiarn kommune 2017-2020.

Ferdigstilte prosjekt:

- Arena Beiarn – forprosjekt. Forprosjektet har utredet muligheten for å etablere og drive et reiselivsanlegg i Beiardalen, med nødvendige fasiliteter og utstyr for transport, losji og servering. Forprosjektet er ferdig og går nå over til hovedprosjekt anlegg i prioritert handlingsplan.
- Turstimerker. I forbindelse med Turstiprosjektet i regi av Nordland fylkeskommune og Salten friluftsråd, er det merket stier i nærområdet på Moldjord og Storjord.
- Skilting av Fotefar mot nord. Informasjonsskilt på Os og i Gråtådal, samt deler av løypa ble ferdiggstilt sommeren 2015.

Anlegg som er tatt ut av prioritert handlingsplan:

- Motocrossbanen er tatt ut av planen, da eierne ikke ser muligheten til å få realisert dette.

Anlegg som er tatt ut av uprioritert handlingsplan:

- Universell utforming på hovedinngang – UL Enighets ungdomshus. Denne har stått i planen i flere år, og det er ikke kommet noen tilbakemeldinger om tiltak.
- Småbåthavn i Tvervik. Dette henger sammen med kommunale tanker for et større område i Tvervik, etter at kommunen kjøpte opp flere bygg og mer areal i området. Kommunen vil ta initiativ til en egen plan for området og ønsker i den sammenheng å spille på private interesser.
- Parkeringsplass. Denne er ferdiggstilt av Stormfjell IL.
- Kunstgressbane – Nedre Beiarn Idrettslag. Dette ligger ikke lenger i idrettslagets planer.
- Ballbinge. Det foreligger ingen eierinteresser eller driftsforslag, og er derfor ikke realiserbart.
- Elgbane. Lassbrenna skytterbane. Beiarn Jeger og Fisk har gitt tilbakemelding om at dette ikke blir realisert.

Vedlegg:

Handlingsplan for 2017.

PRIORITERT HANDLINGSPLAN – KORTSIKTIG DEL (km = kommunale midler sm = statlige midler pm = private midler)

Anlegg	Anleggseier	Byggestart	Kostnad	Drift pr. år	Finansiering												
					2016			2017			2018			2019			
					km	sm	pm	km	sm	pm	k	sm	m	km	sm	pm	
Servicebygg/ signalbygg Forprosjektering	Beiam kommune	2017	150 000		Nærings fond												
Infoskilt til nasjonalparkene Reinhornheia	Midtre Nordland Nasjonal- parkstyre	2017	Ikke klart														
Infoskilt til Klokkergården Moldjord	Beiam Historielag	2017															
Garasje til tråkkemaskin	Stormfjell IL	2017	100 000						Tilskudd								
Arena Beiam Leirámo	Arena Beiam AS	2017			100 000				Næringsfond								
Downhill sykkeltrasé	Arena Beiam AS	2017	Ikke klart											Tippe midler			
Frisbeegolfbane ¹	NBI	2017	100 000						10 000							90 000	

UPRIORITERT HANDLINGSPLAN – LANGSIKTIG DEL

Anlegg	Anleggseier	Byggestart	Stipulert kostnad	Drift pr. år.	Finansiering														
					2016			2017			2018			2019					
					km	sm	pm	km	sm	pm	km	sm	pm	km	sm	pm			
Flerbrukshall Beiarn kommune ²	Beiarn kommune	Ikke angitt	34 300 000				300 000												
Stedsutvikling Moldjord ³	Beiarn kommune		1 650 000															1 050 000	600 000
Scooterløype	Beiarn kommune	Ikke vedtatt																	

¹Finansiering forutsetter tilskudd fra Gjensidigestiftelsen i 2016, eventuelt tippemidlerordning i 2017.

²Rammekostnaden for prosjektert hall i 2009 var på kr. 34 300 000,- inkl. mva. I følge indeksreguleringen kan den for 2016, settes til rundt kr. 40 000 000,-. Det kan søkes om tilskudd på inntil 1/3 av godkjent kostnad fra spillemiddelordningen, til bygging av ordinære anlegg. Maksimalsats er kr. 10 000 000,-. I Nordland kan man få Nord-Norgetillegg på inntil 20 % av satsen. Det avsettes kommunale midler til ny utredning i 2017.

³Finansiering av stedsutvikling Moldjord, forutsetter at Nordland fylkeskommune opprettholder tilskuddsordningen i 2019. Fylkeskommunen kan gi inntil 50 % tilskudd av total kostnaden.

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL - VURDERING OG SPØRSMÅL OM BEHOV FOR REVIDERING/DELREVIDERING

Saksbehandler: Ågot Eide
Arkivsaksnr.: 16/1126

Arkiv: 145

Saksnr.: Utvalg
77/16 Plan og ressursutvalget

Møtedato
24.11.2016

Rådmannens innstilling:

Samfunnsdelen til kommuneplan for Beiarn, vedtatt i 2014, skal gjelde ut valgperioden.

Saksutredning:

I henhold til Plan- og Bygningsloven skal man minst én gang i hver valgperiode utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. For Beiarn kommunes del ble dette gjort med vedtak i juni 2016.

Som underlag for planstrategien ble det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som redegjør for fakta og viktige utviklingstrekk i Beiarn og et strategidokument som tydeliggjør hvilke planbehov kommunen står overfor.

En av de prioriterte oppgavene i planstrategien var å legge til rette for rullering/delrevidering av vedtatt samfunnsdel.

Det viser seg nå at en enkel revidering/rullering kreve full planprosess med planprogram og krav til høringer mv. Av den grunn fremmer vi saken til politisk vurdering for å få avklart behovet for en ny samfunnsdel, eller om den som foreligger fortsatt kan være gjeldende.

Bakgrunn:

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i Beiarn kommunestyret i desember 2014. Etter vedtak ble den sendt til trykking i et hendig og illustrert format og gjort allmenn tilgjengelig tidlig på våren 2015. Det ble lagt ned et betydelig arbeid i prosessen både administrativt og politisk fram til endelig vedtak.

Samtidig foregikk også arbeidet med kommuneplanens arealdel. Arbeidet med denne har imidlertid tatt lengre tid da en etter 1.gangs høring fikk et betydelig merarbeid. Kommuneplanens arealdel ble lagt ut til 2.gangs høring primo november 2016.

Begge planene tok utgangspunkt i vedtatt planstrategi og planprogram utarbeidet i 2013 og dermed vedtak gjort av et annet politisk styre enn det som ble etter valget i oktober 2015.

Vurdering:

Administrasjonen vurderer det slik at den nye politiske posisjonens prioriteringer ikke er i strid med innholdet i verken samfunnsdelen til kommuneplanen eller til arealdellen til kommuneplanen så langt den er kommet.

Fra administrasjonens side kan vi heller ikke se endringer i kunnskapsgrunnlaget eller på annen måte se behov for at samfunnsdelen bør revideres eller rulleres. Samfunnsplanen er en mål- og strategi plan som en fortsatt kan arbeides etter og ligge til grunn for fagplaner og prioriteringer i blant annet økonomiplaner og budsjett.

Det er opp til kommunestyret å vurdere vårt overordnede planverk. Dersom kommunestyret mener kommunen ikke har behov for revidering/rullering av samfunnsdelen, vil den vedtatte Kommuneplanens samfunnsdel gjelde for denne valgperioden og kommuneplanens arealdel kan slutføres uten å starte på ny planprosess.